BOT

พระสยาม MAGAZINE

ฉบับที่ 5 เดือนกันยายน - ตุลาคม 2561

Sustainable Banking for Sustainable Development

“ภาคการเงินการธนาคารมีศักยภาพที่จะเป็นผู้นำที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงให้แก่สังคมในวงกว้าง เพราะภาคการเงินการธนาคารทำหน้าที่จัดสรรทรัพยากรที่สำคัญในระบบเศรษฐกิจ คือ “ทรัพยากรทางการเงิน” แม้ว่าที่ผ่านมาเราเริ่มเห็นพัฒนาการที่ดีในหลายเรื่อง แต่ผมเชื่อว่ายังมีอีกหลายเรื่องที่เราสามารถช่วยกันทำ และต้องทำให้มากขึ้นด้วย เพื่อที่จะสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อให้สังคมไทยพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว เพื่อลดปัญหาการจัดสรรทรัพยากรอย่างไม่เหมาะสม ลดพฤติกรรมฉ้อฉลคอร์รัปชัน ร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม...นำพาพวกเราไปสู่สังคมที่ดีขึ้น และจะยังประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับสถาบันการเงินในหลายมิติด้วย”

ดร.วิรไท สันติประภพ
ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย
คำกล่าวในงาน Bangkok Sustainable Banking Forum 2018
23 กรกฎาคม 2561

Editor's Welcome

สวัสดีค่ะ ท่านผู้อ่านเคยสงสัยไหมคะว่า **"การพัฒนาอย่างยั่งยืน"** หมายความว่าอะไร UN เคยให้นิยามการพัฒนาอย่างยั่งยืนไว้ว่าเป็น "การพัฒนาที่ตอบโจทย์ของคนยุคปัจจุบัน โดยไม่ลดทอนความสามารถในการดำรงชีวิตของคนในอนาคต" การคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าไม่เพียงจะช่วยแก้ปัญหาของส่วนรวมและนำพาพวกเราไปสู่สังคมที่ดีขึ้นเท่านั้น แต่เพราะ "ธุรกิจไทยชนะได้ ก็ต่อเมื่อสังคมไทยวัฒนา" การนำหลักคิดเรื่องความยั่งยืนมาประยุกต์ใช้กับภาคธุรกิจจึงยังประโยชน์ให้เกิดขึ้นในอีกหลายมิติ ติดตามอ่านบทสนทนาหัวข้อนี้ ระหว่าง ดร.วิรไท สันติประภพ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และคุณเพ็ญศรี สุธีรศานต์ ผู้อำนวยการสมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย ที่คอลัมน์ Conversation with the Governor และอ่านแนวคิดของ "การธนาคารเพื่อความยั่งยืน" ที่กำลังเกิดขึ้นทั่วโลกได้ในคอลัมน์ Cover Story

คอลัมน์ The Knowledge ฉบับนี้เข้มข้นไปด้วยความรู้ ตั้งแต่การเริ่มต้นทำให้สังคมไทยยั่งยืนด้านการเงินในระดับจุลภาคด้วยการให้ความรู้จากโครงการ Fin. ดี We Can Do!!! ไปจนถึงความยั่งยืนระดับมหภาคจากรองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงินคนใหม่ คุณรณดล นุ่มนนท์ รวมไปถึงความสำคัญของการสื่อสารยุคใหม่ที่จะช่วยยกระดับให้ธุรกิจไทยและผู้บริโภคดีขึ้นอย่างยั่งยืนตามแนวคิดของ คุณอริยะ พนมยงค์ กรรมการผู้จัดการ LINE ประเทศไทย กับแอปพลิเคชัน LINE ที่ต่อยอดความคิดให้ธุรกิจไทย ส่วนคอลัมน์ Alumni's Wisdom คุณศิริชัย สาครรัตนกุล อดีตผู้อำนวยการสถาบันฝึกอบรมฯ ธปท. และอดีตกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) มาเล่าถึงจุดเริ่มต้นของการทำกิจกรรมเพื่อสังคมและแนวทางของ CSR ไทยในอนาคต

ไม่เพียงแต่ความรู้เท่านั้น ฉบับนี้ยังเต็มเปี่ยมไปด้วยแรงบันดาลใจกับ 3 เรื่องราวจาก 3 บุคคลบันดาลใจที่ประสบความสำเร็จจากการทำสิ่งที่รักและเชื่อมั่น ท่านแรกคือ ดร.ปรเมธี วิมลศิริ ประธานคณะกรรมการ ธปท. ท่านใหม่ กับการทำงานในสองตำแหน่งที่ "ความถูกต้องและผลประโยชน์ของประเทศชาติ" เป็นหลักการที่สำคัญที่สุด ในคอลัมน์ Relax @ Ruen Pae ท่านที่สอง นิ้วกลม นักคิด และนักเขียนชื่อดัง ที่มาแชร์มุมในการมอง "ความสุข" ในแบบของเขาเองที่คอลัมน์ Inspiration สำหรับท่านสุดท้ายคือ อดีตบรรณาธิการวารสารพระสยามผู้ล่วงลับ คุณสุรพล เย็นอุรา กับการเป็นผู้ร่วมสร้างวารสารที่คน ธปท. รักมาตลอด 48 ปี ในคอลัมน์ BOT Moments

ท้ายนี้กองบรรณาธิการ BOT พระสยาม MAGAZINE ขอเชิญชม 2 นิทรรศการเปิดใหม่ ณ ศูนย์การเรียนรู้ ธปท. (1) นิทรรศการพระองค์เจ้าวิวัฒนไชย นำเสนอเรื่องราวของผู้ว่าการพระองค์แรก ที่ทรงก่อตั้ง ธปท. ขึ้นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ช่วยให้ประเทศไทยสามารถรักษาอธิปไตยทางการเงินไว้ได้ และ (2) นิทรรศการความรู้ทางการเงิน (BOT Money Terminal) ซึ่งผู้เข้าชมสามารถตรวจสุขภาพทางการเงินของตน เรียนรู้แนวทางที่จะบริหารจัดการเงินและสร้างความเข้มแข็งทางการเงิน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน และเป็นรากฐานสำคัญของความมั่นคงของชีวิต สนใจสอบถามได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 0 2356 7766 หรือที่ e-mail: learningcenter@bot.or.th

สุธีรัตน์ ลัคนานิตย์
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายบริหารการสื่อสารองค์กร

เจ้าของ :
ธนาคารแห่งประเทศไทย
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ :
ดร.วิรไท สันติประภพ
ที่ปรึกษา :
จันทวรรณ สุจริตกุล
บรรณาธิการ :
สุธีรัตน์ ลัคนานิตย์
กองบรรณาธิการ :
ขจร ธนะแพสย์, มณีฉาย ไชยนุวัติ, สุรพล ฟักทอง, รัชนี พัวศิริรัตน์สกุล, พิมพ์วรีย์ กิตติสารกุล, วันวษา ดาศรี, ปิยะนุช ปฐมศิริ, นฤพนธ์ รักษ์พงษ์

Contents

BOT พระสยาม MAGAZINE

03 Wordbook
เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

04 Special Scoop
สู่ยุคใหม่ของระบบการเงินและธนาคารกลาง

08 Cover Story
Sustainable Banking
การธนาคารเพื่อความยั่งยืน

12 Conversation with the Governor
การธนาคารเพื่อความยั่งยืน

16 The Knowledge
- BOT Symposium 2018
  The Future of Money, Finance,
  and Central Banking
- ยุทธศาสตร์ ธปท.
  เพื่อเสถียรภาพสถาบันการเงินไทยในยุคดิจิทัล
- แนวนโยบายการกำกับดูแล
  สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย
- ธปท. หนุนใช้เงินสกุลท้องถิ่น
  รับมืออัตราแลกเปลี่ยนผันผวน
- LINE กับการต่อยอดสู่บริการเพื่อชีวิตที่ง่ายขึ้น
- Fin. ดี We Can Do!!!
  เวทีแสดงพลังของคนอาชีวะ
  ที่จะนำไปสู่ความยั่งยืนทางการเงิน

03

38 Relax @ Reun Pae
เมื่อพันธกิจด้านสังคมกับเสถียรภาพเศรษฐกิจ
มาบรรจบในมือ "ดร.ปรเมธี วิมลศิริ"

42 Alumni's Wisdom
ศิริชัย สาครรัตนกุล
นักเศรษฐศาสตร์เพื่อสังคม

46 Smart Generations
มุมมองคนรุ่นใหม่กับ
การธนาคารเพื่อความยั่งยืน

50 Financial Wisdom
BOT Challenge & Experience 2018

52 Global Trend
Future Living
เทรนด์โลกใหม่ที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืน

54 Eat Guide
ย้อนอดีต 2 สภากาแฟในตำนาน ย่านกรุงเก่า

56 Inspiration
6 แนวคิดสู่ชีวิตที่ดี แบบ
"นิ้วกลม" สราวุธ เฮ้งสวัสดิ์

58 BOT Moments
สุรพล เย็นอุรา
ผู้ร่วมวางรากฐาน วารสาร "พระสยาม"

60 Library & Archives
Sustainable Banking

เรื่อง : กองบรรณาธิการ

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

หลังจากเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals - MDGs) ซึ่งต้องการเสริมสร้างมาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ได้สิ้นสุดลงเมื่อปี 2015 นั้น United Nations (UN) จึงจัดทำเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals - SDGs) ซึ่งเป็นต้นแบบที่ต้องทำให้บรรลุผล เพื่ออนาคตที่ยั่งยืนของมนุษยชาติ การบรรลุเป้าหมายเหล่านี้ จะแก้ไขปัญหาและความท้าทายที่โลกกำลังเผชิญอยู่ เช่น ความยากจน ความไม่เท่าเทียม สภาวะโลกร้อน การทำลายสิ่งแวดล้อม ความยุติธรรม และสันติสุข เป้าหมายเหล่านี้เชื่อมต่อและสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อส่งเสริมแนวคิด "ไม่เป็นการทิ้งใครไว้ข้างหลัง" โดย UN ตั้งใจที่จะทำ SDGs ให้สำเร็จภายในปี ค.ศ. 2030

SDGs ประกอบด้วยเป้าหมาย 17 ข้อ ได้แก่

No Poverty
ขจัดความยากจน
ทุกรูปแบบ
ทุกสถานที่

Zero Hunger
ขจัดความหิวโหย บรรลุความมั่นคง
ทางอาหาร ส่งเสริมเกษตรกรรม
อย่างยั่งยืน

Good Health and Well-being
รับรองการมีสุขภาพและ
ความเป็นอยู่ที่ดีของทุกคน
ในทุกช่วงอายุ

Quality Education
รับรองการศึกษาที่เท่าเทียม
และทั่วถึง ส่งเสริมการเรียนรู้
ตลอดชีวิตแก่ทุกคน

Gender Equality
บรรลุความเท่าเทียมทางเพศ
พัฒนาบทบาทสตรี
และเด็กผู้หญิง

Clean Water and Sanitation
รับรองการมีน้ำใช้ การจัดการน้ำ
และสุขาภิบาลที่ยั่งยืน

Affordable and Clean Energy
รับรองการมีพลังงาน
ที่ทุกคนเข้าถึงได้ เชื่อถือได้
ยั่งยืน ทันสมัย

Decent Work and Economic Growth
ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ
ที่ต่อเนื่องครอบคลุมและยั่งยืน
การจ้างงานที่มีคุณค่า

Industry, Innovation and Infrastructure
พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมรับ
การเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการปรับตัว
ให้เป็นอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน
ทั่วถึงและสนับสนุนนวัตกรรม

Reduced Inequalities
ลดความเหลื่อมล้ำ
ทั้งภายในและ
ระหว่างประเทศ

Sustainable Cities and Communities
ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐาน
ของมนุษย์มีความปลอดภัยทั่วถึง
พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
และพัฒนาอย่างยั่งยืน

Responsible Consumption and Production
รับรองแผนการบริโภค
และการผลิตที่ยั่งยืน

Climate Action
ดำเนินมาตรการเร่งด่วนเพื่อรับมือ
กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
และผลกระทบ

Life below Water
อนุรักษ์และใช้ประโยชน์
จากมหาสมุทรและทรัพยากร
ทางทะเล เพื่อการพัฒนา
อย่างยั่งยืน

Life on Land
ปกป้อง ฟื้นฟู และส่งเสริม
การใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศ
ทางบกอย่างยั่งยืน

Peace and Justice Strong Institutions
ส่งเสริมสังคมสงบสุข
ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

Partnerships for the Goals
สร้างพลังแห่งการเป็นหุ้นส่วน
ความร่วมมือระดับสากล
ต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ผู้สนใจสามารถเข้าไปศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่
www.un.or.th

สู่ยุคใหม่ของระบบการเงินและธนาคารกลาง

ดร.วิรไท สันติประภพ ผู้ว่าการ ธปท. กล่าวเปิดงานสัมมนาวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) 2561 จัดขึ้นภายใต้หัวข้อ “สู่ยุคใหม่ของระบบการเงินและธนาคารกลาง” เพื่อทบทวนบทบาทและแนวทางการดำเนินงานของธนาคารกลางที่เหมาะสมสำหรับอนาคต พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนพลวัตทางเศรษฐกิจ ท่ามกลางความท้าทายของเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล

ย้อนไปเมื่อหลายพันปีที่แล้ว บรรพบุรุษของเราแลกเปลี่ยนสิ่งของกันโดยตรง จนกระทั่งเมื่อประมาณ 3,000 ปีก่อนได้นำเปลือกหอยมาใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ก่อนพัฒนาไปใช้เหรียญที่ผลิตจากโลหะมีค่า เช่น เงิน สำริด และทอง เงินในรูปแบบกระดาษถูกใช้ครั้งแรกเมื่อประมาณ 700 ปีก่อน เครดิตการ์ดเกิดขึ้นเมื่อ 60 กว่าปีที่แล้ว และในวันนี้หลายท่านในที่นี้ใช้ Mobile Banking และพร้อมเพย์ที่สามารถโอนเงินหลักแสนหลักล้านบาทให้กันได้ง่ายในเวลาไม่กี่วินาที เช่นเดียวกัน การกู้ยืมเงินและการลงทุนที่เดิมเกิดขึ้นเพียงระหว่างกลุ่มคนที่ใกล้ชิดกันในรูปแบบที่เรียบง่าย ได้พัฒนาเป็นตลาดการเงินระดับโลกที่มีความหลากหลายและซับซ้อนมากในปัจจุบัน เราสามารถลงทุนในตราสารที่ออกในอีกซีกโลกหนึ่งโดยใช้เวลาเพียงไม่กี่วินาทีเช่นกัน

เมื่อมองย้อนดูพัฒนาการของธุรกรรมการเงินจากอดีตถึงปัจจุบัน ถือได้ว่าเรามาไกลมากในเรื่องของเงิน วิวัฒนาการดังกล่าวสะท้อนข้อเท็จจริงอย่างน้อย 2 ประการ คือ (1) นวัตกรรมทางการเงินไม่ใช่สิ่งใหม่ แต่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุกยุคทุกสมัย และ (2) ระบบการเงินที่ดีมีบทบาทสำคัญยิ่งในการช่วยลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการทำธุรกรรมระหว่างผู้คน ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจขยายตัวได้ดีและคุณภาพชีวิตของคนพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

วันนี้เราก็กำลังอยู่ในอีกหนึ่งจุดเปลี่ยนที่สำคัญในโลกการเงิน ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกำลังพลิกโฉมเรื่องของเงินและระบบการเงินอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่น่าแปลกใจนัก เพราะโดยแก่นแท้แล้ว การเงินคือธุรกิจแห่งความไว้วางใจ (Trust) ซึ่งความไว้วางใจเกิดจากการประมวลข้อมูลต่าง ๆ จำนวนมาก ทั้งข้อมูลในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ระบบการเงินจึงเปรียบเสมือนเครื่องจักรขนาดใหญ่ที่รวบรวมและกลั่นกรองข้อมูลจำนวนมากมาย

เพื่อใช้ประเมินความน่าเชื่อถือ ความเสี่ยง และผลตอบแทนที่เหมาะสม เพื่อจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพทั้งระหว่างบุคคลข้ามช่วงเวลา หรือตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ ดังนั้น การปฏิวัติเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ทำให้คนสามารถบริหารจัดการเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากข้อมูลได้มากขึ้น รวดเร็วขึ้น ในต้นทุนที่ต่ำลง ย่อมนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสร้างความไว้วางใจและโลกการเงินอย่างกว้างขวาง

หากมองในมุมที่กว้างขึ้นกว่าภาคการเงิน เราทราบกันดีว่า การขาดข้อมูล หรือการมีข้อมูลไม่สมบูรณ์เป็นเหตุของความไม่รู้ ความไม่เข้าใจ ซึ่งมักนำไปสู่กำแพงหรือเส้นแบ่งระหว่างผู้คน ระหว่างวัฒนธรรม และระหว่างประเทศ พัฒนาการทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่ลดข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูล (Information Frictions) ส่งผลให้เส้นแบ่งพรมแดนที่เคยมีอยู่ลดความสำคัญลง ในอย่างน้อย 3 มิติหลัก ได้แก่

(1) **เส้นแบ่งพรมแดนระหว่างประเทศ** ทั้งด้านการค้าขายสินค้าและบริการ และด้านตลาดเงินตลาดทุน ทุกวันนี้เราสามารถซื้อขายสินค้าและบริการได้จากเกือบทุกประเทศทั่วโลก โดยไม่รู้จักทั้งผู้ซื้อและผู้ขายและไม่เคยเห็นสินค้าจริงมาก่อน ในแต่ละวัน มีเงินไหลเข้าออกระหว่างประเทศจำนวนมหาศาล จนอาจกล่าวได้ว่าเราอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์แบบเต็มตัว

(2) **เส้นแบ่งพรมแดนระหว่างบริษัทในกระบวนการผลิต** เมื่อก่อนสินค้าแต่ละชิ้นมักถูกผลิตภายในบริษัทเดียวตั้งแต่ต้นจนจบ ตั้งแต่การออกแบบ การผลิตชิ้นส่วน การประกอบชิ้นส่วนต่าง ๆ เข้าด้วยกัน จนถึงการทำการตลาด แต่ในปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศเอื้อให้เราสามารถซอยกระบวนการผลิตให้ย่อยลง และแบ่งแยกขั้นตอนการผลิตให้บริษัทต่าง ๆ ที่อาจจะอยู่ห่างไกลกันหรือต่างประเทศกันก็ยังได้ และ

(3) **เส้นแบ่งพรมแดนระหว่างประเภทธุรกิจ** จากเดิมที่ธุรกิจแต่ละประเภทจะแยกออกจากกันอย่างชัดเจน ทุกวันนี้เราเห็นการผสมผสานของธุรกิจหลายประเภทเข้าด้วยกัน เช่น e-Commerce Platform ที่ทั้งขายของ ปล่อยสินเชื่อ และเป็น Social Network ด้วย หรือธุรกิจโทรคมนาคมที่ทั้งผลิตอุปกรณ์สื่อสาร ให้บริการเก็บข้อมูล ผลิตเกม และเป็นช่องทางชำระเงินผ่าน e-Wallet

รูปแบบการดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไปและพรมแดนที่เลือนรางลงนี้กำลังเกิดขึ้นในภาคการเงินเช่นกัน ทุกวันนี้เราเริ่มเห็นการแบ่งแยกของธุรกิจธนาคารพาณิชย์เป็นหลายประเภทธุรกิจย่อย ไม่ว่าจะเป็นการออมเงิน การโอนเงิน หรือการกู้ยืมเงิน โดยไม่จำเป็นต้องทำธุรกรรมผ่านธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงิน ผู้ให้บริการทางการเงินในปัจจุบันมีทั้งบริษัทโทรคมนาคมที่เชื่อมโยงบริการที่หลากหลายเข้าด้วยกันบนพื้นฐานของเครือข่ายโทรคมนาคมที่กว้างขวาง บริษัท e-Commerce โดยอาศัยฐานลูกค้าขนาดใหญ่เสริมบริการทางการเงินต่อยอดจากธุรกิจเดิม และธุรกิจฟินเทคที่สร้างนวัตกรรมทางการเงินเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย ทั้งหมดนี้ จะทำให้บทบาทและความสำคัญของตัวกลางทางการเงินเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก

ความสามารถในการเก็บและประมวลข้อมูลที่หลากหลาย โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของลูกค้า จะพลิกโฉมรูปแบบบริการทางการเงินจากเดิมที่เน้นการสร้างผลิตภัณฑ์มาตรฐาน ไปสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์เฉพาะเจาะจงให้กับลูกค้าแต่ละราย หรือจาก Mass Production ไปสู่ Mass Customization การให้บริการที่ตรงกับความต้องการของลูกค้าแต่ละรายจะเป็นหัวใจของการแข่งขัน เมื่อต้นทุนของการให้บริการทางการเงินลดลง เราจะเห็นปริมาณธุรกรรมขนาดย่อยเพิ่มขึ้น โดยอาจไม่จำเป็นต้องผ่านตัวกลางทางการเงิน ธุรกรรมทางการเงินดิจิทัลจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตในโลกยุคใหม่ พัฒนาการทั้งหมดนี้จะขึ้นอยู่กับคุณภาพของข้อมูล ความสามารถในการเข้าถึงข้อมูล และความปลอดภัยของข้อมูล กฎเกณฑ์กติกาด้านข้อมูล เช่น Data Portability หรือความสามารถในการโอนถ่ายข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อได้รับความยินยอมจะสำคัญยิ่งสำหรับการเชื่อมโยงบริการของภาคการเงินกับธุรกิจอื่น ๆ ทุกวันนี้เราได้เห็นแล้วว่าในภาคการเงินนั้น การบริหารความเสี่ยงด้านข้อมูลมีความสำคัญไม่น้อยกว่าการบริหารความเสี่ยงด้านอื่น ๆ

> *“ธนาคารกลางต้องรู้ลึก มองไกล และเข้าใจการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น”*

สำหรับธนาคารกลาง กรอบการดำเนินงานแต่เดิมได้ถูกออกแบบมาสำหรับโลกที่มีขอบเขตและเส้นแบ่งที่ชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นพรมแดนระหว่างประเทศ เส้นแบ่งระหว่างสถาบันการเงินแต่ละประเภท หรือเส้นแบ่งระหว่างผลิตภัณฑ์ทางการเงินรูปแบบต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นในโลกที่พรมแดนเลือนหายลงเรื่อย ๆ จึงนำมาสู่ความท้าทายต่อธนาคารกลางในหลายมิติ ทั้งในด้านการรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินในภาวะที่เหตุการณ์ที่เกิดในอีกซีกโลกหนึ่ง สามารถส่งผลกระทบมาสู่ตลาดเงินตลาดทุนในบ้านเราได้ทันที การกำหนดขอบเขตของการกำกับดูแลภาคการเงินในโลกที่ผลิตภัณฑ์ทางการเงินแบ่งแยกกันได้ยากขึ้น และผู้ให้บริการทางการเงินไม่ได้จำกัดอยู่แต่เพียงสถาบันการเงินอย่างเดียว การรักษาเสถียรภาพด้านราคาภายใต้พลวัตเงินเฟ้อที่ขึ้นอยู่กับปัจจัยในตลาดโลกมากขึ้น และการสื่อสารของธนาคารกลางในยุคที่ข้อมูลข่าวสารสามารถส่งถึงกันและแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็วในรูปแบบและช่องทางที่ต่างไปจากเดิม

ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงที่กำลังพลิกโฉมภาคการเงินอยู่ในขณะนี้ หลายท่านไม่เพียงแต่ตั้งคำถามว่า **ในอนาคตธนาคารพาณิชย์จะดำรงอยู่ต่อไปหรือไม่ แต่ยังตั้งคำถามด้วยว่าธนาคารกลางเองนั้น จะยังจำเป็นหรือไม่** ผมเชื่อว่า **ในโลกที่ภูมิทัศน์ทางเศรษฐกิจและการเงินเปลี่ยนแปลงเร็วขึ้นและซับซ้อนมากขึ้น บทบาทของผู้ดูแลเสถียรภาพด้านการเงินของประเทศยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้น ระบบการเงินของเราตั้งอยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจ และความเชื่อมั่นว่าเงินที่เราถืออยู่นั้นจะมีค่าและปลอดภัย ความไว้วางใจนี้เป็นผลของกฎเกณฑ์กติกาที่รอบคอบรัดกุมและการดำเนินนโยบายการเงินที่ยึดมั่นผลประโยชน์ในระยะยาวเป็นที่ตั้ง อาจจะกล่าวได้ว่าธนาคารกลางเป็นนวัตกรรมเชิงสถาบันที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อรักษาความไว้วางใจให้ระบบเศรษฐกิจก็ว่าได้ ในสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและยากที่จะคาดเดา ธนาคารกลางจะยิ่งมีความสำคัญในฐานะองค์กรหลักของประเทศที่มีเป้าหมายหลักในการรักษาเสถียรภาพ สร้างภูมิคุ้มกัน และส่งเสริมความยั่งยืนให้กับระบบเศรษฐกิจการเงินโดยรวม**

ส่วนวิธีการดำเนินงานนั้น จำเป็นต้องพัฒนาตามยุคสมัยและสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป **หลักการสำคัญ คือ ต้องมีกรอบการดำเนินงานที่ยืดหยุ่น สามารถปรับให้สอดคล้องและเหมาะสมตามสถานการณ์ได้อย่างคล่องตัว ธนาคารกลางต้องรู้ลึก มองไกล และเข้าใจการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ธนาคารกลางจำเป็นต้องพัฒนากรอบความคิดและเครื่องมือทางนโยบายอยู่เสมอเพื่อให้สามารถรับมือกับความท้าทายใหม่ ๆ ได้อย่างเท่าทัน และจะต้องรักษาสมดุลให้เหมาะสมระหว่างการพัฒนาเรื่องของโลกใหม่ที่วิ่งไปข้างหน้าอย่างรวดเร็วกับเรื่องของโลกเก่าที่คนจำนวนมากยังอาจปรับตัวไม่ทัน**

ในด้านการดำเนินนโยบายการเงิน อัตราเงินเฟ้อที่อยู่ในระดับต่ำในช่วงที่ผ่านมา เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในหลายประเทศทั่วโลก ส่วนหนึ่งเป็นผลจากกระแสโลกาภิวัตน์ รวมทั้งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่กดดันต้นทุนการผลิตให้อยู่ในระดับต่ำ และส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น ในสภาวะที่พลวัตเงินเฟ้อกำลังปรับเปลี่ยนและขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอกประเทศมากขึ้น การมุ่งบรรลุเป้าหมายเงินเฟ้อต้องตระหนักถึงขีดจำกัดของเครื่องมือในการส่งผ่านนโยบาย และผลกระทบข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นโดยเฉพาะในด้านเสถียรภาพการเงิน นโยบายการเงินภายใต้กรอบเป้าหมายเงินเฟ้อแบบยืดหยุ่น ต้องมีความยืดหยุ่นเพียงพอที่จะทำให้เราสามารถดำเนินนโยบายโดยคำนึงถึงสมดุลของเศรษฐกิจในหลาย ๆ ด้าน **เราต้องตระหนักว่า การดูแลเงินเฟ้อเป็นเพียงทางผ่านที่จะนำไปสู่เป้าหมายหลักที่สำคัญกว่า นั่นคือเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในระยะยาวและความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนของคนไทย ดังนั้น การรักษาเสถียรภาพด้านราคาอย่างเดียวไม่เพียงพอ แต่ต้องดูแลควบคู่ไปกับการรักษาเสถียรภาพทางการเงิน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้ระบบเศรษฐกิจสามารถขยายตัวได้เต็มศักยภาพอย่างยั่งยืน**

ดร.วิรไท สันติประภพ ผู้ว่าการ ธปท.

ในยุคปัจจุบันที่ความสนใจของผู้คนสั้นลง ความสามารถในการอดทนรอคอยผลในระยะยาวลดลงไปเรื่อย ๆ และมักให้ความสำคัญกับประโยชน์เฉพาะหน้ามากกว่าผลข้างเคียงและความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต บทบาทหน้าที่ของธนาคารกลางในการเป็นผู้ดูแลรักษาเสถียรภาพในระยะยาวยิ่งมีความสำคัญมากขึ้น และในขณะเดียวกันก็มีความท้าทายมากขึ้น ท่ามกลางแรงกดดันและความต้องการในช่วงเวลาสั้น ๆ ความเป็นอิสระในการดำเนินงานจะเป็นสิ่งที่ทำให้ธนาคารกลางสามารถยืนหยัดดูแลรักษาเสถียรภาพและความมั่นคงของระบบเศรษฐกิจในระยะยาวได้อย่างมั่นคง ซึ่งความเป็นอิสระของธนาคารกลางนี้ ดำรงอยู่ได้ก็ต่อเมื่อธนาคารกลางมีความรับผิดชอบและความโปร่งใส และได้รับความไว้วางใจจากประชาชน ซึ่งในท้ายที่สุดแล้ว ความชอบธรรมของการได้รับความเป็นอิสระในการดำเนินงานนี้ ก็จะขึ้นอยู่กับความสามารถในการบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจของธนาคารกลางในการดูแลรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจและระบบการเงินในระยะยาวนั่นเอง

ท่านอดีตผู้ว่าการ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ได้เคยกล่าวไว้ว่า "เป้าหมายการดำเนินนโยบายการเงินในความรับผิดชอบของธนาคารกลางนั้น คือ ส่งเสริมให้การดำเนินเศรษฐกิจของประเทศเป็นไปโดยดี มีการพัฒนา และรักษาเสถียรภาพให้คู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ" ในโลกที่กำลังรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว บทบาทสำคัญอีกด้านหนึ่งของธนาคารกลาง คือ บทบาทด้านการพัฒนา ที่ผ่านมาธนาคารแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการในหลายเรื่องที่สำคัญเพื่อส่งเสริมการยกระดับระบบการเงินไทย เราได้ร่วมกันพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ ที่จะเป็นรากฐานสำคัญของระบบการเงินของประเทศในโลกยุคใหม่ เราได้พัฒนาความรู้ความเข้าใจทางการเงินให้ประชาชน ส่งเสริมการธนาคารเพื่อความยั่งยืน และการให้บริการทางการเงินอย่างโปร่งใสเป็นธรรม รวมทั้งได้ปรับกฎเกณฑ์ กฎระเบียบ

และขั้นตอนการทำงานให้สอดคล้องและเท่าทันกับบริบทที่เปลี่ยนไป อาทิ การปฏิรูปกฎเกณฑ์ด้านการแลกเปลี่ยนเงินตรา ด้านการกำกับดูแลสถาบันการเงิน การส่งเสริมนวัตกรรมทางการเงิน และ Digital Banking เพื่อให้สอดรับกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ลดต้นทุนของสถาบันการเงินและภาคธุรกิจ ส่งเสริมการแข่งขัน และสนับสนุนการเข้าถึงบริการทางการเงินของประชาชนอย่างทั่วถึง

การดำเนินงานเหล่านี้สะท้อนบทบาทที่สำคัญของภาครัฐ ที่เป็นทั้งผู้กำกับดูแลและผู้สนับสนุนการพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นการสร้างกฎกติกาที่ชัดเจน โปร่งใส เป็นธรรม และเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง ที่จะทำให้ภาคธุรกิจมองเห็นโอกาสและกล้าที่จะลงทุนสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ การสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่จะช่วยให้การพัฒนาเกิดขึ้นได้เร็ว การสร้างมาตรฐานกลาง เพื่อรองรับการทำงานร่วมกันของเทคโนโลยีใหม่ ๆ และการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชนบนพื้นฐานของความเข้าใจในศักยภาพและความเสี่ยงของเทคโนโลยีเป็นสิ่งที่จำเป็นยิ่ง โดยกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ต้องยืดหยุ่นเพียงพอเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมที่หลากหลายมากขึ้น ในบริบทของภาคการเงินที่จะมีผู้ให้บริการและผลิตภัณฑ์ทางการเงินใหม่ ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การกำกับดูแลอาจต้องเปลี่ยนจากการกำกับดูแลตามประเภทของผู้ให้บริการ ไปเป็นการกำกับดูแลตามลักษณะของกิจกรรมทางการเงิน เพื่อสอดรับกับรูปแบบธุรกิจที่เปลี่ยนไป

ที่สำคัญ **เราต้องตระหนักว่า การส่งเสริมนวัตกรรมและการพัฒนาจะช่วยสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีที่สุดสำหรับเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจในระยะยาว เพราะหากกระบวนการสร้างนวัตกรรมของเราไม่เข้มแข็งแล้ว ระบบเศรษฐกิจไทยจะพัฒนาไม่ทันโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว** ความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในประเทศจะลดลง รายได้จะขยายตัวในอัตราที่ต่ำลงเรื่อย ๆ นำไปสู่ปัญหาหนี้เสียและสร้างผลลบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและระบบการเงินของประเทศในระยะยาวได้ ในประเด็นนี้ **เสถียรภาพและความมั่นคงของระบบเศรษฐกิจในระยะยาวอยู่เหนือขีดความสามารถของธนาคารกลางหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งตามลำพัง แต่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อวางรากฐานที่เข้มแข็งให้กับประเทศ** เริ่มต้นด้วยการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างที่นับวันจะฉุดรั้งเศรษฐกิจไทยมากขึ้นเรื่อย ๆ ไม่ว่าจะเป็น ระบบการศึกษาที่ยังไม่สอดรับกับความต้องการของโลกยุคใหม่ ทักษะแรงงานที่ไม่ได้รับการพัฒนาอย่างที่ควร ผลิตภาพของผู้ประกอบการที่อยู่ในระดับต่ำ กฎระเบียบที่ล้าสมัยและบั่นทอนประสิทธิภาพของหน่วยงานภาครัฐ การรับมือกับการเข้าสู่สังคมสูงวัย และภาระการคลังที่จะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว หรือความเหลื่อมล้ำในโอกาสและรายได้ที่ทวีสูงขึ้น **ปัญหาเชิงโครงสร้างเหล่านี้สะสมมานาน ท่ามกลางความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่กำลังเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและกระจายในวงกว้าง เราต้องไม่มุ่งแต่จะรับมือกับเรื่องใหม่ ๆ จนลืมปัญหาเชิงโครงสร้างเดิมหลายเรื่องที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข ปัญหาเชิงโครงสร้างเหล่านี้จะเป็นอุปสรรคที่บั่นทอนศักยภาพและเสถียรภาพของเศรษฐกิจไทยในระยะยาว**

แม้พัฒนาการทางเทคโนโลยีจะส่งผลให้เส้นแบ่งพรมแดนเลือนรางลงไปเรื่อย ๆ ในหลายมิติตามที่ผมได้กล่าวข้างต้น แต่ในเรื่องของเสถียรภาพเศรษฐกิจในระยะยาวแล้ว เส้นแบ่งพรมแดนของประเทศยังคงชัดเจนและไม่เลื่อมคลาย เพราะท้ายที่สุดแล้ว การพัฒนาเศรษฐกิจต้องเกิดขึ้นจากภายในประเทศ จากภาครัฐที่มีประสิทธิภาพและความรับผิดชอบ จากภาคเอกชนที่ตื่นตัวและเข้มแข็ง และจากประชาชนที่มีทักษะความรู้และวินัย **ที่สำคัญ พรมแดนของประเทศยังคงเป็นเส้นแบ่งที่มัดตัวเราในยามที่เกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ความเสียหายและภาระของการแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดวิกฤติเศรษฐกิจการเงิน จะตกอยู่กับรัฐบาลและประชาชนในประเทศเสมอ** ดังที่ Mervyn King อดีตผู้ว่าการธนาคารกลางอังกฤษ ได้เคยกล่าวไว้ว่า "Banks are global in life, but national in death" หรือ "ธนาคารใช้ชีวิตในระดับโลก แต่ตายภายในประเทศ" วิกฤติเศรษฐกิจที่เราอาจจะเผชิญในอนาคตอาจเกิดได้จากหลายภาคเศรษฐกิจและหลายสาเหตุ ไม่ใช่จากภาคการเงินเท่านั้น ดังนั้น เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนของคนไทย เราต้องทลายกำแพงภายในที่ปิดกั้นการร่วมมือระหว่างทุกภาคส่วนที่จะขับเคลื่อนประเทศไปข้างหน้า เราต้องทลายกำแพงที่ปิดกั้นการเข้าถึงโอกาสและความก้าวหน้าของผู้คน เราต้องคำนึงถึงเรื่องระยะยาวมากกว่าเรื่องเฉพาะหน้า และที่สำคัญ เราต้องทลายกำแพงที่ปิดกั้นความคิดและทัศนคติที่ตีกรอบการทำงานของเราในแบบเดิม ๆ เพียงเพราะเป็นกรอบที่เราคุ้นชินหรือได้ปฏิบัติกันมาช้านาน

นักปราชญ์ชาวกรีกท่านหนึ่งเคยกล่าวไว้ว่า "No man ever steps into the same river twice" หรือ "ไม่มีใครเคยเหยียบลงไปซ้ำในแม่น้ำสายเดิม" เพราะสายน้ำไม่เคยหยุดที่จะไหล ดังโลกที่ไม่เคยหยุดนิ่ง แม่น้ำก็ยังคงเป็นแม่น้ำ กระแสของการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมยังเกิดขึ้นโดยต่อเนื่องตลอดเวลา ธนาคารกลางในฐานะผู้ดูแลเสถียรภาพเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ จะต้องเป็นเสาหลักที่มองไกล ยึดมั่นในหลักการที่ถูกต้อง และมุ่งสร้างความมั่นคงให้กับประเทศสืบไป

ในวาระครบรอบ 75 ปี ธนาคารแห่งประเทศไทย จึงถือเป็นโอกาสอันดีที่งานสัมมนาวิชาการในปีนี้จะได้มองย้อนกลับไปศึกษาบทเรียนและวิวัฒนาการของระบบการเงินและบทบาทของธนาคารกลางจากอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งมองไปข้างหน้าถึงความท้าทายที่กำลังเกิดขึ้น เพื่อทบทวนบทบาทและแนวทางการดำเนินงานของธนาคารกลางที่เหมาะสมสำหรับอนาคต

Sustainable Banking
การธนาคารเพื่อความยั่งยืน

ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และสนับสนุนการพัฒนาประเทศให้เติบโต แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่า การพัฒนาที่ผ่านมานี้ ได้ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบในหลายมิติ เช่น ความเสียหายต่อทรัพยากรทางธรรมชาติ จากการตัดไม้ทำลายป่า หรือการใช้พลาสติกจำนวนมหาศาลในภาคอุตสาหกรรมจนก่อให้เกิดมลพิษทางทะเลจากขยะพลาสติก ตลอดจนปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม และปัญหาการทุจริตและคอร์รัปชัน โดยปัญหาเหล่านี้อาจนำไปสู่ความขัดแย้งจนอาจลุกลามไปถึงการฟ้องร้องทางกฎหมาย และท้ายสุดจะย้อนกลับมาส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจ เศรษฐกิจ และสังคม

ด้วยประเด็นปัญหาและผลกระทบในมิติต่าง ๆ ที่เพิ่มมากขึ้นทั่วโลกทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงนักลงทุนและประชาชนได้หันมาให้ความสนใจและมีความคาดหวังให้ภาคธุรกิจต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับการดำเนินธุรกิจตามแนวคิดการเติบโตอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ที่เน้นการพัฒนาเชิงคุณภาพมากกว่าการเติบโตแบบก้าวกระโดดในเชิงปริมาณ และคำนึงถึงผลกระทบในระยะยาวและประโยชน์โดยรวมต่อสาธารณชน โดยจะเห็นได้ว่า ปัจจุบันมุมมองของนักลงทุนได้เปลี่ยนไป การพิจารณาตัดสินใจลงทุนในด้านต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับผลประกอบการในระยะยาวมากกว่าระยะสั้น ทั้งนี้ ความสนใจในเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืนดังกล่าวมีมากขึ้นเป็นลำดับ จนก่อให้เกิดการรวมตัวกันขององค์กรต่าง ๆ เพื่อการจัดตั้งเครือข่ายในเรื่องนี้ โดยมีสมาชิกจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก และมีเป้าหมายหลักในการส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืน ลดความเหลื่อมล้ำ รวมถึงการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยกลุ่มใด หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งรัฐและเอกชน โดยภาคเอกชนจะเป็นกำลังสำคัญในการผลักดันการแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้ เนื่องจากมีความพร้อมและมีศักยภาพ นอกจากนี้ ด้วยมาตรฐานการกำกับดูแลของภาครัฐที่เข้มงวด ความคาดหวังของภาคประชาชนที่มากขึ้น และเทคโนโลยีการสื่อสารที่ก้าวหน้า จะช่วยเป็นแรงผลักดันให้ภาคเอกชน รวมถึงสถาบันการเงินให้ความสำคัญและดำเนินการตามแนวคิดนี้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ภาคสถาบันการเงินในฐานะที่เป็นตัวกลางในการจัดสรรเงินทุนในระบบเศรษฐกิจ อาจถูกคาดหวังจากสังคมเป็นพิเศษในการปรับเปลี่ยนบทบาทและกลยุทธ์ในการดำเนินงานเพื่อช่วยลดผลกระทบดังกล่าว จึงนำไปสู่แนวคิดการธนาคารเพื่อความยั่งยืน (Sustainable Banking) ที่มุ่งเน้นการปรับแนวคิดและกระบวนการดำเนินธุรกิจ โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาลมากยิ่งขึ้น ตลอดจนช่วยผลักดันและจูงใจให้ภาคส่วนอื่น ๆ มีการดำเนินการในทิศทางที่นำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

แนวคิดเรื่องการธนาคารเพื่อความยั่งยืนในต่างประเทศ

แนวคิดเรื่องการธนาคารเพื่อความยั่งยืนเริ่มเห็นเป็นรูปธรรมในปี 2007 โดย International Finance Corporation (IFC) ซึ่งเป็นองค์กรลูกของ World Bank ได้ให้คำนิยาม "การธนาคารเพื่อความยั่งยืน" ว่าต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 มิติ ได้แก่ (1) ความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงินและลูกค้า (2) โครงการต้องมีความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ (3) ความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม และ (4) ความยั่งยืนของสังคม กล่าวคือ ภายใต้แนวคิดนี้ ธนาคารสามารถดำเนินการให้มีผลประกอบการที่ดีอย่างยั่งยืน มีการเติบโตทางเศรษฐกิจ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดูแลความเท่าเทียมกันทางสังคม และมีธรรมาภิบาลที่ดีไปพร้อม ๆ กันได้

นอกจากคำนิยามที่เป็นมาตรฐานในระดับสากล ยังมีการผลักดันผ่านกลไกตลาดทุน โดยการจัดอันดับบริษัทที่ดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงความยั่งยืน (Sustainability) ในแต่ละภาคธุรกิจ รวมถึงภาคการธนาคารด้วย เช่น Dow Jones Sustainable Index (DJSI) ซึ่งเป็นดัชนีหลักทรัพย์ในการจัดอันดับบริษัทที่สามารถนำแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนมาประยุกต์ใช้กับการดำเนินการและก่อให้เกิดเป็นโครงการหรือผลิตภัณฑ์ที่สามารถจับต้องได้ นอกจากนี้ DJSI ยังได้มีการจัดอันดับประเทศที่มีความยั่งยืนทั้งในด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาลอีกด้วย ซึ่งช่วยผลักดันให้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ตระหนักถึงความสำคัญและดำเนินการต่าง ๆ ในเรื่องนี้

ทั้งนี้ ในหลายประเทศได้มีการดำเนินการในเรื่องนี้อย่างเป็นรูปธรรม เช่น ประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งองค์กร Oxford Committee for Famine Relief (OXFAM) มีการริเริ่มการออกแนวปฏิบัติ Fair Finance Guide ที่กำหนดให้สถาบันการเงินให้ความสำคัญกับการดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ ประเทศในภูมิภาคอาเซียนหลายประเทศได้มีการดำเนินการในเรื่องนี้ไปแล้ว เช่น ประเทศสิงคโปร์ สมาคมธนาคารในสิงคโปร์ (The Association of Banks in Singapore: ABS) ได้ออก ABS Guidelines on Responsible Financing เพื่อกำหนดแนวทางการให้บริการทางการเงินอย่างรับผิดชอบร่วมกันระหว่างสถาบันการเงิน และอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นประเทศแรกในอาเซียนที่ออกตราสารหนี้สีเขียว (Sovereign Green Bond) และนำออกขายทั่วโลก เพื่อระดมทุนสำหรับโครงการของรัฐบาลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

บทบาทของสถาบันการเงินในประเทศไทย

การดำเนินการเกี่ยวกับธนาคารเพื่อความยั่งยืนให้ประสบความสำเร็จ ต้องอาศัยวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นการเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาวมากกว่าผลตอบแทนในระยะสั้น โดยมีการดำเนินงานและประกอบธุรกิจอย่างสำนึกและมีส่วนช่วยรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และอยู่ภายใต้หลักธรรมาภิบาลที่ดี ซึ่งสถาบันการเงินในไทยบางแห่งได้มีการดำเนินการรวมทั้งได้ส่งต่อการดำเนินการในเรื่องนี้ออกไปยังภายนอกบ้างแล้ว ตัวอย่างเช่น

- **ด้านสิ่งแวดล้อม** (Environment) มีกระบวนการพิจารณาสินเชื่อแก่ธุรกิจที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยอ้างอิงข้อกำหนดบางส่วนแนวทางตามมาตรฐานสากล เช่น Equator Principle เพื่อลดความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการปล่อยสินเชื่อ และผลกระทบต่อชื่อเสียงของธนาคาร นอกจากนี้ยังได้ให้ความสำคัญกับการปล่อยสินเชื่อให้กับโครงการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ไม่ส่งผลเสียต่อชุมชน เช่น สินเชื่อพลังงานสะอาด ซึ่งเป็นการขยายโอกาสทางธุรกิจไปยังกลุ่มลูกค้าและผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ

กิจกรรมจากโครงการ Fin. ดี We Can Do!!! ที่ ธปท. จัดขึ้น เพื่อประกวดผลงานส่งเสริมความรู้ทางการเงิน

งาน Bangkok Sustainable Banking Forum 2018 ที่ ธปท. จัดขึ้น

• **ด้านสังคม** (Social) ให้ความสำคัญกับการเข้าถึงบริการทางการเงินของลูกค้า (Financial Inclusion) โดยเฉพาะลูกค้าฐานรากหรือผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นห่างไกล ประกอบกับการให้ความรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) แก่ลูกค้ากลุ่มดังกล่าว เพื่อส่งเสริมวินัยทางการเงินที่ดี และให้ลูกค้าได้รับข้อมูลที่เหมาะสมต่อการตัดสินใจเลือกผลิตภัณฑ์ทางการเงินให้ตรงกับความต้องการและความสามารถลูกค้า การดำเนินการในลักษณะนี้จะส่งผลให้ลูกค้ามีความเป็นอยู่ที่ดี สามารถสะสมความมั่งคั่งหรือขยายกิจการได้อย่างมั่นคง ในท้ายที่สุด จะส่งผลที่ดีต่อสังคมอย่างยั่งยืน ผ่านความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชน และลดการเกิดหนี้เสียแก่ธนาคาร ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการเติบโตทางธุรกิจของธนาคารในระยะยาว

• **ด้านธรรมาภิบาล** (Governance) ส่งเสริมการดำเนินการภายใต้หลักธรรมาภิบาลที่ดีทั้งภายในองค์กรของสถาบันการเงินเอง และการดำเนินธุรกิจกับบุคคลภายนอกโดยไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตหรือคอร์รัปชัน การดำเนินการดังกล่าวนอกจากจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และด้านชื่อเสียงจากการมีส่วนเกี่ยวข้องหรือเป็นช่องทางการทำธุรกรรมของผู้ที่ทุจริตหรือคอร์รัปชันแล้ว ยังช่วยเสริมความน่าเชื่อถือและภาพลักษณ์ที่ดีแก่สถาบันการเงินด้วย

แม้ในปัจจุบันสถาบันการเงินในไทยได้ดำเนินการภายใต้แนวคิดการธนาคารเพื่อความยั่งยืนไปบ้างแล้ว แต่ด้วยศักยภาพและความพร้อมของสถาบันการเงิน สังคมภายนอกจึงมีความคาดหวังให้สถาบันการเงินดำเนินการในเรื่องนี้มากขึ้น ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ในฐานะผู้กำกับดูแลสถาบันการเงิน สามารถมีบทบาทส่งเสริมผลักดันให้สถาบันการเงินในไทยมีความตระหนักและดำเนินการในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่องมากขึ้น จึงได้กำหนดเป็นหนึ่งในทิศทางในแผนยุทธศาสตร์ 3 ปี (พ.ศ. 2560 - 2562) ของ ธปท. โดยเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2561 ที่ผ่านมา ธปท. ได้จัดงาน Bangkok Sustainable Banking Forum 2018 เพื่อส่งเสริมให้กรรมการและผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินได้ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการดำเนินธุรกิจภายใต้แนวคิดการธนาคารเพื่อความยั่งยืน เพื่อนำไปผลักดันอย่างต่อเนื่องให้เกิดเป็นแนวนโยบายหรือแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม และปลูกฝังในการดำเนินงานและวัฒนธรรมองค์กรของสถาบันการเงิน หรือที่เรียกกันแบบง่าย ๆ ว่า "Tone from the Top" ทั้งนี้ ระดับการดำเนินงานของสถาบันการเงินอาจวัดได้จากระดับการนำแนวคิดดังกล่าวมาปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินงานภายในองค์กรและการส่งผ่านการดำเนินการดังกล่าวไปยังภายนอก ในรูปแบบของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ให้แก่ลูกค้าและความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อผลักดันการดำเนินการในเรื่องนี้อย่างจริงจัง ตัวอย่างงานศึกษาวิจัย 2 ฉบับ คือ เรื่อง "The Changing Environment of Banks" ของ Marcel H.A. Jeucken and Jan Jaap Bouma, (ปี 1999) และเรื่อง "Banking as a Vehicle for Socio-economic Development and Change: Case Studies of Socially Responsible and Green Banks" ของ Dr. Katrin Kaeufer (ปี 2010) ได้กำหนดระดับการดำเนินงานของสถาบันการเงินในเรื่องการธนาคารเพื่อความยั่งยืนไว้ ดังนี้

“The Changing Environment of Banks”	“Banking as a Vehicle for Socio-economic Development and Change: Case Studies of Socially Responsible and Green Banks”
ระดับที่ 1 Defensive Banking: สถาบันการเงินยังไม่มีความตระหนักถึงความสำคัญของการธนาคารเพื่อความยั่งยืน เนื่องจากอาจจะทำให้เกิดผลกระทบต่อผลประโยชน์ของสถาบันการเงิน	**ระดับที่** 1 Unfocused Corporate Activities: สถาบันการเงินสนับสนุนกิจกรรมเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม แต่ไม่ได้เชื่อมโยงกับธุรกิจหลักของสถาบันการเงิน
ระดับที่ 2 Preventative Banking: สถาบันการเงินเริ่มมีการนำเอาหลักการด้านการธนาคารเพื่อความยั่งยืนมาปรับใช้กับกระบวนการภายในของสถาบันการเงิน เช่น มีการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม มีการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิตที่คำนึงถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น	**ระดับที่** 2 Isolated Business Projects or Business Practices: สถาบันการเงินมีการพัฒนาโครงการหรือผลิตภัณฑ์ที่ได้คำนึงถึงประเด็นด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สาธารณชนมีมุมมองต่อสถาบันการเงินที่ดีขึ้น แต่ยังคงเป็นส่วนน้อย และแยกจากธุรกิจหลักของสถาบันการเงิน
ระดับที่ 3 Offensive Banking: สถาบันการเงินใช้กลยุทธ์เชิงรุกในการทำการตลาดและหาลูกค้าใหม่ ๆ รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น มีการจัดตั้งกองทุนสำหรับลงทุนเพื่อสิ่งแวดล้อม	**ระดับที่** 3 Systemic Business Practices: สถาบันการเงินได้ผนวกแนวคิดเกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อมเข้ามาในทุกกิจกรรม และกระบวนการทำงานและผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ของสถาบันการเงิน โดยมีโครงสร้างองค์กรที่สนับสนุนการดำเนินการในเรื่องนี้
ระดับที่ 4 Sustainable Banking: สถาบันการเงินมีหลักการในการดำเนินธุรกิจเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่ยั่งยืนในระยะยาวสูงสุด ไม่ใช่เพื่อให้ได้ผลตอบแทนทางการเงินในระยะสั้นสูงสุด โดยผู้ถือหุ้นของสถาบันการเงินต่างมีแนวคิดไปในทิศทางเดียวกัน	**ระดับที่** 4 Strategic Ecosystem Innovation: สถาบันการเงินมีกลยุทธ์ที่จะขยายความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นนอกเหนือจากลูกค้า เช่น การสร้างเครือข่ายพันธมิตร เพื่อให้เกิดระบบนิเวศที่เกื้อกูลต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยได้รับแรงผลักดันจากภายนอก (เช่น นักลงทุน ผู้กำกับดูแล)
	ระดับที่ 5 Intentional (Purpose-driven) Ecosystem Innovation: สถาบันการเงินมีจุดมุ่งหมายที่จะแก้ไขปัญหาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง โดยการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบนิเวศ

ทั้งนี้ ปัจจุบันสถาบันการเงินในไทยส่วนใหญ่น่าจะอยู่ในระดับที่ 2 - 3 คือ เริ่มมีการนำเอาหลักการด้านการธนาคารเพื่อความยั่งยืนมาปรับใช้กับกระบวนการภายในของสถาบันการเงิน หรือมีการพัฒนาโครงการหรือผลิตภัณฑ์ที่ได้คำนึงถึงประเด็นด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ หากสถาบันการเงินสามารถยกระดับหรือมีบทบาทช่วยส่งต่อการดำเนินการที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล ไปยังภาคส่วนต่าง ๆ ได้มากขึ้น ก็จะเป็นแรงผลักดันที่สำคัญในการสร้างระบบนิเวศที่ช่วยสนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

ประโยชน์ของการธนาคารเพื่อความยั่งยืน

สถาบันการเงินที่มีการดำเนินการภายใต้แนวคิด “การธนาคารเพื่อความยั่งยืน” ได้อย่างดีและเป็นรูปธรรม จะช่วยให้ภาคธุรกิจเข้มแข็งเติบโตอย่างมั่นคงภายใต้ระบบนิเวศทางเศรษฐกิจที่เกื้อกูลกัน และที่สำคัญจะช่วยสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าและผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่าง ๆ เช่น นักลงทุน ชุมชนโดยรอบ และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อันจะช่วยลดความเสี่ยงและต้นทุนด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีและการเติบโตทางธุรกิจอย่างยั่งยืนในระยะยาว

เรื่อง : กองบรรณาธิการ

คุณเพ็ญศรี สุธีรศานต์
ผู้อำนวยการสมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย

ดร.วิรไท สันติประภพ
ผู้ว่าการ ธปท.

การธนาคารเพื่อความยั่งยืน

การพัฒนาในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมา ได้ส่งผลให้เศรษฐกิจเติบโตและเกิดความเจริญในหลายด้าน แต่การพัฒนาที่ผ่านมา ได้สร้างผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในวงกว้าง ทั่วโลกจึงตื่นตัวในเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลสถาบันการเงิน ตระหนักดีว่า สถาบันการเงินเป็นผู้จัดสรรทรัพยากรในระบบเศรษฐกิจ ควรมีบทบาทในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความยั่งยืน จึงได้พยายามส่งเสริมและผลักดันสถาบันการเงินไทยให้ตระหนักถึงหลักการของการดำเนิน “ธุรกิจอย่างยั่งยืน” ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ทั้งระบบสถาบันการเงินและสังคมไทยในระยะยาว

BOT พระสยาม MAGAZINE ฉบับนี้ ได้รับเกียรติจาก **คุณเพ็ญศรี สุธีรศานต์ ผู้อำนวยการสมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย** มาร่วมพูดคุยในเรื่องความยั่งยืนกับภาคธุรกิจ กับ **ดร.วิรไท สันติประภพ ผู้ว่าการ ธปท.** พร้อมทั้งฉายภาพพัฒนาการของแนวคิดเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืนในภาคสถาบันการเงินของไทย

ภาคธุรกิจกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

คุณเพ็ญศรี : เมื่อพูดถึงความยั่งยืน คนส่วนใหญ่อาจจะมองว่าเป็นเรื่องที่ไม่น่าเกี่ยวกับภาคธุรกิจ ไม่ทราบว่าท่านผู้ว่าการ มีความเห็นเกี่ยวกับภาคธุรกิจกับความยั่งยืนอย่างไร?

ผู้ว่าการวิรไท : ช่วงหลังนี้ เราได้ยินเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืน

บ่อยขึ้น สหประชาชาติ (UN) ก็ประกาศเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ทุกประเทศได้ตกลงร่วมกันที่จะนำไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว สำหรับประเทศไทย การพัฒนาอย่างยั่งยืนเกิดขึ้นมานานแล้ว ผมคิดว่าคนไทยโชคดีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ได้ทรงงานเป็นตัวอย่างในหลายมิติที่เกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ถ้าดูหลักคิดของการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ จะหมายถึงการพัฒนาที่ต้องไม่ไปก้าวล่วงทรัพยากรและความอยู่ดีกินดีของคนรุ่นต่อไป หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การพัฒนาที่ยั่งยืนจะต้องเป็นการพัฒนาที่มองไกล ไม่เบียดเบียนคนรุ่นต่อไป ซึ่งตรงกับ "หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง" ที่ในหลวงรัชกาลที่ 9 ได้พระราชทานให้คนไทยมาหลายสิบปีแล้ว หัวใจสำคัญ คือ การพัฒนาหรือการใช้ชีวิตบนหลักของความพอประมาณ ความสมเหตุสมผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ทั้งหมดนี้จะนำไปสู่การพัฒนาที่ไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น โดยเฉพาะคนรุ่นต่อไป รวมถึงการไม่เบียดเบียนตัวเองด้วย

การพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นแนวคิดที่สำคัญมากในปัจจุบัน เพราะโลกกำลังเผชิญการเปลี่ยนแปลงหลายด้าน โดยเฉพาะปัญหาโลกร้อนและภัยธรรมชาติที่รุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งเป็นผลข้างเคียงของการพัฒนาที่คำนึงแค่ผลตอบแทนระยะสั้น โดยไม่คำนึงถึงผลในระยะยาว เหตุผลที่ภาคธุรกิจต้องสนใจเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืน ก็เพราะภาคธุรกิจเป็นกลไกสำคัญของระบบเศรษฐกิจ และปฏิเสธไม่ได้ว่าผลข้างเคียงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นส่วนหนึ่งมาจากการประกอบธุรกิจ ภาคธุรกิจเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาที่ส่งผลต่อความยั่งยืน ขณะที่อีกด้านหนึ่งการแก้ปัญหาที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต้องอาศัยทุน ทรัพยากร ความรู้ และทักษะในการบริหารจัดการ ซึ่งภาคธุรกิจมีศักยภาพสูง มีกลุ่มคนที่มีความพร้อมและเก่งกว่าบุคลากรในภาคอื่นของสังคม

แต่เดิมเมื่อพูดถึงภาคธุรกิจกับเรื่องสังคม คนส่วนใหญ่จะนึกถึงเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) ซึ่งมักออกมาในรูปของการบริจาคหรือการกุศล ขณะที่การดำเนินธุรกิจยังสร้างผลข้างเคียงให้กับสังคมตามเดิม การทำ CSR ถือเป็นจุดเริ่มต้น สิ่งที่สำคัญกว่า คือ การนำหลักคิดเรื่องการปฏิบัติดีต่อสังคมเข้ามาอยู่ในวิถีของการทำธุรกิจ อยู่ใน DNA และอยู่ในวัฒนธรรมองค์กร

ในทางกลับกัน ถ้าภาคธุรกิจไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ จะเป็นความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ขององค์กร (Strategic Risk) และความเสี่ยงในการปฏิบัติการขององค์กร (Operational Risk) เพราะในโลกปัจจุบันที่คนตื่นตัวกันมากในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม มาตรฐานการทำธุรกิจจะสูงขึ้นเรื่อยๆ ตามความคาดหวังของลูกค้าและสังคม ไม่ใช่ภาคธุรกิจจะสนใจแค่มาตรฐานตามเกณฑ์หรือกฎหมาย การได้รับการยอมรับจากสังคมเป็นเหมือนใบอนุญาตในการทำธุรกิจ (License to Operate) ในโลกยุคใหม่ ใบอนุญาตนี้ไม่ได้มาจากหน่วยงานภาครัฐ แต่มาจากการยอมรับของสังคม

ฉะนั้น ภาคธุรกิจจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการนำหลักความยั่งยืนและการปฏิบัติดีต่อสังคมเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการประกอบธุรกิจ ธุรกิจไหนตระหนักเรื่องนี้และปรับตัวได้ก่อน ก็จะได้เปรียบและกลายเป็น "ผู้นำ" ในการกำหนดมาตรฐานใหม่ ส่วนธุรกิจที่ยังทำแบบเดิม ๆ ไม่สนใจประเด็นเหล่านี้ เมื่อถึงเวลาที่กฎเกณฑ์หรือพฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยน ก็จะตกอยู่ในฝ่ายตั้งรับเป็นความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ในอนาคต

ธุรกิจชนะ สังคมก็วัฒนา

คุณเพ็ญศรี : เมื่อพูดถึงการทำธุรกิจโดยคำนึงถึงความยั่งยืน หลายคนคิดว่าอาจจะทำให้ต้นทุนในการทำธุรกิจเพิ่มขึ้น ท่านผู้ว่าการมีความเห็นอย่างไร? มันจะคุ้มกันไหม?

ผู้ว่าการวิรไท : ผมมองกลับกัน คือถ้าธุรกิจไม่ให้ความสำคัญในเรื่องความยั่งยืน ธุรกิจจะมีต้นทุนแฝงที่ต้องเผชิญ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด ย้อนไปในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง สาเหตุสำคัญมาจากปัญหาความเหลื่อมล้ำ การที่เราไม่ได้มองปัญหาของประชาชนในภาพใหญ่ ในที่สุดความเหลื่อมล้ำก็กลายมาเป็นปัญหาการเมืองเป็นอุปสรรคของการทำธุรกิจ และเป็นต้นทุนในการทำธุรกิจ เพราะพอมีการชุมนุมประท้วง ก็ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของประเทศ กระทบกับรายได้จากการท่องเที่ยวและการลงทุนอย่างเห็นได้ชัด ธุรกิจหลายประเภทหยุดชะงัก พนักงานไม่สามารถมาทำงานได้ เกิดต้นทุนกับทุกคน ดังนั้น ความยั่งยืนจึงต้องเริ่มจากการมองไกล มองให้ยาว และมองอย่างเข้าใจองค์รวมว่า ทุกอย่างที่เราทำเชื่อมโยงกับเรื่องอื่นๆ ทั้งในปัจจุบัน และในอนาคต ซึ่งถ้าเรามองไกล ก็จะเห็นว่ากิจกรรมเรื่องความยั่งยืนที่เราอาจคิดว่าเป็นต้นทุนที่สูงขึ้นในวันนี้ ถ้าไม่บริหารจัดการให้ดี ไม่รีบแก้ไข ก็จะกลายเป็นต้นทุนของเราในอนาคต ไม่ว่าต้นทุนทางตรงหรือต้นทุนแฝง

การที่ภาคธุรกิจคำนึงถึงความยั่งยืนจะเป็นประโยชน์ต่อการทำธุรกิจด้วย ช่วยให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น สำหรับประเทศไทยเรื่องนี้อาจยังอยู่ในช่วงเริ่มต้น แต่ในระบบการเงินโลกจะมีการจัดสรรเงินทุนผ่านกองทุน ซึ่งกำหนดให้ลงทุนได้เฉพาะในบริษัทที่ใส่ใจเรื่องความยั่งยืน จนนำไปสู่การออกกฎให้บริษัทในตลาดหลักทรัพย์หลายแห่ง ต้องเปิดเผยข้อมูลการทำธุรกิจที่มีผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้วย ซึ่งแนวทางนี้จะออกมาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ นอกจากนี้ยังมีอีกประเด็นที่น่าสนใจ ซึ่งเริ่มมีผลกับบริษัทไทยบ้างแล้ว คือการหาผู้บริหารรุ่นใหม่เข้ามาร่วมงานกับองค์กร คนเหล่านี้ไม่ได้ดูแค่ผลตอบแทน แต่จะดูด้วยว่าวิธีการทำธุรกิจของบริษัทส่งผลต่อสังคมอย่างไร ผู้บริหารรุ่นใหม่นิยมเลือกทำงานกับบริษัทที่มีแนวปฏิบัติที่ดีกับสังคม และสอดคล้องกับหลักการเรื่องความยั่งยืน

เรื่องของการปฏิบัติดีต่อสังคมของภาคธุรกิจมาไกลมากกว่าแค่เรื่อง CSR หรือการทำการกุศลมาก หากแต่ต้องอยู่ในวิถีการทำธุรกิจ

วัฒนธรรม และกลยุทธ์ขององค์กร เพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินธุรกิจปกติตั้งอยู่บนหลักการความยั่งยืน ซึ่งถ้าคิดแบบนี้ได้ ก็จะไม่มองว่านี่เป็นต้นทุนที่เพิ่มขึ้นหรือเป็นเรื่องที่ต้องทำตามกฎหมายเท่านั้น แต่เป็นการ "ชนะไปด้วยกัน (Win-Win)" นั่นคือ ธุรกิจก็จะชนะ สังคมก็วัฒนา อันเป็นหัวใจของ "การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน"

ธปท. กับการขับเคลื่อนการธนาคารเพื่อความยั่งยืน

คุณเพ็ญศรี : ตอนนี้อีกคำที่พูดกันเยอะคือ "Responsible Business" ธปท. ในฐานะธนาคารกลางที่กำกับดูแลภาคการธนาคาร มีแนวทางในการขับเคลื่อนเรื่องนี้อย่างไร?

ผู้ว่าการวิรไท : เราตระหนักว่าสถาบันการเงินในประเทศไทยอาจยังไม่คุ้นกับหลักคิดเรื่องความยั่งยืนมากนัก และอาจจะยังไม่ได้นำเรื่องนี้มาใช้ในการทำธุรกิจ เดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา ธปท. จัดงาน "การธนาคารเพื่อความยั่งยืน (Bangkok Sustainable Banking)" ขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย ในโลกที่มาตรฐานการทำธุรกิจตลอดจนกฎเกณฑ์กติกาของสังคมจะปรับสูงขึ้น จำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันการเงินจะต้องนำเรื่องความยั่งยืนเข้ามาอยู่ในหลักคิด วิธีการทำงาน และหลักการบริหารความเสี่ยง

ที่ผ่านมา มีโครงการที่ขอสินเชื่อขนาดใหญ่หลายโครงการดำเนินการโดยละเลย ไม่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม พอเริ่มก่อสร้างหรือเริ่มดำเนินการก็เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และท้ายที่สุดก็ต้องหยุด ไม่ว่าจะหยุดโดยหน่วยงานภาครัฐ หรือเพราะประชาชนที่อยู่รอบข้างไม่ประสงค์ให้ดำเนินงานต่อ กลายเป็นความเสี่ยงด้านสินเชื่อกลับมากระทบสถาบันการเงิน ซึ่งจริง ๆ แล้ว ธนาคารพาณิชย์ในฐานะเป็นผู้จัดสรรเงินทุน มีบทบาทที่สามารถจะกำหนดมาตรฐานที่ควรจะเป็นในการทำธุรกิจของผู้กู้ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เรื่องนี้สถาบันการเงินชั้นนำของโลกหลายแห่งถึงกับจ้างวิศวกรสิ่งแวดล้อมมากำหนดมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมของโครงการใหญ่ ๆ ที่มาขอกู้ และทำงานร่วมกับลูกหนี้เพื่อปิดความเสี่ยงตรงนี้ นี่เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนว่า ธนาคารพาณิชย์สามารถมีบทบาทที่จะช่วยให้ธุรกิจของลูกหนี้ดีขึ้นได้ ขณะที่ความเสี่ยงทางธุรกิจของธนาคารก็ลดลง และสังคมก็ดีขึ้นด้วย

สำหรับการกำหนดแนวปฏิบัติเรื่องการทำธุรกิจด้วยความรับผิดชอบ (Responsible Business) ให้กับธนาคารพาณิชย์นั้น ธปท. เริ่มจากเรื่องที่เป็นปัญหาสะสมมานาน และเป็นเรื่องที่เราค่อนข้างตกผลึกทางความคิด เช่น การปล่อยกู้ด้วยความรับผิดชอบ "Responsible Lending" ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ ปัญหาหนี้ครัวเรือนของประเทศไทยที่อยู่ในระดับสูง คนไทยเป็นหนี้เร็วตั้งแต่อายุไม่มาก และแม้จะใกล้เกษียณอายุก็ยังมีหนี้สูง ขณะที่อัตราการเป็นหนี้เสีย (NPL) ก็สูงด้วย เรื่องนี้เป็นปัญหาความยั่งยืนในระดับครัวเรือน ซึ่งกระทบกับความยั่งยืนของสังคมไทยในระยะยาว ธปท. จึงได้หารือกับธนาคารพาณิชย์ เพื่อทบทวนเกณฑ์การปล่อยสินเชื่อส่วนบุคคลและสินเชื่อบัตรเครดิตใหม่ ให้มีความระมัดระวังและมีความโปร่งใสมากขึ้น นอกจากนี้ ได้จัดทำแนวทางการขายผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินเพื่อให้แน่ใจว่าประชาชนจะได้รับการคุ้มครองและการดูแลอย่างเหมาะสม (Market Conduct) ควบคู่กับการสร้างความรู้และการวางแผนทางการเงินที่ถูกต้องแก่ประชาชน (Financial Literacy)

นับเป็นเรื่องที่น่ายินดีที่สมาคมธนาคารไทยเห็นความสำคัญในเรื่องเหล่านี้ และได้ร่วมมือกับ ธปท. ในหลายโครงการ เช่น การแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือน อันเป็นเหตุผลสำคัญเรื่องหนึ่งที่นำไปสู่ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ธปท. ร่วมกับสมาคมธนาคารไทยจัดตั้ง "คลินิกแก้หนี้" ขึ้นมา เพื่อช่วยให้ลูกหนี้ที่มีหนี้บัตรเครดิตกับหลายธนาคาร ซึ่งปกติจะเจรจายาก ให้มีโอกาสในการปรับโครงสร้างหนี้ ในวันนี้มีลูกหนี้กว่า 700 รายที่ปรับโครงสร้างหนี้เสร็จแล้ว และสามารถกลับไปมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เรื่องนี้เป็นตัวอย่างหนึ่งที่เราสามารถทำงานร่วมกับภาคธุรกิจแล้วสามารถหาทางออกที่ทุกฝ่ายสามารถ "ชนะไปด้วยกัน" ได้

ภาคการเงินกับการลดปัญหาคอร์รัปชัน

คุณเพ็ญศรี : หนึ่งในปัญหาสำคัญที่สร้างความเสียหายกับสังคมไทยอย่างมาก คือ ปัญหาคอร์รัปชัน ตรงนี้ สถาบันการเงินสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการลดหรือแก้ปัญหานี้ได้อย่างไรบ้าง?

ผู้ว่าการวิรไท : ปัญหาคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่สะสมมานานในสังคมไทย และปฏิเสธไม่ได้ว่าเส้นทางการเงินของการคอร์รัปชันก็จ่ายผ่านระบบสถาบันการเงิน นับเป็นเรื่องที่น่ายินดีที่สถาบันการเงินไทยก็เห็นความสำคัญของเรื่องนี้ และพยายามพัฒนาระบบตรวจสอบเส้นทางทางการเงินของบัญชีที่น่าสงสัย หรือมีพฤติกรรมที่ไม่ชอบมาพากลตลอดจนเพิ่มกลไกการควบคุมภายในเพื่อป้องกันไม่ให้สถาบันการเงินกลายเป็นช่องทางที่เอื้อให้เกิดการคอร์รัปชัน

ตัวอย่างกรณีการโกงเงินสวัสดิการที่ให้กับประชาชนรายได้น้อย ซึ่งในอดีตได้จ่ายเงินให้กับคนที่เสียชีวิตไปแล้วจำนวนไม่น้อยใน

แต่ละเดือน เนื่องจากการจ่ายเป็นเงินสด ทำให้ตรวจสอบได้ยาก รั่วไหลได้ง่าย ธปท. และสมาคมธนาคารไทยจึงร่วมมือพัฒนาระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) อย่างพร้อมเพย์ (PromptPay) ขึ้น ขณะที่กระทรวงการคลังก็ร่วมกับธนาคารของรัฐทำกระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Wallet) ให้กับประชาชนฐานราก ทำให้สวัสดิการทั้งหมดสามารถวิ่งตรงไปเข้าบัญชีของประชาชนได้ทันที เป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า สถาบันการเงินสามารถเข้ามามีส่วนช่วยพัฒนาโครงสร้างระบบการเงินของประเทศ เพื่อให้เข้าถึงประชาชนรายย่อย เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยลดปัญหาคอร์รัปชันได้ เพราะเมื่อระบบการชำระเงินเป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น โอกาสที่จะเกิดการรั่วไหลจะลดน้อยลง นอกจากนี้ ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ยังตอบโจทย์ประชาชนในด้านการเข้าถึงบริการทางการเงินและต้นทุนการทำธุรกรรมที่ลดลง ขณะเดียวกันก็ยังช่วยลดการใช้กระดาษ ซึ่งช่วยลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมด้วย

ในการพัฒนาระบบการชำระเงินนี้ ถ้ามองแค่ช่วงสั้น ๆ สถาบันการเงินก็อาจมองว่าต้องสูญเสียรายได้ปีละเป็นหมื่นล้านบาทจากค่าธรรมเนียมที่หายไป แต่ถ้ามองไปในระยะยาว มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ก็จะเห็นว่าการทำธุรกรรมด้วยเงินสดมีต้นทุนสูงมาก และเป็นต้นทุนสำหรับทุกคน ซึ่งระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ ไม่เพียงช่วยแก้ปัญหาโครงสร้างต้นทุน แต่ยังสามารถใช้ต่อยอดไปสู่บริการใหม่ ๆ ที่จะช่วยเพิ่มศักยภาพของเศรษฐกิจไทยได้อีกมาก เช่น ผู้ประกอบการ SME เมื่อใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ จำนวนพนักงานบัญชีก็ลดลงได้ เพราะไม่ต้องมานับเงินสด ทำบัญชี กระทบยอด ฯลฯ เนื่องจากการโอนเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ทำให้รู้ว่าคนไหนจ่ายเข้ามาเมื่อไหร่ เชื่อมโยงกับบิลหรือใบแจ้งหนี้ใบไหน ฯลฯ ขณะที่สถาบันการเงินก็สามารถต่อยอดบริการต่าง ๆ เช่น Bill Payment หรือ Pay Alert เป็นต้น เพื่อช่วยภาคธุรกิจผ่านทางระบบพร้อมเพย์ ช่วยให้ต้นทุนของภาคธุรกิจลดลง

อีกเรื่องที่อาจดูเป็นเรื่องเล็ก แต่จะสร้างผลดีต่อประเทศอย่างมาก คือ โครงการ e-Donation หนึ่งในช่องทางการรั่วไหลของภาษีที่ผ่านมาก็คือ ใบอนุโมทนาบัตรและใบเสร็จปลอมที่ถูกนำไปลดหย่อนภาษี เพราะเราไม่มีระบบกลางของประเทศและไม่มีคนตรวจสอบ หรือเมื่อเราหยอดเงินในตู้บริจาคตามวัดหรือโรงพยาบาล เราก็ไม่แน่ใจว่าเงินจะไปถึงหน่วยงานการกุศลที่เราต้องการช่วยเหลือจริงหรือไม่ โครงการ e-Donation ที่ ธปท. ทำขึ้นร่วมกับสถาบันการเงิน กรมสรรพากร และอีกหลายหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นองค์กรสาธารณสุข โรงเรียน วัด ฯลฯ จะช่วยแก้ปัญหาเหล่านี้ เพราะเมื่อเราใช้ Mobile Banking สแกน QR Code เพื่อบริจาคเงิน เงินเหล่านั้นจะวิ่งเข้าบัญชีขององค์กรสาธารณกุศลที่เราบริจาคโดยตรง ขณะเดียวกันข้อมูลก็จะวิ่งไปที่กรมสรรพากรด้วย พอสิ้นปี ข้อมูลเหล่านี้จะถูกประมวลเพื่อนำมาใช้ลดหย่อนภาษีได้ นี่ก็เป็นอีกตัวอย่างที่แสดงว่าในระยะสั้นการพัฒนาระบบอาจมีต้นทุนสูง แต่ถ้าเรามองไกล มองไปให้ถึง

“เรื่องของการปฏิบัติดีต่อสังคมของภาคธุรกิจ... ต้องอยู่ในวิถีการทำธุรกิจ วัฒนธรรม และกลยุทธ์ขององค์กร ...ถ้าคิดแบบนี้ได้ ...เป็นการ ‘ชนะไปด้วยกัน (Win-Win)’ นั่นคือ ธุรกิจก็จะชนะ สังคมก็วัฒนา อันเป็นหัวใจของ ‘การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน’”

สิ่งที่เราอยากจะเห็น และปัญหาสังคมที่อยากจะแก้ และมองแบบเป็นองค์รวมเชื่อมโยงกับผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ แล้วเดินหน้าไปร่วมกัน ก็จะทำให้สังคมสามารถก้าวหน้าไปได้อย่างยั่งยืน ในลักษณะที่ “ธุรกิจก็ชนะ สังคมก็วัฒนา”

ผมคิดว่า ยังมีอีกหลายเรื่องที่ธุรกิจไทยสามารถเป็น “ผู้นำ” และทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นเพื่อขับเคลื่อนเรื่อง “ความยั่งยืน” ให้เกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งนอกจากจะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้ธุรกิจของตนแล้ว จะช่วยส่งเสริมให้สังคมไทยดีขึ้นด้วย

คุณเพ็ญศรี สุธีรศานต์

ผู้คร่ำหวอดในแวดวงตลาดทุน และมีส่วนสำคัญในการพัฒนาตลาดทุน บทบาทหนึ่งที่สำคัญ คือ การดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสมาคมบริษัทจดทะเบียนไทยซึ่งตลอด 12 ปีที่ผ่านมา คุณเพ็ญศรีได้ขับเคลื่อนในเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืนในตลาดทุนไทย

สแกนเพื่อรับชมการสนทนาในรูปแบบคลิปวิดีโอ

BOT Symposium 2018

The Future of Money, Finance, and Central Banking

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จัดงานสัมมนาวิชาการ ประจำปี 2561 (BOT Symposium 2018 ภายใต้หัวข้อ “The Future of Money, Finance, and Central Banking...สู่ยุคใหม่ของระบบการเงินและธนาคารกลาง” โดย BOT Symposium เป็นงานที่จัดมาอย่างต่อเนื่องทุกปี มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีวิชาการที่กระตุ้นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบายของประเทศอย่างเปิดกว้างบนพื้นฐานของงานวิจัย โดยในปีนี้แบ่งออกเป็น 7 ช่วง ครอบคลุมทั้งเรื่องบทบาทของ ธปท. นโยบายการเงิน การเงินใหม่ในเศรษฐกิจดิจิทัล เงินเฟ้อ สังคมไร้เงินสด และการสื่อสารของธนาคารกลาง

Glancing Back, Looking Forward

ในหัวข้อ “**75 ปี ธนาคารแห่งประเทศไทย เหลียวหลังแลหน้า**” **ผศ. ดร.พงศ์ศักดิ์ เหลืองอร่าม อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย** ได้แบ่งยุคของ ธปท. ออกเป็น 5 ช่วงสำคัญ ได้แก่ ยุคแรก (ปี 2485 - 2498) เป็นช่วงปฐมบทของ ธปท. ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุคที่สอง (ปี 2498 - 2514) รากฐานแห่งความมั่นคงและการพัฒนา ยุคที่สาม (ปี 2514 - 2533) ยืนหยัดท่ามกลางความแปรปรวน ยุคที่สี่ (ปี 2533 - 2541) ฝ่าคลื่นลมมรสุมเศรษฐกิจ และยุคที่ห้า (ปี 2541 - ปัจจุบัน) ธปท. ยุคใหม่

เมื่อมองไปข้างหน้า ผศ. ดร.พงศ์ศักดิ์ เน้นถึงความจำเป็นในการประสานนโยบายระหว่าง ธปท. กับรัฐบาลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน รวมถึงได้เสนอแนะบทบาทของ ธปท. ในระยะต่อไป ได้แก่ (1) ธปท. เป็นองค์กรที่พึ่งพาได้ โดยมีความรู้ความเข้าใจสถานการณ์เศรษฐกิจของไทยและต่างประเทศอย่างลึกซึ้ง และมีการคุ้มครองดูแลผู้ใช้บริการทางการเงิน (2) เป็นองค์กรที่พร้อมรับความเปลี่ยนแปลง โดยเตรียมความพร้อมเศรษฐกิจไทยเพื่อรับมือกับกระแสความเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งพัฒนาระบบการชำระเงินให้มีประสิทธิภาพ และ (3) เป็นองค์กรที่เข้าถึงผู้คนในไทยทุกภาคส่วน โดยสื่อสารให้คนทั่วไปเข้าใจได้ง่าย พบปะผู้ประกอบการทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมทั้งให้ความรู้ด้านการเงินกับประชาชนรายย่อย

ทางด้าน **ดร.ธาริษา วัฒนเกส อดีตผู้ว่าการ ธปท.** ได้อภิปรายเสริมถึงความสำคัญของบทบาทของ ธปท. ในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ เช่น การกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคโดยให้ธนาคารพาณิชย์เปิดสาขาในเมืองควบคู่ไปกับสาขาในชนบท การวางโครงสร้างพื้นฐานทั้งด้านตลาดเงิน ตลาดทุน และระบบการชำระเงิน เป็นต้น นอกจากนี้ การปรับปรุงกฎหมายของ ธปท. และกฎหมายสถาบันการเงินใหม่ ก็ช่วยสร้างความเป็นอิสระของธนาคารกลางและเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแลสถาบันการเงินมากขึ้น

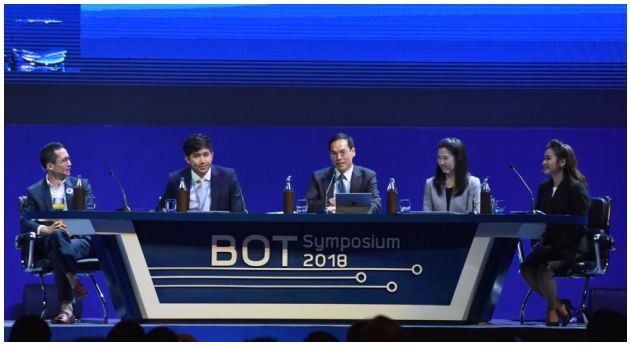
ผศ. ดร.พงศ์ศักดิ์ เหลืองอร่าม อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดร.ธาริษา วัฒนเกส อดีตผู้ว่าการ ธปท.

The Journey to Less-cash Society

ในหัวข้อ “**เส้นทางสู่สังคมไร้เงินสด**” **คุณอัจจนา ล่ำซำ ดร.จารีย์ ปิ่นทอง และคุณชนกานต์ ฤทธินนท์ จากสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ คุณอณิยา ฉิมน้อย และคุณภูริวัฒน์ ตราเกียรติกุล จาก ธปท.** ได้นำเสนอว่า จุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้คนไทยหันมาใช้ e-Payment เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด คือ การพัฒนาระบบการชำระเงินกลางใหม่ “พร้อมเพย์” และบริการต่อยอดที่หลากหลาย รวมถึงการประกาศยกเลิกค่าธรรมเนียมการทำธุรกรรมผ่านช่องทางออนไลน์ของธนาคารพาณิชย์ โดยการก้าวสู่สังคมไร้เงินสดของไทยยังอยู่ในช่วงเริ่มต้นและยังมีความท้าทายหลายประการ เช่น ความไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงการให้บริการทางการเงิน การขาดความรู้ทางเงินและความรู้ความเข้าใจในการทำธุรกรรมทางการเงินอิเล็กทรอนิกส์

(จากซ้ายไปขวา) คุณธนา โพธิกำจร ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ดร.ณภัทร จาตุศรีพิทักษ์ บริษัท สยามเมทริกซ์ คอนซัลติ้ง จำกัด ดร.ปิติ ดิษยทัต สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ ดร.จารีย์ ปิ่นทอง สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ และคุณอณิยา ฉิมน้อย ธปท.
หัวข้อ The Journey to Less-cash Society

ข้อสรุปของงานศึกษาแสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยอาจจะยังไม่ได้เข้าสู่สังคมไร้เงินสดอย่างเต็มรูปแบบในเร็ววัน แต่กำลังอยู่บนเส้นทางที่มุ่งสู่สังคม (กึ่ง) ไร้เงินสด กล่าวคือ "เงินสดจะยังอยู่ แต่ e-Payment จะเพิ่มขึ้น" ซึ่งเส้นทางดังกล่าวต้องอาศัยการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเงินสด เช่น การยุบรวมตู้ ATM ทุกธนาคารมาเป็นตู้สีขาว หรือการปรับโมเดลธุรกิจของศูนย์เงินสด ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการใช้ e-Payment โดยส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมและการแข่งขัน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินและวางระบบให้รองรับต่อการเชื่อมโยงกับต่างประเทศ ตลอดจนการยกระดับการกำกับดูแลผู้ให้บริการ และการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ใช้บริการ

ไขปริศนาเงินเฟ้อต่ำ

ในหัวข้อ **"ไขปริศนาเงินเฟ้อต่ำด้วยราคาสินค้าออนไลน์และออฟไลน์" ดร.พิม มโนพิโมกษ์ คุณวรดา ลิ้มเจริญรัตน์ ดร.อัครพัชร์ เจริญพานิช และคุณชนกานต์ ฤทธินนท์ จากสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์** ได้นำเสนอว่า ในช่วงที่ผ่านมา เงินเฟ้อของประเทศไทยถือได้ว่าอยู่ในระดับต่ำอย่างต่อเนื่อง โดยค่าเฉลี่ยอัตราเงินเฟ้อทั่วไปรายไตรมาสตั้งแต่ปี 2553 เป็นต้นมา อยู่ที่ร้อยละ 0.6 ประกอบกับปรากฏการณ์ที่เงินเฟ้อไม่ตอบสนองต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งหลาย ๆ ประเทศทั่วโลกก็เผชิญกับสภาวะเงินเฟ้อต่ำนี้เช่นกัน

การศึกษาจากข้อมูลออฟไลน์พบว่า ตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา หลังจากมีการใช้กรอบเป้าหมายเงินเฟ้อ ระดับค่าเฉลี่ยและความผันผวนของอัตราเงินเฟ้อต่ำลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากสามารถรักษาเสถียรภาพของแนวโน้มเงินเฟ้อในช่วงที่อัตราเงินเฟ้อของไทยถูกขับเคลื่อนด้วยปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวโน้มเงินเฟ้อระยะยาว (Trend) เป็นหลักได้ ขณะที่ระดับและความผันผวนของอัตราเงินเฟ้อที่ลดลงตั้งแต่ปี 2553 เป็นผลมาจากปัจจัย Cycle ที่ลดต่ำลง มิใช่เรื่องปัจจัยเชิงโครงสร้างดังเช่นในอดีต

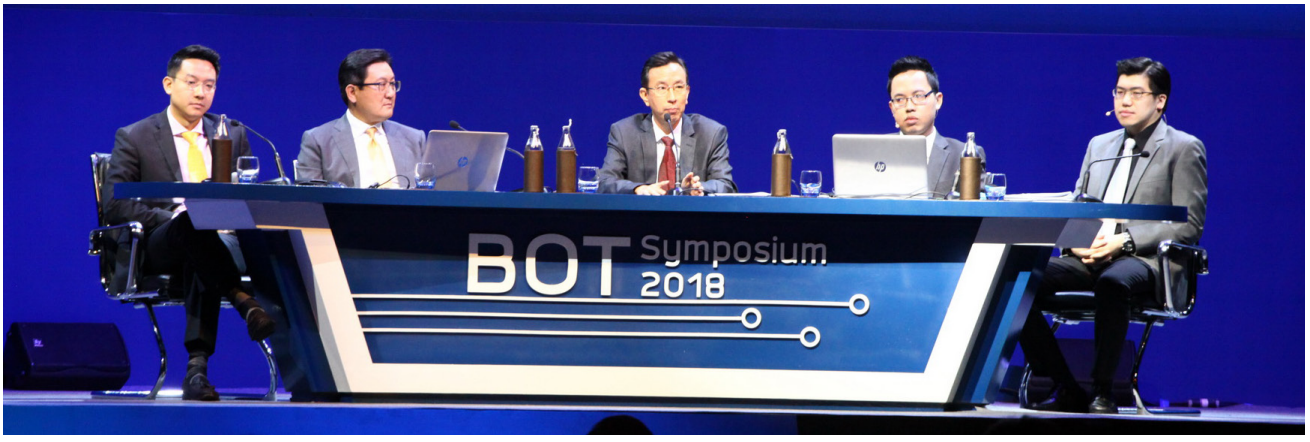
(จากซ้ายไปขวา) ดร.อมรเทพ จาวะลา ธนาคารซีไอเอ็มบีไทย จำกัด (มหาชน) ดร.เชาว์ เก่งชน บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ดร.สุรัช แทนบุญ ธปท. และ ดร.พิม มโนพิโมกษ์ สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ อภิปรายในหัวข้อ ไขปริศนาเงินเฟ้อต่ำด้วยราคาสินค้าออนไลน์และออฟไลน์

ขณะที่การศึกษาผ่านข้อมูลออนไลน์ได้เจาะจงไปที่สินค้าอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก เนื่องจากมีชื่อรุ่นระบุชัดเจนทำให้สามารถเปรียบเทียบพฤติกรรมการตั้งราคาของร้านค้าชนิดต่าง ๆ ในสินค้าชนิดเดียวกันได้ ผลการศึกษาพบว่า โดยเฉลี่ยแล้วมีการปรับราคาทั้งปรับขึ้นและปรับลดในสัดส่วนใกล้เคียงกัน โดยความถี่เฉลี่ยในการปรับราคาจะอยู่ระหว่าง 1 - 3 เดือน นอกจากนั้น ยังไม่พบพฤติกรรมการปรับราคาเข้าสู่ระดับราคาเดียวกันของสินค้าชนิดเดียวกัน ขณะที่การกระจายของราคาสินค้ามีอยู่ในระดับสูง ขึ้นอยู่กับลักษณะของร้านค้า

สำหรับสินค้าที่มีช่องทางจำหน่ายทั้งออนไลน์และออฟไลน์ พบว่าในช่องทางออนไลน์จะมีราคาที่ถูกกว่า มีการปรับราคาที่ดีกว่า

Mapping Thailand's Financial Landscape

ในหัวข้อ **"ความเชื่อมโยงและการส่งผ่านความเสี่ยงในระบบการเงินไทยผ่านข้อมูลงบดุล" ดร.สักกะภพ พันธ์ยานุกูล และคุณบดินทร์ ศิวิลัย จาก ธปท. รศ. ดร.ไทยศิริ เวทไว จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และดร.ไกรพิชิต เรืองศรีไชยะ จากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์** ได้นำเสนอว่า ระบบการเงินยุคใหม่มีความซับซ้อนกว่าในอดีตค่อนข้างมาก เนื่องจากปัจจุบันมีผู้เล่นที่หลากหลายและเชื่อมโยงกันหลายมิติ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมผ่านตัวกลางทั้งภาคธนาคารและภาคสถาบันการเงินอื่น ความเชื่อมโยงของผู้เล่นในระบบการเงินที่ซับซ้อนขึ้นนั้นจึงสามารถส่งผ่านระหว่างกันและก่อให้เกิดความเสี่ยงเชิงระบบได้ ซึ่งการใช้ข้อมูลงบดุลจะเป็นกุญแจที่ช่วยอธิบายการถือสินทรัพย์และหนี้สินของผู้เล่นแต่ละรายและเข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างผู้เล่นทั้งระบบผ่านการสร้างเครือข่ายของงบดุล

(จากซ้ายไปขวา) ดร.รุ่งเกียรติ รัตนบานชื่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดร.ภากร ปีตธวัชชัย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดร.ดอน นาครทรรพ ธปท. คุณบดินทร์ ศิวิลัย ธปท. และ รศ. ดร.ไทยศิริ เวทไว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อภิปรายเรื่อง Mapping Thailand's Financial Landscape

การศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างธนาคารและครัวเรือนยังเป็นข้อต่อที่สำคัญที่สุดในระบบ แต่ในระยะหลังกลับพบว่า ภาคสถาบันการเงินอื่น ทั้งกองทุนรวมและบริษัทประกันภัยเริ่มมีความสำคัญมากขึ้นตามลำดับ ซึ่งอาจทำให้ปัจจัยกระทบ (Shock) ในระบบกระจายในวงกว้างได้เร็วขึ้น

ผู้กำกับดูแลเสถียรภาพระบบการเงิน ควรออกนโยบายที่ตรงจุดและเท่าทันสภาพแวดล้อมทางการเงินที่เปลี่ยนแปลง ได้แก่ (1) มองให้ครอบคลุมและคำนึงถึง Market-based Financing เนื่องจากเสถียรภาพระบบการเงินมีขอบเขตกว้างกว่าเสถียรภาพระบบธนาคาร (2) สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำกับดูแล โดยต้องมีกลไกที่เหมาะสมในการดูแลระบบร่วมกัน (3) ลดการหาประโยชน์จากความแตกต่างในการกำกับดูแลระหว่างธนาคารและผู้ให้บริการทางการเงินที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน และ (4) ออกนโยบายที่สอดคล้องกับนโยบายอื่นโดยเฉพาะนโยบายการเงิน

มิติใหม่ของนโยบายการเงิน

ในหัวข้อ **"มิติใหม่ของนโยบายการเงินและการรักษาเสถียรภาพระบบการเงิน" ดร.วราพงศ์ วงศ์วัชรา คุณบวรวิชญ์ จินดารักษ์ ดร.โสภณ ธัญญาเวชกิจ คุณชุติภา คลังจตุรเวทย์ และดร.นุวัต หนูขวัญ จาก ธปท.** ได้นำเสนอว่า หลังจากช่วงวิกฤติเศรษฐกิจปี 2551 แนวคิดของธนาคารกลางและนักเศรษฐศาสตร์ทั่วโลกมองว่า การเน้นรักษาเสถียรภาพด้านราคาเพียงอย่างเดียวไม่สามารถตอบโจทย์การดูแลเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืนได้ ในทางกลับกัน นโยบายการเงินที่ผ่อนคลายอย่างยาวนานสามารถนำไปสู่ความเสี่ยงต่อเสถียรภาพของระบบการเงินและเสถียรภาพด้านราคาในที่สุด ดังนั้น การดำเนินนโยบายการเงินจะต้องให้ความสำคัญต่อเสถียรภาพระบบการเงินด้วย

งานศึกษานี้ได้พัฒนาแบบจำลองเศรษฐกิจ (Model Platform) ที่เชื่อมโยงแบบจำลองย่อยและเครื่องมือวิเคราะห์ที่หลากหลายเข้าด้วยกัน ซึ่งผู้วิจัยพบว่า การใช้นโยบาย Macroprudential ไปพร้อม ๆ กับนโยบายการเงิน ส่งผลให้การดูแลเสถียรภาพด้านราคามีประสิทธิผลสูงกว่า และสร้างต้นทุนต่อระบบเศรษฐกิจน้อยกว่าการดำเนินนโยบายการเงินเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้ การดำเนินนโยบายดังกล่าวมีความเหมาะสมแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจและภาวะการเงินในขณะนั้นด้วย Model Platform นี้จะช่วยให้ผู้ดำเนินนโยบายการเงินมีข้อมูลสำหรับเลือกใช้เครื่องมือทางนโยบายในการดูแลการเติบโตทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับการรักษาเสถียรภาพระบบการเงินอย่างเหมาะสมมากขึ้น

(จากซ้ายไปขวา) คุณบวรวิชญ์ จินดารักษ์ และ ดร.นุวัต หนูขวัญ ธปท. ในช่วง มิติใหม่ของนโยบายการเงิน

คุณทศพล อภัยทาน สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๋งภากรณ์ นำเสนอในหัวข้อ การสื่อสารของธนาคารกลางในยุคของข้อมูล

การสื่อสารของธนาคารกลางในยุคของข้อมูล

ในหัวข้อ "**การสื่อสารของธนาคารกลางในยุคของข้อมูล**" **คุณทศพล อภัยทาน และคุณฉันทวิชญ์ ตัณฑสิทธิ์ จากสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๋งภากรณ์** ได้นำเสนอว่า การสื่อสารของ ธปท. มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา ทั้งในแง่ของปริมาณและความโปร่งใสที่เพิ่มขึ้น การให้น้ำหนักของหัวข้อในแต่ละเอกสาร และความเชื่อมโยงกันระหว่างประเด็นที่ต้องการสื่อสาร ปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวกำหนดการสื่อสารผ่านการแถลงข่าวนโยบายการเงินอาจมาได้จาก 2 ส่วน คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะเศรษฐกิจ เช่น การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจไทย และปัจจัยที่นอกเหนือจากภาวะเศรษฐกิจ เช่น องค์ประกอบของ กนง.

การศึกษาความสอดคล้องระหว่างการสื่อสารและการตัดสินนโยบายของ ธปท. พบว่า น้ำหนักของหัวข้อหรือประเด็นที่ต้องการสื่อสาร โทนของสารว่าเป็นบวกหรือลบ การส่งสัญญาณผ่านถ้อยคำที่สื่อถึงการปรับนโยบาย รวมไปถึงโทนของข่าวสารที่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์ สามารถใช้เพิ่มความสามารถในการคาดการณ์ทิศทางการดำเนินนโยบายการเงินได้ว่า อัตราดอกเบี้ยจะลดลง คงที่ หรือเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ สาธารณชนสามารถเชื่อมโยง ธปท. เข้ากับบทบาทในภาคการเงินได้มากกว่าด้านอื่น ในขณะที่บางเรื่อง ซึ่งแม้จะมีความสำคัญในการสื่อสารของ ธปท. แต่สาธารณชนจะเชื่อมโยงกับองค์กรอื่นได้มากกว่า เช่น เชื่อมโยงเรื่องเงินเฟ้อกับกระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการสื่อสารของ ธปท. ยังมีช่องว่างและมีบางหัวข้อที่ ธปท. ให้ความสำคัญ แต่ยังไม่ได้อยู่ในการรับรู้ของสาธารณชนมากเท่าที่ควร

The Future of Central Banking

ในการเสวนาหัวข้อ "The Future of Money, Finance, and Central Banking" มีผู้อภิปรายประกอบด้วย **คุณบรรยง พงษ์พานิช จากธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน) คุณปรีดี ดาวฉาย จากธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และดร.เศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ จากบริษัท ดิแอดไวเซอร์ จำกัด โดยมี ดร.ชญาวดี ชัยอนันต์ จาก ธปท.** เป็นผู้ดำเนินการเสวนา

(จากซ้ายไปขวา) คุณบรรยง พงษ์พานิช ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน) คุณปรีดี ดาวฉาย ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ดร.เศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ บริษัท ดิแอดไวเซอร์ จำกัด และ ดร.ชญาวดี ชัยอนันต์ ธปท. เสวนาในหัวข้อ The Future of Money, Finance and Central Banking

ดร.เศรษฐพุฒิ กล่าวตอนหนึ่งว่า จาก 20 ปีที่แล้วตั้งแต่วิกฤติครั้งสุดท้าย อย่างน้อย 20 ปีที่ผ่านมาไม่ระเบิด แต่ถามว่าเราควรอุ่นใจแค่ไหน มีประโยคหนึ่งที่พูดว่า Generals are always fighting the last war นายพลจะรบสงครามครั้งสุดท้ายเสมอ นำบทเรียนจากสงครามครั้งสุดท้ายมาใช้ "ผมคิดว่ามี Analogy อันหนึ่งสำหรับการกำกับดูแล คือ Regulator หรือ Policy maker are always fighting the last crisis คือ เราซึมซับบทเรียนจากวิกฤติเมื่อปี 2540 ได้ดีมาก การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์จึงแข็งแรง แบงก์ของไทย ถ้าเทียบ Liquidity และ Capital ไม่แพ้ต่างชาติ ความอุ่นใจในเรื่องของปัญหาในระบบธนาคารพาณิชย์ในการจะสร้างปัญหาในระบบการเงิน ถือว่าต่ำมาก แต่วิกฤติรอบหน้าคงไม่ใช่มาจากธนาคารพาณิชย์ คงไม่มาเหมือนรอบที่แล้ว มันก็จะมาจากของใหม่ ๆ ที่โตและโตเร็ว"

คุณเศรษฐพุฒิ กล่าวว่า ไม่ใช่การแนะหรือเตือน แต่เป็นข้อสังเกตว่า สิ่งที่โตเร็วในช่วงที่ผ่านมา คือ สหกรณ์ออมทรัพย์มี Credit Growth ที่โต หรือบริษัทกองทุนรวม Mutual Fund ที่โต ตอนนี้เรามี Player ใหม่ที่มีน้ำหนักและ Footprint ในระบบการเงินที่สูง แต่การกำกับดูแลไม่ได้อยู่กับ ธปท. จึงสะท้อนว่ารูปแบบในการกำกับดูแลเหมาะสมกับบริบทหรือไม่

ชมคลิปวิดีโอเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ ธปท. หรือสแกน QR Code

เรื่อง : กองบรรณาธิการ

คุณรณดล นุ่มนนท์
รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน
ธนาคารแห่งประเทศไทย

ยุทธศาสตร์ **ธปท.** เพื่อเสถียรภาพสถาบันการเงินไทย ในยุคดิจิทัล

หนึ่งในบทบาทสำคัญของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) คือ การเสริมสร้างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเงินที่มีเสถียรภาพ และมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั่วถึง โดยกำกับดูแลให้สถาบันการเงินในยุคที่โลกการเงินกำลังเปลี่ยนแปลงจากแรงขับเคลื่อนของเทคโนโลยีและนวัตกรรม ให้มีความมั่นคง และสามารถให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนได้ในราคาที่เหมาะสม เป็นธรรม และต่อเนื่อง

คุณรณดล นุ่มนนท์ รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน ธปท. ที่เข้ามารับตำแหน่งในยุคที่ทุกอย่างต้องวิ่งตามเทคโนโลยี ยังยอมรับว่านี่คือยุคที่การทำงานมีความซับซ้อนมากขึ้น บริบทที่เปลี่ยนไปส่งผลให้งานของ ธปท. นับจากนี้กว้างขึ้น ยากขึ้น และต้องทำให้เร็วขึ้น จึงต้องปรับแผนยุทธศาสตร์ที่เคยวางไว้ ซึ่งงานด้านเสถียรภาพทางการเงินเป็นเรื่องสำคัญอันดับแรกเลยทีเดียว โดยได้วางแนวนโยบายไม่ว่าจะเป็นด้านเสถียรภาพทางการเงิน เสถียรภาพระบบการเงิน เสถียรภาพระบบสถาบันการเงิน และเสถียรภาพระบบการชำระเงิน ก็ล้วนต้องมีการปรับเปลี่ยน

ปรับ 3 ด้านเพื่อการกำกับดูแลสถาบันการเงินในยุคดิจิทัล

ในแผนการทำงานของ ธปท. ได้ให้ความสำคัญกับ 3 องค์ประกอบ นั่นคือ **คน กระบวนการทำงาน** และ**เครื่องมือในการทำงาน**

เริ่มต้นจากปรับเรื่อง "คน" ที่คุณรณดลคิดว่าเป็นเรื่องสำคัญที่สุด สิ่งแรกที่ต้องทำ คือ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้บุคลากรเป็นคนที่อยากเรียนรู้และรอบรู้

"ระบบการเงินจะปรับเปลี่ยนไปในหลายรูปแบบ ถ้าเราอยากเห็นการปรับเปลี่ยนอะไรก็ต้องเท่าทันกับสิ่งที่จะเปลี่ยนแปลงไป อย่างน้อยต้องเท่าทัน เรามีคนสองเจเนอเรชัน ทั้งรุ่นที่มีประสบการณ์เยอะที่จะมาแชร์ได้ และกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่เห็นเทคโนโลยีในสถาบันการเงิน ระบบการชำระเงินในรูปแบบใหม่ ซึ่งเราจะทำให้คนสองกลุ่มนี้ทำงานร่วมกันและเกิดการเรียนรู้ไปด้วยกัน ขณะเดียวกัน การเรียนรู้ร่วมกันในองค์กรยังไม่เพียงพอ แต่ต้องไปเรียนรู้จากข้างนอกรั้ว ธปท. ด้วยว่าข้างนอกนั้นมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร สถาบันการเงินต่าง ๆ ให้บริการรูปแบบใด มีเทคโนโลยีรูปแบบไหน การเรียนรู้ รอบรู้ก็ไม่ได้อยู่ระหว่างคนในองค์กร แต่ก็ต้องยื่นมือไปข้างนอก อาจจะเป็นการส่งคนไปปฏิบัติงาน ไปทำงานกับองค์กรข้างนอกให้มากขึ้น การพัฒนาคนอีกรูปแบบหนึ่ง คือ การหมุนเวียนคนที่ปฏิบัติงานไปในสายงานอื่น เพราะหากอยู่ในหน้างานเดิม ๆ เราก็จะคิดแบบเดิม การปรับเปลี่ยนถ้าได้เห็นหน้างานใหม่ก็เป็นวิธีการเรียนรู้อีกรูปแบบหนึ่ง"

ที่กล่าวมาคือ การพัฒนาในด้านทักษะ ความรู้ แต่สิ่งสำคัญอีกเรื่องหนึ่ง คือ การปรับ Mindset ของคน ธปท. ให้เปิดใจยอมรับสิ่งที่จะเปลี่ยนแปลงมากขึ้น เพราะหากมีความรู้แต่ไม่อยากเปลี่ยน ไม่อยากปรับตามวิถีของเทคโนโลยีหรือระบบการเงินใหม่ ๆ ก็ยากที่จะเปลี่ยนแปลงการทำงานได้

เรื่องที่สองที่ต้องปรับคือ "กระบวนการทำงาน" ที่ต้องทำให้เร็วขึ้น ยืดหยุ่นขึ้น และต้องใช้ประสบการณ์จากหลายฝ่ายงานมากขึ้น แต่การจะทำงานจากฝ่ายหนึ่งไปอีกฝ่ายหนึ่งใช้เวลามาก ดังนั้น จึงอยากให้กระบวนการทำงานคล่องตัวและว่องไว จึงต้องปรับลักษณะการทำงานจากเดิมที่ทำทีละฝ่ายส่งต่อกัน มาเป็นการตั้งกลุ่มงานเฉพาะกิจขึ้นมานำคนที่เกี่ยวข้องกับงาน อาทิ ฝ่ายกฎหมาย ฝ่ายบัญชี หรือฝ่ายต่าง ๆ มาร่วมกันทำงานให้ผลงานออกมาในเวลาที่เหมาะสม

"กระบวนการที่เราทำในปัจจุบัน แนวทางที่เราทำใน ธปท. เราก็มักจะออกเป็นประกาศ เป็นกฎเกณฑ์ เป็นหลักเกณฑ์ สิ่งที่

เราจะต้องมาดูคือเรื่อง Regulatory Impact Assessment (RIA) ซึ่งเมื่อเราอยากจะออกกฎเกณฑ์หรือแนวทางอะไร ก็ควรจะมีการสอบถามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและพิจารณาก่อนว่า การออกกฎเกณฑ์ตอบโจทย์ไหม บางทีอาจจะไม่จำเป็นต้องออกกฎเกณฑ์ก็ได้ แค่วางแนวทางไว้ก็พอ ธปท. ในอดีตอาจมีความจำเป็นที่จะออกประกาศกฎเกณฑ์เป็น Rule Base แต่อาจจะเป็นในเรื่องของ Principle Base ก็ได้ หลักการกว้าง ๆ เพราะไม่เช่นนั้น เรื่องของนวัตกรรมก็อาจจะยากที่จะเกิดถ้าเราไปตั้งกฎเกณฑ์ ผมว่านี่ก็เป็นกระบวนการปรับ Mindset อันหนึ่งที่ต้องผลักดันและขับเคลื่อนไป”

เรื่องที่สาม คือ “การปรับเครื่องมือในการทำงาน” เพื่อให้การตัดสินใจมีความคล่องตัว ดังนั้น เครื่องมือจึงสำคัญ เช่น เรื่อง Big Data โดยนำเอาข้อมูลมาใช้ประกอบการพิจารณา การออกกฎเกณฑ์การกำกับดูแลที่เข้มข้นมากขึ้น เพื่อให้ทันกับความเสี่ยง โดยเฉพาะความเสี่ยงที่มากับเทคโนโลยี เช่น Cyber Risk เพื่อให้มั่นใจว่าความเสี่ยงยังอยู่ในระดับที่รองรับได้ ไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงเชิงระบบ เป็นต้น

การกำกับ Bank และ Non-bank ที่เท่าเทียม

ในอดีตบทบาทของสถาบันการเงินคือ รับเงินฝาก ปล่อยกู้ - ยืม แต่ปัจจุบันบทบาทของสถาบันการเงินมีมากขึ้น ทั้งในแง่การลงทุน การให้บริการชำระเงิน มีการแข่งขันมากขึ้น ไม่ได้แข่งขันเฉพาะกับธนาคารพาณิชย์อย่างเดียว แต่แข่งขันกับผู้ให้บริการที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-bank) ที่ไม่ได้รับฝากเงินก็เข้ามาให้บริการด้านการชำระเงิน ทำให้ระบบการชำระเงินพลิกโฉมไปเร็วกว่าที่คิด มีเรื่องของ e-Money หรือ e-Wallet ที่ผู้บริโภคต้องเติมเงินล่วงหน้าในบัตร ก็ต้องมีแนวทางบริหารจัดการว่าเขาจะนำเงินไปทำอะไรได้บ้าง

“กฎหมายในการดูแลสถาบันการเงินและ Non-bank แตกต่างกันอยู่แล้ว อยู่ภายใต้ พ.ร.บ. คนละฉบับ แต่การดูแลต้องทำอย่างเสมอภาค และต้องให้คำตอบในทุกการกำกับดูแลให้ชัดเจน แต่สิ่งหนึ่งไม่ว่าจะเป็นธนาคารหรือ Non-bank สิ่งที่ชัดเจนก็คือ เรื่องของการดูแลผู้บริโภค ทั้งเรื่องของสิทธิส่วนบุคคลต่าง ๆ ว่าผู้ให้บริการจะนำข้อมูลไปใช้ ผู้บริโภคควรมีสิทธิยินยอมและรับรู้ว่าข้อมูลเหล่านั้นนำไปทำเพื่ออะไร นั่นเป็นเรื่องแรก

“เรื่องที่สอง คือ ประชาชนต้องไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากสถาบันการเงิน เช่น การบังคับขาย การให้ข้อมูลเพื่อซื้อ-ขายผลิตภัณฑ์อะไรที่อาจจะไม่ถูกต้อง ค่าธรรมเนียมที่อาจจะสูงเกินควร โดย ธปท. มุ่งเน้นให้สถาบันการเงินคำนึงถึงวัฒนธรรมความเสี่ยงขององค์กรและการให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนอย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม ผ่านการกำกับดูแลในหลายด้าน ซึ่งสถาบันการเงินต้องสามารถปฏิบัติได้ตามหลักเกณฑ์ สิ่งเหล่านี้ เป็นสิ่งที่เราต้องดูแลในบริบทนี้ด้วย”

สิ่งเหล่านี้ทำให้ความสลับซับซ้อนของโครงสร้างระบบการเงินของไทยมากยิ่งขึ้น จึงทำให้เกิดความยากในการกำกับดูแลมากตามไปด้วย สิ่งที่เป็นความท้าทายมี **3 มิติ** คือ **ความมั่นคง ผู้บริโภค** และ**การพัฒนา** จะทำอย่างไรให้ 3 เรื่องนี้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน

"ถ้าเราดูตามความเป็นจริงถ้าเราอยากให้สถาบันการเงินเข้มแข็งก็ต้องมีรายได้เยอะ ๆ ก็อาจนำไปสู่การเอาเปรียบผู้บริโภค ขณะเดียวกัน ถ้าเราควบคุมสถาบันการเงินไม่ให้ทำโน่นทำนี่ เรื่องของการพัฒนาก็จะไม่เกิด เช่น ห้ามลงทุน หรือห้ามทำผลิตภัณฑ์การเงินใหม่ ๆ นวัตกรรมการเงินก็จะไม่เกิดขึ้น เพราะเรากลัวว่าธนาคารจะเป็นอะไรไป ก็จะเป็นอุปสรรคในเรื่องของการพัฒนา และไอเดียที่ว่าอยากจะให้มั่นคงมาก ๆ ก็อาจเป็นอุปสรรคของการดูแลผู้บริโภค เพราะเขาต้องมีรายได้ ซึ่งอาจมาจากการขึ้นค่าธรรมเนียม ขึ้นดอกเบี้ย"

สถาบันการเงินเป็นตัวกลางที่สำคัญ ส่วนใหญ่ของการระดมเงินก็มาจากการกู้ยืม สถาบันการเงินจึงเป็นหนึ่งในตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจจึงต้องพัฒนาในแง่ของข้อมูล พัฒนาในเรื่องของการดูแลลูกค้า เพราะปัจจุบันถ้าจะพูดถึงคนที่รู้สึกว่าจะเข้าไม่ถึงเงินทุนได้อย่างทั่วถึง ก็คงจะเป็น SMEs ดังนั้น จะทำอย่างไรให้สถาบันการเงินมีความสบายใจที่จะปล่อยกู้ ซึ่ง SMEs เหล่านั้นอาจจะขาดข้อมูลที่จะใช้ในการประกอบการขอสินเชื่อ เพราะไม่มีข้อมูลทางการเงินอะไรมากนัก มีเพียงพฤติกรรมการใช้ไฟฟ้า-ประปา วิธีการจับจ่ายใช้สอยในออนไลน์ ก็ต้องหา Alternative Data ที่มาทำให้สถาบันการเงินมีวิธีการ แนวทาง สร้างเครื่องไม้เครื่องมือในการปล่อยสินเชื่อให้ดี ก็เป็นแนวทางหนึ่งที่สถาบันการเงินจะพัฒนาเครื่องมือมาให้บริการ

เทคโนโลยีมาพร้อมกับความเสี่ยง

รูปแบบการดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงินในยุคดิจิทัลกำลังปรับเปลี่ยนไปด้วยนวัตกรรมใหม่ที่ช่วยให้ผู้ใช้บริการสะดวก รวดเร็ว และมีค่าใช้จ่ายที่ถูกกว่า ซึ่ง Financial Technology หรือที่เราเรียกติดปากกันว่า FinTech กำลังได้รับความนิยมกันอย่างแพร่หลาย สถาบันการเงินนำมาประยุกต์ใช้มากขึ้นจากแนวโน้มการเติบโตด้านอินเทอร์เน็ต

"FinTech ก็เป็นเรื่องของการพัฒนาเทคโนโลยีซึ่งมาเร็วและแรง เป็นบริบทที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับพร้อมเพย์ บล็อกเชน บิตคอยน์ ผมว่าสิ่งแรกที่เราเห็น คือ เทคโนโลยีเหล่านี้นำมาสู่การเข้าถึงทางการเงินของผู้บริโภคได้ดีขึ้น ไม่จำเป็นต้องไปที่สาขา แต่ต้องแน่ใจว่า FinTech ตอบโจทย์เพื่อที่เราจะตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ และไม่ใช่เป็นอะไรที่ทำเพื่อเป็นโจทย์สั้น ๆ ต้องให้เป็นความยั่งยืน บริษัท FinTech หลาย ๆ แห่งก็รู้แล้วว่าการที่จะแข่งขันหรือจะไปได้อย่างยั่งยืน การที่จะไปร่วมทุนพัฒนาร่วมกับสถาบันการเงิน กับธนาคารพาณิชย์อาจจะเป็นสิ่งที่ตอบโจทย์ในระยะยาวได้ เพราะลำพังตัวเองที่จะไปให้บริการเทียบกับสถาบันการเงินก็อาจจะไม่ได้แข่งขันได้ดีนัก การรวมตัว

เป็นพาร์ทเนอร์กับสถาบันการเงินก็ตอบโจทย์ได้ดีกว่า ทั้งในแง่ของเสถียรภาพ ลูกค้า ความเชื่อมั่นและความเชื่อถือต่อสถาบันการเงินและแบรนด์ดิ้งก็เป็นเรื่องสำคัญ"

แต่ลืมไม่ได้ว่า เทคโนโลยีมาพร้อมกับความเสี่ยงหลาย ๆ ด้าน ไม่ใช่เรื่องของความปลอดภัยเพียงอย่างเดียว แต่เป็นเรื่องของความเชื่อมั่นในระบบด้วย เพราะถ้าจะโปรโมทเรื่องพร้อมเพย์หรือการโอนเงินผ่านโทรศัพท์มือถือ ต้องให้ความสำคัญในเรื่องความปลอดภัยและเสถียรภาพของระบบ

"มีหลาย ๆ เรื่องที่เราทำได้ในเรื่องของความปลอดภัยทางไซเบอร์ อย่างเหตุการณ์ระบบโมบายแบงก์กิ้งที่ติดขัดก็บอกเราว่าความเสี่ยงเรื่องนี้ใกล้ตัวมาก เกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ เพราะฉะนั้น ต้องหาวิธีบริหารจัดการ ถึงแม้เราจะมีเครื่องไม้เครื่องมือป้องกัน เหตุการณ์ก็ยังเกิดขึ้นได้ เพราะฉะนั้น ความสำคัญจึงอยู่ที่การตอบสนองและแก้ไขให้ทันเวลา ต้องยอมรับว่า เรื่องของความรู้ทางการเงินของคน ธปท. ก็ยังมีระดับที่ต้องก้าวข้ามไป ไม่อยากจะให้ประชาชนได้ข้อมูลที่ผิดพลาด บางทีอาจจะโดนหลอกให้หลงเชื่อในหลาย ๆ เรื่อง แล้วไปลงทุนหรือใช้บริการในอะไรที่ผิดพลาด เราก็ต้องให้ความรู้กับคนให้ชัดขึ้นว่า อะไรคือสิ่งที่ใช่ อะไรคือสิ่งที่ไม่ใช่ เพราะการคุมนั้น เราคุมที่ต้นน้ำไม่ได้ทั้งหมด เพราะว่าบริษัทเหล่านี้เข้ามาในรูปแบบโซเชียลมีเดียอย่างเฟซบุ๊กหรือไลน์ส่วนตัว แต่สิ่งที่เราพอจะทำได้คือ ทำให้คนรับรู้ว่าอะไรคือสิ่งที่ใช่ อะไรที่ไม่ใช่ แต่เมื่อมีการถูกหลอกเราต้องรีแอคทันที หยุดยั้งไม่ให้ลามไป ต้องหาวิธีการที่เร็ว

"เรื่องเทคโนโลยีไซเบอร์ไม่ใช่แค่แบงก์ใดแบงก์หนึ่งดูแล แต่เป็นการทำงานร่วมกัน มีการสื่อสารแชร์ข้อมูลร่วมกัน และงานอย่างนี้ถ้าทำเป็นทีม ผลลัพธ์ก็จะเกิดขึ้นเร็ว แทนที่เราจะนั่งทำกันเป็นปีสองปี ผลที่ออกมาก็น่าจะได้เร็วขึ้น"

แนวนโยบายการกำกับดูแล สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

วงจรชวนปวดหัว เรื่องสินเชื่อบ้าน

กู้เงินกับสถาบันการเงิน → สถาบันการเงินแข่งขันกันให้สินเชื่อเพิ่ม → สินเชื่อไม่สัมพันธ์กับรายได้ จึงประสมภาระในการผ่อน → เป็นหนี้สูง หนี้นาน และอาจกลายเป็นหนี้เสีย

ทำไมต้องทำ?

- การแข่งขันปล่อยสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยในช่วงที่ผ่านมา ทำให้มาตรฐานการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินหย่อนลง ไม่จำเป็นต้องมีเงินดาวน์หรือออมก่อนกู้ก็สามารถขอสินเชื่อได้!
- พบสัญญาณการกู้ซื้อที่อยู่อาศัยเพื่อลงทุนโดยหวังผลตอบแทนที่สูง (Search for yield) สูงขึ้น หากไม่มีการกำกับดูแลอย่างเหมาะสม อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงและความเปราะบางในระบบเศรษฐกิจการเงินได้

ทำอะไร?

1. กำหนดให้มีเงินดาวน์ขั้นต่ำสำหรับการกู้หลังที่ 2 ขึ้นไป หรือที่อยู่อาศัยมูลค่าสูง **ซึ่งจะบังคับใช้เฉพาะกับการขอกู้ครั้งใหม่เท่านั้น**

การกู้ซื้อที่อยู่อาศัย	ปัจจุบัน	ข้อเสนอ
ราคา 10 ล้านบาทขึ้นไป	ควรวางดาวน์อย่างน้อย 20% (RW by LTV 80%)	ต้องวางดาวน์อย่างน้อย 20% ของมูลค่าหลักประกัน (LTV limit 80%)
กู้หลังที่ 2 ขึ้นไป	สำหรับการกู้ตั้งแต่หลังที่ 1 ควรวางดาวน์อย่างน้อย 5-10% (RW by LTV 90-95%)	

2. นับรวมเงินกู้ทุกประเภทที่ใช้หลักประกันเดียวกัน ในการคำนวณส่วนที่สถาบันการเงินปล่อยกู้ได้

ปัจจุบัน	ข้อเสนอ
นับเฉพาะเงินกู้เพื่อซื้อบ้าน	เงินกู้เพื่อซื้อบ้าน + สินเชื่อส่วนบุคคล สินเชื่อจ่ายเบี้ยประกันชีวิต สินเชื่อเพื่อการปรับปรุง/ต่อเติม/ซ่อมแซม เป็นต้น

หมายเหตุ: คาดว่ามีผลบังคับใช้ 1 ม.ค. 62 เป็นต้นไป เฉพาะกับการขอกู้ครั้งใหม่ และไม่มีผลกระทบสำหรับการซื้อบ้านหลังแรก

มาตรการนี้จะช่วยอะไร ช่วยใคร?

มาตรการที่เสนอเป็นมาตรการเชิงป้องกันที่จะช่วยลดดีมานด์เทียม และลดโอกาสที่ราคาที่อยู่อาศัยจะเร่งขึ้นมากเกินไป

ผู้ต้องการซื้อที่อยู่อาศัยเพื่ออยู่จริง (Real Demand)

สามารถซื้อบ้านได้ในราคาที่เหมาะสม กู้ในระดับที่ผ่อนชำระได้

ผู้กู้ซื้อเพื่อลงทุน

ไม่ประเมินความเสี่ยงต่ำเกินควร และลดโอกาสที่จะถูกผลกระทบจากการปรับลดลงของราคาอสังหาริมทรัพย์

ผู้ประกอบการอสังหาริมทรัพย์

สามารถวางแผนลงทุนได้อย่างเหมาะสม และลดความเสี่ยงจากโอกาสเกิดฟองสบู่

สถาบันการเงิน

คุณภาพสินเชื่อจะดีขึ้น ลดภาระกันสำรองในอนาคต และมีความสามารถในการรองรับความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนของมูลค่าหลักประกัน

เศรษฐกิจไทย

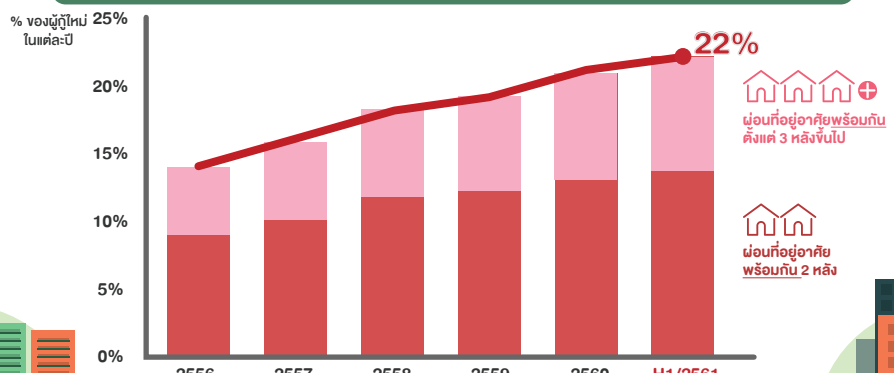

จะมีเสถียรภาพ ซึ่งเอื้อต่อการเติบโตอย่างยั่งยืน

รู้หรือไม่?

จำนวนคนที่ผ่อนบ้าน คอนโด พร้อมกันหลายหลัง เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง

สัดส่วนคนที่ผ่อนที่อยู่อาศัย (บ้าน คอนโด) พร้อมกันตั้งแต่ 2 หลังขึ้นไป โดยที่ยังผ่อนหลังก่อนไม่หมด

รู้หรือไม่?

ถ้าจะกู้ซื้อบ้าน คอนโด แต่ละประเทศ ต้องวางดาวน์เท่าไหร่?

	วางดาวน์	ลักษณะการบังคับใช้
มาเลเซีย	30%	วางดาวน์เพิ่มขึ้น ตามจำนวนหลังที่ผ่อน
สิงคโปร์	25-65%	วางดาวน์เพิ่มขึ้น ตามจำนวนหลังที่ผ่อน
เกาหลีใต้	30-70%	วางดาวน์เพิ่มขึ้น ตามจำนวนหลังที่ผ่อน และโซนที่อยู่อาศัย
ฮ่องกง	40-70%	ขึ้นอยู่กับ (1) ราคาบ้าน (2) กู้ซื้อเพื่ออยู่เอง หรือเพื่อลงทุน (3) แหล่งรายได้ของผู้กู้
อังกฤษ	20%	วางดาวน์เพิ่มขึ้น กรณีกู้ซื้อเพื่อลงทุน
นิวซีแลนด์	20-35%	วางดาวน์เพิ่มขึ้น กรณีกู้ซื้อเพื่อลงทุน
ไทย	20%*	(1) บ้านราคา 10 ล้านบาทขึ้นไป (2) การกู้หลังที่ 2 (ขณะที่ยังผ่อนหลังที่ 1 อยู่)

ธนาคารแห่งประเทศไทยอยู่ระหว่างขั้นตอนการรับและรวบรวมความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง และคาดว่าจะมีผลบังคับใช้ วันที่ 1 มกราคม 2562 เป็นต้นไป

เรื่อง : กองบรรณาธิการ

งานสัมมนาการส่งเสริมการใช้เงินสกุลท้องถิ่น
ธปท. ร่วมกับผู้แทนธนาคารพาณิชย์ และผู้ประกอบการ

ธปท. หนุนใช้เงินสกุลท้องถิ่น รับมืออัตราแลกเปลี่ยนผันผวน

ธปท. จัดงานสัมมนาการส่งเสริมการใช้เงินสกุลท้องถิ่น เพื่อประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงประโยชน์ รวมถึงรูปแบบต่าง ๆ ของการใช้เงินสกุลท้องถิ่น เพื่อเป็นทางเลือกนอกจากเงินสกุลหลักให้กับผู้ประกอบการนำไปใช้ในการกำหนดราคาและการชำระธุรกรรมการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ งานสัมมนานี้มีผู้เข้าร่วมงานจากภาคเอกชน หน่วยงานภาครัฐ และสถาบันการเงิน กว่า 300 คน โดยภายในงานมีการแลกเปลี่ยนมุมมองของผู้แทนภาคเอกชนและสถาบันการเงิน เกี่ยวกับการใช้เงินสกุลท้องถิ่นในการช่วยลดต้นทุนการชำระธุรกรรมระหว่างประเทศ รวมถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้เงินสกุลท้องถิ่นในการทำธุรกิจ

การใช้เงินสกุลท้องถิ่นเพื่อลดความผันผวน

ดร.วิรไท สันติประภพ ผู้ว่าการ ธปท. กล่าวเปิดงานสัมมนา โดยมีใจความตอนหนึ่งว่า การส่งเสริมการใช้เงินสกุลท้องถิ่น เป็นเรื่องที่ ธปท. ได้ผลักดันมาโดยตลอด โดย ธปท. ต้องการให้ผู้ประกอบการภาคเอกชนมีความสามารถในการจัดการความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนได้ดีขึ้น โดยตลอดสิบปีที่ผ่านมา จากวิกฤติเศรษฐกิจโลกในปี 2550 - 2551 ธนาคารกลางประเทศอุตสาหกรรมหลักได้ดำเนินนโยบายการเงินผ่อนคลายอย่างไม่ปกติ (Unconventional Monetary Policy) ซึ่งสร้างความผันผวนให้ตลาดเงินตลาดทุนโลกมาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันธนาคารกลางเหล่านั้นได้เริ่มทำนโยบายการเงินให้กลับเป็นปกติมากขึ้น (Normalization of Monetary Policy) ซึ่งก็ทำให้เกิดความผันผวนในตลาดเงินตลาดทุนขึ้นมาอีก "เรื่องความผันผวนของตลาดเงินตลาดทุน อาจจะเป็นภาวะปกติที่เราต้องเผชิญ และมีแนวโน้มที่จะผันผวนสูงต่อเนื่อง เพราะฉะนั้น จึง

> *การใช้เงินสกุลท้องถิ่นเป็นทางเลือก*
> *ที่สำคัญมากขึ้นในช่วงเวลาที่เงินสกุลหลักของโลก*
> *มีแนวโน้มที่จะผันผวนสูง*
>
> ดร.วิรไท สันติประภพ ผู้ว่าการ ธปท.

จำเป็นอย่างยิ่งที่ภาคธุรกิจไทยจะต้องมีความสามารถที่จะบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนได้อย่างเท่าทัน" ดร.วิรไท กล่าว

การบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน มีหลากหลายเครื่องมือ อาทิ การทำธุรกรรม Forward การเปิดบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ (Foreign Currency Deposit: FCD) การซื้อขาย FX Option และการใช้เงินสกุลท้องถิ่นในการชำระธุรกรรมการค้าระหว่างประเทศ ซึ่ง ธปท. ได้สนับสนุนให้ภาคธุรกิจใช้เงินสกุลท้องถิ่นมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดความเสี่ยงจากความผันผวน เนื่องจากเงินสกุลท้องถิ่นมักจะเคลื่อนไหวในทิศทางเดียวกันกับค่าเงินบาท

ดร.วิรไท กล่าวว่า ในปี 2560 ไทยค้าขายกับตลาดในภูมิภาคเป็นส่วนใหญ่ โดยตลาดอาเซียน จีน และญี่ปุ่น คิดเป็นมูลค่ามากกว่าครึ่งหนึ่งของมูลค่าการค้าของไทยทั้งหมด ในขณะที่ไทยค้าขายกับสหรัฐอเมริกาเพียงร้อยละ 9 ของการส่งออกทั้งหมด แต่สกุลเงินที่ใช้ในการตกลงราคา (Invoicing Currency) และสกุลเงินที่ใช้ในการชำระราคา (Settlement Currency) เป็นเงินดอลลาร์สหรัฐฯ กลับสูงถึงร้อยละ 80 ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนควรจะเริ่มต้นจากเรื่องที่อาจจะเรียกว่าง่ายที่สุดก่อน คือการกำหนดสกุลเงินที่ใช้ในการตกลงราคาสินค้าให้ถูกต้องเหมาะสมกับธุรกิจของท่านและคู่ค้าของท่าน

ทั้งนี้ ธปท. ได้ดำเนินการตามนโยบายการส่งเสริมการใช้เงินสกุลท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ แล้ว อาทิเช่น การจัดตั้งกลไกการชำระเงินสกุลท้องถิ่นกับมาเลเซียและอินโดนีเซีย การกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนโดยตรงระหว่างเงินบาทกับเงินหยวน และระหว่างเงินบาทกับเงินเยน และการสนับสนุนการใช้ QR Code เพื่อความสะดวกในการชำระเงินรายย่อยระหว่างไทย-กัมพูชา และ ไทย-ลาว เป็นต้น

ดร.วิรไท กล่าวว่า "การใช้เงินสกุลท้องถิ่นเป็นทางเลือกที่จะเป็นประโยชน์ และสำคัญมากขึ้นในช่วงเวลาที่เงินสกุลหลักของโลกมีแนวโน้มที่จะผันผวนสูง"

ดร.วิรไท สันติประภพ ผู้ว่าการ ธปท.

การส่งเสริมการใช้เงินสกุลท้องถิ่น

ลำดับถัดมา **คุณจันทวรรณ สุจริตกุล ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายยุทธศาสตร์และความสัมพันธ์องค์กร ธปท.** ได้กล่าวบรรยายในหัวข้อ **"ทิศทางเศรษฐกิจโลกและแนวโน้มการส่งเสริมการใช้เงินสกุลท้องถิ่นของประเทศต่าง ๆ"**

คุณจันทวรรณ กล่าวว่า ผู้ประกอบการจำเป็นต้องมีการเตรียมรับมือในยุคที่ค่าเงินมีความผันผวนสูง ซึ่งประกอบด้วย (1) การใช้เครื่องมือทางการเงิน เช่น Forward Contract หรือ Option (2) การใช้ทางเลือกอื่น ๆ เช่น การเปิดบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ การบริหารรายได้กับรายจ่ายที่เป็นเงินตราต่างประเทศให้สอดคล้องกัน (Natural Hedge) และ (3) เนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนของบาท - ดอลลาร์สหรัฐฯ มีความผันผวนค่อนข้างมาก เมื่อเทียบกับเงินสกุลท้องถิ่น ซึ่งค่าเงินในภูมิภาคมีแนวโน้มที่จะเคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกันมากกว่า การรับหรือจ่ายค่าสินค้าด้วยเงินบาทหรือเงินสกุลท้องถิ่นของประเทศคู่ค้าจึงเป็นอีกทางเลือกที่ผู้ประกอบการสามารถนำมาใช้ในการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนได้ ทั้งนี้ การส่งเสริมการใช้เงินสกุลท้องถิ่น ถูกกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์ 3 ปี (ปี 2560 - 2562) ด้านการพัฒนาการเชื่อมโยงกับต่างประเทศ

"คู่ค้าที่ใหญ่ที่สุดของไทยคือจีน ที่เราค้าขายด้วยทุกวันนี้ คิดเป็นร้อยละ 16 ของการค้ารวม คงเป็นธรรมดาที่ถ้าจะเริ่มส่งเสริมเงินสกุลท้องถิ่นก็น่าจะเริ่มด้วยเงินหยวน เพราะมีพื้นฐานของการค้าการลงทุนหนุนหลังอยู่แล้ว แล้วก็ลดหลั่นกันไป เช่น ญี่ปุ่น รวมถึงประเทศ

คุณจันทวรรณ สุจริตกุล
ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายยุทธศาสตร์และความสัมพันธ์องค์กร ธปท.

เพื่อนบ้านเราอย่างอินโดนีเซีย มาเลเซีย ก็มีปริมาณการค้าประมาณร้อยละ 3 ถึง 4 จึงเป็นที่มาว่าทำไมถึงได้เลือกกลุ่มสกุลเงินเหล่านี้" คุณจันทวรรณ กล่าว

อย่างไรก็ตาม คุณจันทวรรณ กล่าวเสริมว่า การใช้เงินสกุลท้องถิ่นคงใช้ไม่ได้กับทุกกรณี เพราะบางธุรกิจมีห่วงโซ่การผลิตที่ต้องนำไปผลิตต่อเป็นขั้นตอนต่าง ๆ การใช้เงินดอลลาร์สหรัฐฯ สกุลเดียวอาจจะคล่องตัวมากกว่า แต่ถ้าการค้าของท่านจบอยู่ในกลุ่มสินค้าที่เบ็ดเสร็จไปเลยแต่ละครั้ง ก็ลองพิจารณาใช้เงินสกุลท้องถิ่นของประเทศคู่ค้าหรือเงินบาท เพราะจะช่วยลดต้นทุนทางธุรกิจลงไปได้

เงินสกุลท้องถิ่น ช่วยลดต้นทุนในการซื้อขาย

สำหรับการอภิปรายในช่วงที่สอง หัวข้อ **"เงินสกุลท้องถิ่น ช่วยลดต้นทุนในการซื้อขายระหว่างประเทศได้อย่างไร"** ผู้เข้าร่วมเสวนาจากภาคเอกชน[1] เห็นว่าประเทศกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม (CLMV) ได้รับความสนใจจากนักลงทุนต่างชาติรวมถึงนักลงทุนไทยอย่างมาก ตามศักยภาพทางการตลาดที่เพิ่มมากขึ้นและอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่สูง ทว่าสกุลเงินที่ใช้ใน CLMVT โดยเฉลี่ยแล้วประมาณร้อยละ 80 เป็นเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ทั้งนี้ หากเงินสกุลท้องถิ่นเป็นที่ยอมรับใน CLMVT ก็จะช่วยสนับสนุนการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมระหว่างกันมากขึ้น และคาดว่าจะส่งผลให้มูลค่าการค้าบริเวณชายแดนเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 20 โดยมองว่าบทบาทการใช้เงินสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ ในกลุ่มประเทศ CLMV มีแนวโน้มลดลงตามความผันผวนของเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ขณะที่เงินหยวนและเงินบาทเริ่มมีบทบาทมากขึ้นใน CLMV ตามการผ่อนคลายกฎเกณฑ์ต่าง ๆ รวมถึงเสถียรภาพของค่าเงินดังกล่าว ซึ่งจะมีส่วนช่วยส่งเสริมการใช้เงินสกุลท้องถิ่นเพื่อการค้าและการลงทุนในอนาคต

สำหรับปัจจัยหลักของผู้ประกอบการในการพิจารณาเลือกใช้เงินสกุลท้องถิ่น คือ การหลีกเลี่ยงความเสี่ยงจากค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ที่มีความผันผวนตามผลกระทบจากสงครามการค้า และเพิ่มโอกาสทางธุรกิจและคู่ค้าจากต่างประเทศ โดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดเล็ก ซึ่งมีข้อจำกัดในการบริหารค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ และต้องการชำระหรือรับชำระค่าสินค้าเป็นเงินสกุลท้องถิ่น ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มบริษัทที่มีศูนย์บริหารเงินในการบริหารจัดการสภาพคล่องจากอัตราแลกเปลี่ยน นอกเหนือจากการใช้เงินสกุลท้องถิ่นเพื่อการชำระเงินแล้ว

ผู้แทนธนาคารพาณิชย์เห็นว่า การจัดตั้งโครงการ Appointed Cross Currency Dealer (ACCD) ซึ่งผ่อนคลายกฎเกณฑ์ให้ธนาคารพาณิชย์ สามารถทำธุรกรรมด้วยสกุลเงินริงกิตมาเลเซียและรูเปียห์อินโดนีเซียได้สะดวกมากขึ้น เช่น การกู้ยืมเป็นสกุลเงินริงกิตและรูเปีย การเปิดบัญชีเป็นสกุลเงินริงกิตและรูเปีย และการเข้าถึงเครื่องมือทางการเงินในการบริหารความเสี่ยง โดยใช้ประมาณการแทนการแสดงเอกสารหลักฐาน ณ วันทำสัญญา เป็นต้น ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกและลดต้นทุนในการทำธุรกรรม

อย่างไรก็ดี ผู้แทนธนาคารพาณิชย์เห็นว่า ความท้าทายของการใช้เงินสกุลท้องถิ่นในปัจจุบัน ได้แก่ (1) ความไม่คุ้นเคยกับกฎระเบียบและกฎเกณฑ์ในการใช้เงินสกุลท้องถิ่นของแต่ละประเทศ ทั้งธนาคารพาณิชย์และผู้ประกอบการ (2) ข้อกำหนดที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศ ซึ่งลดแรงจูงใจในการใช้เงินสกุลท้องถิ่น (3) กระบวนการทำธุรกรรมด้วยเงินสกุลท้องถิ่นที่ไม่สะดวก ทั้งเรื่องเอกสารทางบัญชีและภาษี นอกจากนี้ เสนอว่าควรเพิ่มความยืดหยุ่นในการใช้เงินสกุลท้องถิ่นให้ครอบคลุมเครื่องมือป้องกันความเสี่ยง และอาจพิจารณาขยายการทำธุรกรรมด้วยสกุลเงินท้องถิ่นกับประเทศคู่ค้าหลัก 10 อันดับแรกของไทย

มุมมองธุรกิจการใช้เงินสกุลท้องถิ่น

การอภิปรายในช่วงที่สาม หัวข้อ **"Success Stories: เปิดมุมมองธุรกิจการใช้เงินสกุลท้องถิ่น"** ผู้เข้าร่วมเสวนาจากภาคเอกชน[2] ให้ความเห็นว่า ปัจจุบันธุรกิจมีการแข่งขันรุนแรงมากขึ้น อัตราแลกเปลี่ยนมีความผันผวนสูง กอปรกับต้นทุนวัตถุดิบมีราคาไม่คงที่ ซึ่งส่งผลกระทบ

[1] ประกอบด้วย รศ.ดร. อัทธ์ พิศาลวานิช รองศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย คุณตรรก บุนนาค ประธานคณะเจ้าหน้าที่ด้านโกลบอลมาร์เก็ตส์ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) และคุณวิมลรัตน์ เสรีนิยม ผู้บริหารกลุ่มธุรกิจงานขายผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) โดยคุณณัฏฐ์ ลุมพิกานนท์ ผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและกำกับการแลกเปลี่ยนเงิน ธปท. ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการเสวนา

(จากซ้ายไปขวา) คุณอลิศรา มหาสันทนะ ธปท. คุณสอาด ธีรโรจนวงศ์ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) คุณสุธีร์ โล้วโสภณกุล ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย จำกัด (มหาชน) คุณศรายุธ แสงจันทร์ กลุ่มมิตรผล คุณราเกส ชิงห์ บริษัท ศรีไทยซุปเปอร์แวร์ จำกัด (มหาชน) และคุณวัชเรนทร์ นิสากรเสน บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)

ต่อรายรับรายจ่ายของบริษัท นอกจากนี้ ลูกค้าสามารถเปรียบเทียบราคากับคู่แข่งได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้การกำหนดราคาและอัตรากำไรลดลง ดังนั้น ภาคธุรกิจจึงต้องหันมาสนใจกับปัจจัยอื่น ๆ มากขึ้น รวมถึงใส่ใจกับป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน โดย บมจ. ศรีไทยซุปเปอร์แวร์ ใช้การกำหนดราคาสินค้าเป็นเงินบาทเพื่อค้าขายกับบริษัทในเวียดนาม ซึ่งช่วยลดต้นทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนและรักษาความสามารถในการแข่งขัน ทั้งนี้ เครื่องมืออื่นๆ เช่น การเก็บเงินตราต่างประเทศไว้ในบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ (FCD) ก็มีข้อจำกัดที่ดอกเบี้ยต่ำและคิดค่าธรรมเนียมการฝากและถอน หรือการทำ Natural Hedge และ Forward ก็ทำได้ยาก เนื่องจากต้องประมาณการกระแสเงินสดและคาดคะเนการซื้อขาย ในขณะที่ บมจ. ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) ใช้สกุลเงินที่หลากหลายในการรับและชำระค่าสินค้าแล้วแต่การตกลงกับลูกค้าในเรื่องของราคาและสกุลเงินสำหรับชำระสินค้า ทั้งนี้บริษัทจะใช้เงินดอลลาร์สหรัฐฯ เพียงร้อยละ 40 เท่านั้น ซึ่งในกรณีที่รับชำระเงินเป็นสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อโอนกลับมายังไทยก็จะทำ Forward เพื่อปิดความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนไว้ด้วย สำหรับการค้าขายสินค้าเป็นสกุลท้องถิ่นนั้น จะทำการเปิดบัญชีรับเงินเป็น Non-resident Account ซึ่งสามารถนำไปชำระค่าใช้จ่ายด้านการตลาดในประเทศนั้น ๆ ได้ด้วย

ด้านกลุ่มมิตรผล เห็นว่าการใช้เงินสกุลท้องถิ่นจะทำให้การลงทุนมีความคล่องตัวมากขึ้น โดยบริษัทมีการระดมทุนด้วยการออกพันธบัตรเป็นสกุลเงินหยวนในไทยเพื่อนำไปลงทุนในจีน ซึ่งทำได้สะดวกและมีดอกเบี้ยถูกกว่าการระดมทุนในจีน ทั้งนี้กลุ่มมิตรผลเห็นว่าโครงสร้างของสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัทมีความสำคัญต่อการเลือกใช้สกุลเงินตามแต่ละประเภทของธุรกรรมและการระดมทุน

ผู้แทนภาคเอกชนเห็นว่า ปัจจัยที่จะต้องคำนึงถึงต่อไปในการใช้สกุลเงินท้องถิ่น คือ (1) ปริมาณการค้า และการทำ Trade Finance ในภูมิภาค (2) การเลือกสกุลเงินในการระดมทุน (Supply Chain Finance) ซึ่งขึ้นอยู่กับต้นทุนและความเสี่ยงของสกุลเงินนั้น ๆ (3) อัตราค่าธรรมเนียมการโอนชำระเงินด้วยสกุลเงินท้องถิ่น (4) ความรวดเร็วในการรับโอนเงิน ซึ่งการใช้เงินสกุลท้องถิ่นค่อนข้างรวดเร็ว (5) กฎระเบียบและกระบวนการขอกู้ยืมเงินของแต่ละประเทศ ดังนั้น กฎระเบียบจำเป็นต้องปรับให้เท่าทันกับภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ บริษัทควรเข้าใจโครงสร้างการค้าขายทั้งการนำเข้าและส่งออกของบริษัทเพื่อพิจารณาใช้เงินสกุลท้องถิ่นอย่างเหมาะสม

ความท้าทายที่สำคัญประกอบด้วยเรื่องกฎระเบียบของแต่ละประเทศที่มีความยืดหยุ่นแตกต่างกัน และเงินสกุลท้องถิ่นมีสภาพคล่องไม่มากเท่าดอลลาร์สหรัฐฯ โดยผู้เข้าร่วมเสวนาเสนอให้หน่วยงานกำกับดูแลภาคการเงินผ่อนคลายกฎเกณฑ์เพื่อให้ ธพ. สามารถโอนเงินของลูกค้าระหว่าง ธพ. ได้ และลดเอกสารให้สะดวกมากขึ้น รวมถึงขยายการจัดทำกลไกการชำระเงินด้วยสกุลเงินท้องถิ่นให้ครอบคลุมประเทศคู่ค้าที่สำคัญ นอกจากนี้ ควรผลักดันให้ ธพ. มีการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนที่มี Spread แคบลง ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนในการทำธุรกรรมของภาคเอกชนลงได้อีก

ดังนั้น แบงก์ชาติจึงต้องดำเนินการผลักดันต่อไป เพื่อเพิ่มทางเลือกให้ผู้ประกอบการสามารถใช้เงินสกุลท้องถิ่นได้สะดวกขึ้น นอกเหนือจากการใช้เงินสกุลหลัก ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกในการค้าขายระหว่างประเทศ และการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนให้กับผู้ประกอบการทั้งในไทยและในภูมิภาคได้มากยิ่งขึ้น

[2] ประกอบด้วย คุณสอาด ธีรโรจนวงศ์ ผู้ช่วยผู้จัดการใหญ่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน), คุณสุธีร์ โล้วโสภณกุล รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ผู้บริหารสูงสุดร่วม ธุรกิจขนาดใหญ่ และผู้บริหารสูงสุดธุรกิจบริหารเงิน ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย จำกัด (มหาชน), คุณศรายุธ แสงจันทร์ รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ กลุ่มงานการเงิน กลุ่มมิตรผล, คุณราเกส ชิงห์ ผู้อำนวยการส่วนพัฒนากลยุทธ์ บริษัท ศรีไทยซุปเปอร์แวร์ จำกัด (มหาชน), คุณวัชเรนท์ นิสากรเสน ผู้อำนวยการกลุ่มสายงานสนับสนุนและผู้อำนวยการกลุ่มงานขายและการตลาด บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) โดยมีคุณอลิศรา มหาสันทนะ ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ ธปท. เป็นผู้ดำเนินการเสวนา

คุณอริยะ พนมยงค์
กรรมการผู้จัดการ LINE ประเทศไทย

LINE
กับการต่อยอดสู่บริการเพื่อชีวิตที่ง่ายขึ้น

คงไม่ผิดนักถ้าจะกล่าวว่าคนไทยที่ใช้สมาร์ทโฟน น้อยคนที่ไม่รู้จักแอปพลิเคชันที่ชื่อ LINE เพราะความเป็นเทคโนโลยีการสื่อสารที่ใช้งานง่าย จึงสามารถเข้าถึงคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับการศึกษา LINE กลายเป็นสื่อสังคมออนไลน์ ที่ได้รับความนิยมสูงสุดจากคนไทย ด้วยตัวเลขผู้ใช้งานสูงถึง 45 ล้านคน และมีการใช้งานเฉลี่ยต่อคนสูงถึง 60 - 70 นาทีต่อวัน

ไม่เพียงแพลตฟอร์มสำหรับสนทนาที่ LINE ได้เข้ามามีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงวิธีและรูปแบบการสื่อสารให้ง่ายขึ้น แต่วันนี้ LINE ยังมีบริการอีกหลากหลายที่อำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันให้กับผู้บริโภคชาวไทย เรียกได้ว่า เป็นบริษัทเทคโนโลยีที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตคนไทยมากที่สุดแห่งหนึ่ง

BOT พระสยาม MAGAZINE ฉบับนี้ได้รับเกียรติจาก **คุณอริยะ พนมยงค์ กรรมการผู้จัดการ LINE ประเทศไทย** มาพูดคุยแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับมุมมอง "Technology Disruption" ตลอดจนการต่อยอดธุรกิจของ LINE ในประเทศไทย รวมถึง "กุญแจ" ที่ทำให้ LINE ประสบความสำเร็จ จนเรียกได้ว่าเป็น "Super App" เฉกเช่นวันนี้

จากบทบาทด้านการสื่อสาร...สู่หลากหลายบริการใหม่

LINE เข้ามาประเทศไทยเมื่อปี 2011 ในฐานะแอปฯ เพื่อการสนทนาบนโมบายแพลตฟอร์ม ที่นอกจากความง่ายในเรื่องของการใช้งาน LINE Chat ยังมีลูกเล่นโดดเด่นที่ถูกใจผู้ใช้อย่าง LINE STICKERS ที่ช่วยทำให้ LINE ขึ้นอันดับหนึ่งแพลตฟอร์มที่ครองใจมหาชนชาวไทยได้อย่างง่ายดาย

"ถ้าเราดูวิถีการใช้ชีวิตของคนทุกวันนี้ ทุกกลุ่ม ทุกอายุ จะเห็นว่าเทคโนโลยีการสื่อสารกลายเป็นเรื่องธรรมชาติที่แฝงอยู่ในชีวิตประจำวันของเรา จนมีคำพูดที่ว่า 'สังคมก้มหน้า' เพราะมัวแต่ดูมือถือ แต่ในอีกมุมหนึ่ง เทคโนโลยีเหล่านี้ก็ทำให้เราคุยกันมากขึ้น บ่อยขึ้น และสะดวกขึ้น โดยเฉพาะ LINE ที่เราใช้คุยกันทุกเรื่อง คุยตั้งแต่เช้าจรดเย็น ตั้งแต่เด็กจนถึงผู้ใหญ่ แม้แต่ผู้สูงอายุก็ยังนิยมใช้ LINE Chat คุยกับเพื่อนฝูงและลูกหลาน"

คุณอริยะยกตัวอย่าง ข้อความยามเช้าของทุกวัน ตั้งแต่ "สวัสดีวันจันทร์" ไปจนถึง "สวัสดีวันอาทิตย์" ซึ่งมักมาพร้อมกับภาพดอกไม้หรือภาพพระพุทธรูป ที่ผู้ใหญ่ในบ้านมักส่งให้ลูกหลาน หลายคนอาจมองเป็น "เรื่องเล่น ๆ" แต่สำหรับทีมงาน LINE นี่คือ "เรื่องน่าอมยิ้ม" ที่สะท้อนให้เห็นถึงพลังของ LINE Chat ในการพาผู้สูงอายุก้าวข้ามอุปสรรคทางด้านเทคโนโลยีและช่องว่างระหว่างวัยกับลูกหลาน

ไม่เพียง LINE Chat ปัจจุบัน LINE ประเทศไทย ยังมีการต่อยอดแพลตฟอร์มไปสู่ธุรกิจด้านอื่น ได้แก่ LINE MAN ธุรกิจแบบ O2O (Offline-to-Online) ที่มีถึง 5 บริการย่อย ประกอบด้วย ส่งอาหาร แมสเซนเจอร์ ส่งพัสดุ ซื้อสินค้าร้านสะดวกซื้อ และบริการเรียกแท็กซี่ นอกจากนี้ยังมีธุรกิจเกม (LINE GAME) ธุรกิจคอนเทนต์ (LINE TV, LINE TODAY, LINE STICKERS) ธุรกิจโซลูชั่นสำหรับองค์กร (LINE Official Account) และธุรกิจเพย์เมนท์ (Rabbit LINE Pay) โดย LINE ยังทยอยออกบริการใหม่เรื่อย ๆ เช่น LINE JOBS เป็นต้น

"ถ้าคิดว่าเรามีฐานลูกค้า 42 ล้านคน เราสบายแล้ว คิดอย่างนี้คือไม่รอดแน่ เพราะในเวลาไม่กี่ปี เดี๋ยวก็มีคนทำได้ดีกว่า มันต้องคิดว่าถ้าเราอยู่นิ่ง จะกลายเป็นเป้านิ่ง แต่ถ้าเราสร้างนวัตกรรมต่อเนื่อง นั่นคือ เรากำลังสร้างโอกาสใหม่ ๆ สร้างสิ่งที่จะขับเคลื่อนการเติบโตขององค์กรและธุรกิจอีกรอบ ผมจะคุยกับทีมเสมอว่า ปีหน้าสิ่งที่เราต้องทำคือ ทำสิ่งที่เรายังไม่เคยทำในปีนี้ เพราะถ้ายังทำเหมือนเดิม ก็เท่ากับไม่ได้เติบโตแตกต่างจากเดิม แต่ถ้าต้องการเติบโตแบบก้าวกระโดด มันก็ต้องทำในสิ่งที่ไม่เคยทำมาก่อน"

ในการแตกหน่อต่อยอดสู่ธุรกิจใหม่ คุณอริยะกล่าวว่ามีหลักคิดง่าย ๆ คือคำว่า "Smart Portal" หรือ "การเป็นศูนย์รวมของบริการที่มีประโยชน์ในชีวิตประจำวัน" โดยบริการนั้นต้องสามารถตอบโจทย์ฐานลูกค้า 42 ล้านคนในมือให้ได้อย่างน้อยเป็นหลักสิบล้านคนขึ้นไป เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายคือ การเป็น "ผู้นำ" ในทุกบริการ

ใช้จ่ายผ่าน LINE Platform จบที่ Rabbit LINE Pay

เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้งานบน LINE Platform ต่าง ๆ ในส่วนของบริการที่มีค่าใช้จ่าย อาทิ ซื้อสติ๊กเกอร์ ซื้อเกม ซื้อตั๋วหนัง จ่าย/เติมเงินโทรศัพท์มือถือ AIS เติมเงินบัตรทางด่วน สั่งซื้ออาหาร ซื้อสินค้าร้านสะดวกซื้อ ส่งพัสดุ หรือเรียกแท็กซี่ ฯลฯ LINE จึงได้ขยายเข้าสู่ธุรกิจเพย์เมนท์ โดยเพิ่มบริการกระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Wallet) ใช้ชื่อ Rabbit LINE Pay ซึ่งเป็นบริการที่จะช่วยให้ลูกค้าจ่ายจบในที่เดียว โดยไม่ต้องไปเข้าแอปพลิเคชันใหม่

"จุดเด่น e-Wallet ของเราคือ มันอยู่ในแอปฯ LINE ซึ่งเราใช้อยู่ทุกวัน ขณะที่ e-Wallet หลายแห่งเป็นแอปฯ แยก ยิ่งเราอยู่ในยุคที่คนไม่ได้มีความกระตือรือร้นในการดาวน์โหลดแอปฯ เหมือนสมัยก่อน ทุกวันนี้ เราใช้แอปฯ หลัก ๆ ไม่เกิน 5 แอปฯ ที่เหลือก็ลบทิ้งเพราะมันกินเนื้อที่ LINE จึงไม่ต้องกังวลเรื่องนี้ ขณะที่ฐานลูกค้าเราก็มีถึง 42 ล้านคน นั่นหมายถึงโอกาสเข้าถึงลูกค้าก็มีเยอะ"

สำหรับกลยุทธ์หลักในธุรกิจเพย์เมนท์ของ LINE คุณอริยะเชื่อว่าคงไม่ต่างจากรายอื่นนัก นั่นคือ การผลักดันให้ Rabbit LINE Pay สามารถนำไปใช้ซื้อสินค้าและบริการได้อย่างกว้างขวางทั้งในโลก LINE ออฟไลน์และออนไลน์ ขณะที่ในส่วนของการเติมเงิน ปัจจุบัน Rabbit LINE Pay เชื่อมต่อกับทั้งบัตรเครดิต บัญชีเงินฝาก และสามารถเติมเงินได้ที่ AIS Shop ทุกสาขา

"สิ่งสำคัญที่สุด คือ e-Wallet นั้นจะสามารถใช้ได้ที่ไหนบ้าง ถ้าผู้บริโภคนึกไม่ออกว่าของคุณใช้ได้ที่ไหนบ้าง นั่นคือคุณไม่เกิด ส่วนใครจะเป็น 'ผู้ชนะ' ขึ้นอยู่กับว่าใครสร้างจุดใช้งาน ที่ตอบโจทย์ลูกค้าได้ครบครันและได้เร็วที่สุด ซึ่งล่าสุด สิ่งที่เรากำลังทำแล้วคนฮือฮามาก เพราะมันแก้ปัญหาได้จริง ๆ คือ การเชื่อมกับบัตร BTS ทำให้ไม่ต้องเสียเวลาไปต่อคิวแลกเหรียญ หยอดเหรียญ"

คุณอริยะให้มุมมองในภาพรวมของธุรกิจเพย์เมนท์ว่า เนื่องจากยังมีคนไทยจำนวนไม่น้อยที่เข้าไม่ถึงบริการทางการเงิน หรือเข้าถึงแต่ก็ด้วยต้นทุนที่สูงมาก เนื่องจากธนาคารไม่มีข้อมูลทางการเงินของลูกค้ากลุ่มนั้นไปใช้ในการบริหารความเสี่ยง ทำให้ลูกค้าไปพึ่งเงินกู้นอกระบบ แต่ในโลกการเงินสมัยใหม่ ต้นตอของปัญหานี้สามารถแก้ได้โดยใช้ข้อมูลและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่อยู่บนแพลตฟอร์มต่าง ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อสร้างเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง (Credit Scoring Model) แบบใหม่ ซึ่ง LINE เองก็อยู่ระหว่างการศึกษาความเป็นไปได้ที่จะนำข้อมูลบนแพลตฟอร์มมาต่อยอดสู่บริการนี้

"ธปท. ถือว่ามีบทบาทสำคัญมากในการขับเคลื่อนเทคโนโลยีให้เข้ามาช่วยแก้ปัญหาในส่วนที่เกี่ยวกับบริการทางการเงิน ผมเชื่อว่า มีคนที่พร้อมจะเข้ามาช่วยแก้ไขตรงนี้ เพราะมันจะทำให้ชีวิตคนไทยดีขึ้นได้ ซึ่งที่ผ่านมา ผมว่ากรอบกติกาต่าง ๆ ของ ธปท. ก็ไม่ได้เป็นอุปสรรคนัก แต่ถ้าเป็นไปได้ก็อยากให้ 'ลื่นไหล' กว่านี้ เพราะเทคโนโลยี ถ้านำไปใช้ในทางที่ถูก มันจะช่วยแก้ปัญหาให้คนไทยได้อีกเยอะ โดยเฉพาะปัญหาการเข้าไม่ถึงบริการทางการเงิน และปัญหานี้นอกระบบ ซึ่งเป็นปัญหาระดับชาติ" ผู้บริหาร LINE ย้ำ

นิยาม Technology Disruption ในมุมผู้บริหาร LINE

"Disruption เป็นคำหนึ่งที่อาจจะถูกใช้บ่อยเกินไปในหลายโอกาส จริง ๆ เวลาพูดถึง Disruption (ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว) ต้องดูก่อนว่าเรา 'Disrupt' ใครและคนนั้นสมควรจะถูก 'Disrupt' หรือเปล่า ซึ่งจริง ๆ แล้ว เทคโนโลยีไม่มีหน้าที่แค่ 'Disrupt' แต่เทคโนโลยีมีพลังที่จะทำให้ชีวิตคนเราดีขึ้น ดังนั้น สุดท้ายแล้วจุดหมายปลายทางของ Technology Disruption ก็เพื่อจะทำให้ดีขึ้น"

คุณอริยะยกตัวอย่าง บริการส่งอาหาร 1 ใน 5 บริการที่อยู่ภายใต้บริการ LINE MAN โดยเขามองว่าบริการสั่งอาหารผ่าน LINE MAN ไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่สิ่งที่แตกต่างไปคือ นอกจากเชนร้านอาหาร หรือร้านหรูตามห้างแล้ว LINE MAN ยังขยายไปจับตลาดที่เป็นกลุ่มร้านอาหารข้างทาง ร้านดัง ร้านเล็ก ร้านส้มตำ หรือร้านก๋วยเตี๋ยว ตลอดจนร้านอาหารที่อยู่ในชีวิตประจำวันของผู้บริโภคทั่วไป ซึ่งยังไม่เคยมีผู้ให้บริการรายใดให้ความสำคัญกับกลุ่มนี้ เพราะมองว่ามักมีขนาดคำสั่งซื้อ (Basket Size) ค่อนข้างเล็ก

"ถามว่าเรา 'Disrupt' ใคร ในมุมผู้บริโภค เขาสามารถได้อาหารอร่อยที่อยากทานจากร้านอาหารในระบบกว่า 4 หมื่นร้าน โดยไม่ต้องนั่งรถไปซื้อเอง ไม่ต้องไปต่อคิวเอง ในมุมผู้ประกอบการ ร้านอาหารที่อยู่ในระบบของเราไม่ต้องเปลี่ยนวิถีการดำเนินธุรกิจ ยังทำอาหารของเขาเหมือนเดิม เพียงแค่มีออเดอร์วิ่งเข้าไปหาเขามากขึ้น แล้วเราก็ไม่ได้เก็บค่าใช้จ่ายอะไรจากร้านอาหาร ฉะนั้น สิ่งที่เรา 'Disrupt' คือ วงการ Food Delivery แต่เราช่วยทั้งผู้บริโภคและผู้ประกอบการ"

ความท้าทายของธุรกิจเทคโนโลยีท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว คุณอริยะมองว่า "ปัญหา" ต่าง ๆ ล้วนถือเป็น "โอกาส" ที่จะนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้แก้ปัญหา ขณะที่ความท้าทายของธุรกิจคือ ไม่สามารถรอให้ผู้บริโภคมีความพร้อมที่จะเข้าถึงและใช้งานเทคโนโลยีนั้นได้ แต่ธุรกิจจะต้องเข้าหาผู้บริโภคและทำให้เทคโนโลยีนั้นเข้าถึงผู้ใช้บริการในวงกว้างให้ได้อย่างรวดเร็ว โดยกุญแจสำคัญ คือ ต้องง่ายต่อการใช้งานมากที่สุด

"กุญแจข้อแรก คือ เทคโนโลยียาก ๆ ไม่มีคนใช้ ถ้าต้องการให้คนส่วนใหญ่ใช้เยอะ ๆ ก็ต้องทำให้มันง่ายที่สุด ยิ่งถ้าเป็นอะไรที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมคน ถ้ายากจนต้องอ่านคู่มือ เทคโนโลยีนั้นไม่มีทางเกิด ขณะที่กุญแจอีกข้อ คือ บทบาทของเทคโนโลยี ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ทำให้คนทำในสิ่งที่เคยทำไม่ได้ในอดีต"

"ลุ่มหลงการเปลี่ยนแปลง" คือเคล็ดลับความสำเร็จ

ร่วม 20 ปีที่คลุกคลีอยู่แวดวงเทคโนโลยี โดยเริ่มจากการทำงานที่ True Corporation จากนั้นจึงย้ายไปบุกเบิกธุรกิจและออฟฟิศให้กับ Google ประเทศไทย มานานกว่า 4 ปี ก่อนจะข้ามมารับตำแหน่งเอ็มดีคนแรกของ LINE ประเทศไทย

"ประสบการณ์ทำงานที่ Google เหมือนเราได้ไปยกระดับตัวเอง เหมือนเรียน MBA เพราะได้เรียนรู้เยอะมาก ยิ่งเป็นบริษัทเทคโนโลยีต่างชาติ เขาจะมีวิธีคิดและระบบการทำงานที่ดี เพราะเป็นบริษัทที่เน้นผลงาน (High Performance) ซึ่งผมก็ได้เอามาใช้กับตัวเอง และนำมาสร้างทีมงานให้เป็นทีมที่มี High Performance รวมถึงนำมาใช้ทำงานเพื่อให้บริษัทเติบโตแบบก้าวกระโดด"

ความน่าสนใจของ LINE ในมุมมองของอดีตผู้บริหาร Google คือ ธุรกิจของ LINE เกือบทั้งหมดอยู่บนโมบายแพลตฟอร์ม อันสอดคล้องชีวิตประจำวันและแนวโน้มพฤติกรรมของคนในโลกยุคนี้ และเป็นบริษัทที่แม้จะมีอายุไม่มาก แต่กลับเป็นหนึ่งในบริษัทที่มีบทบาทอย่างมากในการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตประจำวันของคน

"เราเป็นบริษัทที่เกิดมาจากการเปลี่ยนแปลงอยู่แล้ว ฉะนั้น การเปลี่ยนแปลงจึงเป็นเรื่องธรรมดามากสำหรับเรา ยิ่งไปกว่านั้น เราอยู่ในวงการที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ขณะเดียวกันก็มีความกดดันจากคู่แข่งที่วิ่งเร็วเท่า ๆ กับเรา และต่างคนต่างก็ต้องการวิ่งให้เร็วที่สุด ฉะนั้น กุญแจความสำเร็จในวงการนี้ก็ไม่มีอะไรมาก อย่างแรกคือต้องมี Passion ต้องมีความชอบในการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว และต้องพร้อมที่จะวิ่งเร็วตลอดเวลา"

สำหรับกุญแจความสำเร็จข้อสำคัญของ LINE คุณอริยะมองว่ามาจากทีมงานที่พร้อมจะวิ่งเร็วและวิ่งให้ทันเขา ซึ่งช่วยให้เขาสามารถปล่อยมือ และวางใจจากบางงานที่ได้มอบหมายให้ทีมงาน เพื่อเขาจะได้มีเวลาเต็มที่ในการทำความเข้าใจกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงใหม่ ๆ ที่(จะ)เกิดขึ้น พร้อมทั้งมองหาเทรนด์ ความท้าทาย และโอกาสใหม่ ๆ เพื่อนำมาต่อยอดเป็นธุรกิจ

"โอกาสใหม่ ๆ ส่วนหนึ่งได้มาจากการตามข่าวที่ไม่ใช่แค่เมืองไทย มีข้อคิดที่น่าสนใจคือ คนไทยยังยึดติดที่จะหาเนื้อหาภาษาไทย ซึ่งจริง ๆ แล้วคลังข้อมูลที่มหาศาลส่วนใหญ่จะเป็นภาษาอังกฤษ

> *"เทคโนโลยีไม่ได้มีหน้าที่แค่ 'Disrupt' แต่เทคโนโลยีมีพลังที่จะทำให้ชีวิตคนเราดีขึ้น สุดท้ายแล้วจุดหมายปลายทางของ Technology Disruption ก็เพื่อจะทำให้ดีขึ้น"*

ทุกธุรกิจที่คุณคิดได้ในวันนี้ โดยเฉพาะในวงการเทคโนโลยี ผมเชื่อว่ามีไม่ต่ำกว่า 10 บริษัทที่ทำคล้าย ๆ กันในต่างประเทศ ดังนั้น จริง ๆ แล้วเราไปเรียนรู้จากเขาได้ ถ้าเราอ่านจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ เราก็มีโอกาสที่จะคิดล้ำหน้าคู่แข่ง"

สุดท้าย คุณอริยะให้ข้อคิดเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะเรื่องของข่าว/ข้อมูลปลอม (Fake Data) และข้อมูลความเป็นส่วนตัว (Data Privacy) ว่าหลักการง่าย ๆ ในการป้องกันการส่งต่อหรือเพิ่มยอดให้กับ Fake Data คือ การอ่านและใช้วิจารณญาณก่อนกดไลค์ คอมเมนต์ และแชร์ข่าวนั้น ๆ ขณะที่เรื่องของ Data Privacy เขาย้ำว่าแพลตฟอร์มใหญ่ ๆ เกือบทุกแห่ง ไม่น่าจะกล้าที่จะเอาแบรนด์ ความน่าเชื่อถือ และราคาหุ้น/มูลค่ากิจการ ไปแลกกับการละเมิด Data Privacy ของผู้ใช้

ผู้ผ่านเข้ารอบชิงชนะเลิศประเภทโครงงานของนักศึกษา

Fin. ดี We Can Do!!!

เวทีแสดงพลังของคนอาชีวะ ที่จะนำไปสู่ความยั่งยืนทางการเงิน

"เราไม่ควรให้ปลาแก่เขา แต่ควรจะให้เบ็ดตกปลาและสอนให้รู้จักวิธีตกปลาจะดีกว่า"

พระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2541

หากเปรียบเทียบการหาปลากับการบริหารจัดการเงิน การให้แหอวน พร้อมทั้งสอนวิธีการจับปลาที่รักษาระบบนิเวศทางธรรมชาติเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้มีปลากินได้อย่างสมดุลและยั่งยืน การบริหารเงินก็เช่นกัน เพื่อให้ไปถึงความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนทางการเงิน ต้องเริ่มจากตัวบุคคลซึ่งเป็นผู้ตัดสินใจทางการเงินที่มีภูมิคุ้มกันหรือทักษะทางการเงินที่ดี สามารถวางแผนทางการเงินอย่างเหมาะสม และลงมือทำอย่างจริงจัง จึงจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายในชีวิตตามที่มุ่งหวัง

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ร่วมกับศูนย์สถานศึกษาพอเพียงมูลนิธิยุวสถิรคุณ จัดการประกวดผลงานส่งเสริมความรู้ทางการเงินของครูและนักศึกษาอาชีวะ ภายใต้ชื่อโครงการ "Fin. ดี We can do!!!" เพื่อให้คนอาชีวะได้ทดลองคิด ทดลองทำ ในการนำความรู้ทางการเงินมาใช้แก้ปัญหา และพัฒนาสังคมหรือชุมชนที่ตนอยู่ ซึ่งเป็นการดึงศักยภาพความเป็นนักคิด นักปฏิบัติ ของคนอาชีวะออกมาให้ประจักษ์สู่วงกว้าง และเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการส่งต่อการเปลี่ยนแปลงนี้ไปสู่เครือข่ายชาวอาชีวะ ตลอดจนถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นต่อไป

โครงการนี้มุ่งเป้าไปที่กลุ่มอาชีวะเนื่องจากเยาวชนกลุ่มนี้จะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาประเทศในอนาคต หากเราสามารถบ่มเพาะภูมิคุ้มกันทางการเงินที่ดีให้แก่พวกเขาตั้งแต่ต้น ก็จะช่วยให้พวกเขามีพฤติกรรมทางการเงินที่ดี สามารถบริหารจัดการเงินได้อย่างเหมาะสม และเติบโตเป็นทรัพยากรบุคคลที่พร้อมก้าว

ผู้ผ่านเข้ารอบชิงชนะเลิศประเภทนวัตกรรมการสอนของครู

เข้าสู่โลกแห่งการทำงานและรับผิดชอบดูแลครอบครัวอย่างเต็มตัว จึงเป็นที่มาของชื่อโครงการ Fin. ดี We Can Do!!! ซึ่ง คำว่า Fin. ย่อมาจากภาษาอังกฤษว่า Finance ที่แปลว่าการเงิน และ เมื่อรวมกับคำว่า ดี จึงแปลว่า มีการเงินที่ดี ส่วน We Can Do นั้น แปลว่า พวกเรา (ชาวอาชีวะ) สามารถทำได้ นั่นเอง

การประกวดผลงานภายใต้โครงการ Fin. ดี We Can Do!!! มุ่งเน้นให้นำความรู้ที่สำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ การเงินส่วนบุคคล การเงินธุรกิจ และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ตามบริบทหรือสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงของแต่ละสถานศึกษา โดยแบ่งประเภทผลงานเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) นวัตกรรมการสอนของครู ซึ่งเป็นการออกแบบเครื่องมือการสอนที่นำความรู้ทางการเงินไปบูรณาการกับวิชาเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ และ (2) โครงงานของนักศึกษา ซึ่งเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้คิดกิจกรรมที่นำความรู้ด้านการเงินมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือต่อยอดไปสู่การพัฒนาธุรกิจ โดยมีการคัดเลือกข้อเสนอผลงานเพื่อมอบเงินทุนสนับสนุนให้ไปดำเนินงานจริง และมีพี่เลี้ยงจาก ธปท. ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ และสมาคมธนาคารไทย ให้คำแนะนำตลอดระยะเวลากว่า 8 เดือน เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ทั้งการวิเคราะห์โจทย์ วางแผน ลงมือทำ แก้ปัญหาเฉพาะหน้า ติดตามผล และนำเสนอผลลัพธ์

จาก 59 ข้อเสนอผลงานของสถาบันอาชีวศึกษาจากทุกภูมิภาค ได้มีการคัดเลือกโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งจากแวดวงการศึกษาและการเงินเพื่อมอบเงินทุนสนับสนุนให้ดำเนินการ ประเภทละ 8 ผลงาน ซึ่งต่อมาได้มีการตัดสินรอบชิงชนะเลิศในวันที่ 31 สิงหาคม 2561 ณ ศูนย์การเรียนรู้ธนาคารแห่งประเทศไทย โดยทีมที่ชนะเลิศในแต่ละประเภท ได้แก่

(1) นวัตกรรมการสอน "ฝันให้ไกล ไปให้ถึงด้วยการออม" จากวิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งส่งเสริมความรู้ ผ่านวิชา Skill for Life เพื่อปลูกฝังทักษะทางการเงินแก่นักศึกษาโดยให้นักศึกษาแกนนำออกแบบและเลือกกิจกรรมให้เหมาะกับกลุ่มเพื่อน ควบคู่กับการประกวดกิจกรรมการออม

(2) โครงงาน "ทวีทรัพย์รักษ์การออม" จากวิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค) จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นโครงการออมเงินเพื่อเป็นทุนสำหรับสร้างสิ่งประดิษฐ์ในวิชาโครงการ โดยการให้ความรู้และแต่งตั้งเหรัญญิกประจำกลุ่มเพื่อรวบรวมเงินออม ติดตามผล และให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด

การจัดประกวดครั้งนี้ ถือเป็นเพียงก้าวเล็ก ๆ บนเส้นทางแห่งการเสริมสร้างทักษะทางการเงินที่ดีให้แก่คนไทย เพราะหัวใจสำคัญที่สุดของโครงการนี้ มิใช่การประกาศผลรางวัล หากแต่เป็นการนำบทเรียนและประสบการณ์จากทุกผลงานมาร้อยเรียงและพัฒนาต่อยอดเป็นรูปแบบการส่งเสริมความรู้ทางการเงินที่โดนใจเยาวชนอาชีวะ Gen Y เพื่อเป็นแนวทางและเครื่องมือให้สถาบันอาชีวศึกษาอื่น ๆ นำไปถ่ายทอดขยายผลในการบ่มเพาะภูมิคุ้มกันทางการเงินแก่คนอาชีวะอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นภารกิจอันยิ่งใหญ่ที่ยังรออยู่ และแม้ว่าหนทางแห่งความสำเร็จข้างหน้าจะอีกยาวไกลแค่ไหน แต่ความภาคภูมิใจและประทับใจในครั้งนี้จะเป็นเชื้อไฟจุดประกายให้เราก้าวต่อไปเพื่อความยั่งยืนทางการเงินของคนไทยทั้งประเทศ

รางวัล Fin.ดี We can do!!!
รางวัลแห่งความยั่งยืนทางการเงิน

บรรยากาศขณะครูอาชีวะ
ถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักศึกษา

ความประทับใจ จากโครงการ

ตลอดระยะเวลากว่า 8 เดือน ที่ฝ่ายส่งเสริมความรู้ทางการเงินและสำนักงานภาคทั้ง 3 แห่งร่วมลงพื้นที่เพื่อเป็นพี่เลี้ยงให้แก่วิทยาลัยที่ส่งผลงานจากทั้ง 4 ภูมิภาค นับเป็นเวลาอันมีค่าที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปด้วยกัน ประสบการณ์จากภาคสนามในครั้งนี้ถือเป็นก้าวสำคัญที่ชาว ธปท. ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ จากชีวิตจริง ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำงานเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการพัฒนาบุคคลที่ต้องอาศัยความละเอียดอ่อนและมุมที่รอบด้าน โดย 4 ตัวแทนพี่เลี้ยงจาก 4 ภาคจะมาบอกเล่าเรื่องราวความประทับใจที่ได้จากโครงการ "Fin. ดี We Can Do!!!" ในครั้งนี้

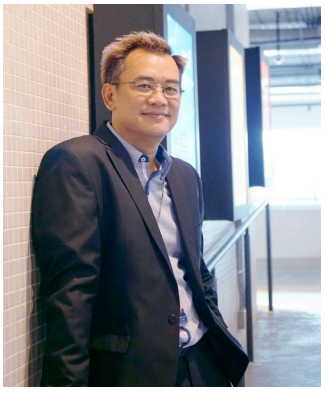
คุณวริษฐา ก้อนนาค

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ส่วนกลยุทธ์การส่งเสริมความรู้ทางการเงิน 1
ฝ่ายส่งเสริมความรู้ทางการเงิน

"ทำไมต้องเป็นเด็กอาชีวะ? นี่คือคำถามแรกหลังจากได้มารับผิดชอบงานนี้ หลายคนอาจเห็นข่าวด้านลบของนักเรียนอาชีวะโดยเฉพาะเรื่องการใช้ความรุนแรง จนเกิดภาพจำที่ไม่ดีในสังคม แต่เมื่อได้มาสัมผัสน้อง ๆ อาชีวะอย่างใกล้ชิดแล้ว ความคิดเหล่านี้ก็เปลี่ยนไป เพราะเด็กกลุ่มนี้มีศักยภาพมากกว่าที่เราคิด นับตั้งแต่วันแรกที่เริ่มโครงการจนกระทั่งวันนี้ เราเห็นถึงความมุ่งมั่นทุ่มเทของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาที่ถึงจะมีภารกิจมากมาย ต่างก็สละเวลามาทำผลงานเพื่อมุ่งหวังให้ลูกศิษย์ หรือเพื่อนนักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญเรื่องการเงิน

"แม้ระหว่างทางจะมีอุปสรรคจากข้อจำกัดทั้งด้านเวลาและด้านเทคนิค ทำให้ไม่สามารถผลิตสื่อหรือจัดกิจกรรมได้ตามที่ตั้งใจ หรือไม่สามารถชักชวนให้เพื่อนนักศึกษาออมเงินได้ตามเป้าหมาย แต่เมื่อได้รับกำลังใจและคำแนะนำไป เราพบว่า อาจารย์และน้อง ๆ สามารถนำคำแนะนำดังกล่าวไปปรับปรุงและพัฒนาได้เป็นอย่างดี และสร้างความประหลาดใจให้พวกเราเพราะผลงานออกมาดีกว่าที่เราคิดไว้ด้วยซ้ำ

"ผลการแข่งขันไม่สำคัญไปกว่าความสำเร็จที่เกิดขึ้นกับอาจารย์และน้อง ๆ นักศึกษาทุกคนที่ได้สร้างสรรค์ผลงานที่ช่วยเปลี่ยนชีวิตคนอาชีวะ และขณะเดียวกันก็ทำให้พวกเราได้เรียนรู้และได้รับพลังบวกในการทำงานส่งเสริมความรู้ทางการเงินต่อไป"

คุณสาคร ศรีสวัสดิ์

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ส่วนคุ้มครองและให้ความรู้ผู้ใช้บริการทางการเงิน
สำนักงานภาคเหนือ

"ผมได้เห็นความมุ่งมั่นทุ่มเท การทำงานเป็นทีม ความเป็นนักสู้ การนำศักยภาพและความรู้ของผู้เข้าร่วมโครงการมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่เป็นลูกศิษย์หรือเพื่อน ๆ มีความรู้ทางการเงิน เกิดภูมิคุ้มกัน และตระหนักรู้ในการวางแผนการออมและใช้ชีวิตทางการเงินอย่างระมัดระวัง มีสติ

"ความมุ่งมั่นและพลังของผู้เข้าร่วมโครงการ ได้ส่งผ่านความรู้ทางการเงินให้กับกลุ่มเป้าหมาย และผู้ร่วมโครงการมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างเห็นได้ชัด ในระดับที่สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักศึกษารุ่นต่อ ๆ ไปในวิทยาลัยของตนเอง นอกจากนี้ ยังสร้างพลังให้กับทีมพี่เลี้ยงที่จะมุ่งมั่นทำงานสนับสนุนให้บุคลากรและนักศึกษาอาชีวศึกษามีความรู้ทางการเงิน สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเองและผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหากสถาบันการศึกษาอื่น ๆ พิจารณานำผลงานของหลาย ๆ ทีมในโครงการฯ ปีนี้ ไปปรับใช้ในสถาบันการศึกษาของตนเอง จะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินให้กับนักศึกษาและประเทศในวงกว้าง"

คุณนาฏน้อย แก้วมีจีน

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ส่วนคุ้มครองและให้ความรู้ผู้ใช้บริการทางการเงิน สำนักงานภาคใต้

"วิทยาลัยระดับอาชีวศึกษาในภาคใต้ที่เข้าร่วมโครงการ มีทั้งวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ซึ่งนักเรียนและนักศึกษาส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ไม่ได้อยู่ในเขตเมือง และมีรายได้ไม่สูง นักจากการได้ลงพื้นที่เพื่อติดตามการทำกิจกรรม ทำให้ทีมงานได้เห็นถึงความตั้งใจและความมุ่งมั่นของทั้งครูและนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงงาน ที่พยายามตอบโจทย์ปัญหาของนักเรียนในวิทยาลัยที่ต้องการมีรายได้เสริมในระหว่างเรียน ขณะเดียวกันก็สามารถสร้างนิสัยการจดบันทึกรับจ่ายและเก็บออม ยิ่งไปกว่านั้นยังได้ฝึกการเป็นผู้ประกอบการ เพื่อเติมเต็มความฝันของน้อง ๆ ที่อยากเป็นเจ้าของธุรกิจเล็ก ๆ ภายหลังเรียนจบอีกด้วย

"อีกหนึ่งความประทับใจของทีมงาน คือ การได้เรียนรู้และรู้จักคำว่า 'ครูผู้ให้' อย่างแท้จริง ให้โดยไม่มีเงื่อนไข ไม่มีขอบเขต ไม่จำกัดเฉพาะนักเรียนที่อยู่ในความดูแลเท่านั้น แต่เมื่อมีโอกาส ครูผู้ให้จะมองไปถึงกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคมที่หลายคนอาจมองข้าม เช่น ผู้ต้องขังในเรือนจำหรือผู้ถูกคุมประพฤติในสถานพินิจ ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการสร้างความเข้มแข็งทางการเงินให้กับคนดีที่จะกลับเข้าสู่สังคมต่อไป"

คุณกรวิทย์ ตันศรี

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ส่วนคุ้มครองและให้ความรู้ผู้ใช้บริการทางการเงิน สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

"ตลอดระยะเวลาที่ทำโครงการ เราได้รับรู้และเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงหลายด้าน ทั้งผู้บริหารวิทยาลัยที่ให้ความสำคัญและสนับสนุนให้นำเนื้อหาของโครงการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน เห็นพลังและความมุ่งมั่นของอาจารย์และน้อง ๆ ที่แม้จะมีอุปสรรคแต่ก็เรียนรู้ที่จะสร้างแรงบันดาลใจร่วมกันเพื่อผลักดันโครงการให้สำเร็จ เห็นน้อง ๆ ที่กล้าก้าวข้ามเพื่อเปลี่ยนแปลงตัวเองให้หันมาสนใจเรื่องการออมและการใช้จ่าย ลดค่าเหล้า ลดจำนวนครั้งที่ไปทานบุฟเฟ่ต์ น้องที่ไม่เคยออมเงินกลับเป็นแกนนำในการชักชวนกลุ่มเพื่อนไปซื้อกระปุกออมสินเพื่อเก็บออม รวมถึงการมีจิตอาสาที่จะสานต่อโครงการจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งล้วนแต่เป็นก้าวแรกของการเริ่มต้นที่มั่นคงและเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะก้าวผ่านไปสู่ความยั่งยืนของโครงการ

"โจทย์ที่ท้าทายในการดำเนินโครงการในระยะต่อไปคือ การขยายผล และการสื่อสารให้วิทยาลัยทั่วประเทศได้รู้จัก เข้าใจ และสนใจที่จะส่งผลงานเข้าร่วมโครงการในโอกาสต่อไป เพื่อให้โครงการนี้เป็นเวทีแสดงพลังและความคิดสร้างสรรค์ของคนรุ่นใหม่ รวมทั้งจุดประกายการมีส่วนร่วมในการฉีดวัคซีน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินที่จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำ และนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนในอนาคต"

ดร.ปรเมธี วิมลศิริ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.)
และประธานคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย (กกธ.)

เมื่อพันธกิจด้านสังคมกับเสถียรภาพเศรษฐกิจ มาบรรจบในมือ “ดร.ปรเมธี วิมลศิริ”

เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาให้เป็นไปอย่างยั่งยืน ไม่เพียงการเติบโตทางเศรษฐกิจเท่านั้นที่รัฐบาลต้องให้ความสำคัญ แต่ยังต้องขับเคลื่อนให้มีการพัฒนาทางสังคม เพื่อให้คนอยู่ดีมีสุข โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ซึ่งการนำพาประเทศไปสู่เป้าหมายดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) หรือ “สภาพัฒน์” นับว่าเป็นหนึ่งในหน่วยงานสำคัญที่วางทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและรากฐานทางสังคม ผ่านแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (ฉบับปัจจุบัน) และแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

หนึ่งในบุคคลสำคัญที่มีส่วนในการกำหนดกรอบของทั้งสองแผนสำคัญของประเทศ ได้แก่ **ดร.ปรเมธี วิมลศิริ อดีตเลขาธิการสภาพัฒน์** ที่ปัจจุบัน ท่านได้นำความรู้และประสบการณ์ตลอดกว่า 30 ปีในสภาพัฒน์ เข้ามารับสองตำแหน่งใหม่ที่มีความสำคัญต่อประเทศ ด้านหนึ่งคือการเป็นผู้กำหนดนโยบายทางสังคมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและรองรับการพัฒนาของประเทศ ในฐานะปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ขณะที่บทบาทอีกด้านเกี่ยวข้องกับการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในฐานะประธานคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย (กกธ.)

BOT พระสยาม MAGAZINE ได้รับเกียรติจาก ดร.ปรเมธี วิมลศิริ ปลัดกระทรวง พม. และประธาน กกธ. มาบอกเล่าถึงหลักคิดในการทำงานรับใช้ประเทศ พร้อมทั้งเคล็ดลับความสำเร็จและการรักษาสมดุลชีวิตท่ามกลางบทบาทที่ท้าทาย ในสไตล์ของท่าน

กว่า 30 ปี ชีวิตข้าราชการในรั้วสภาพัฒน์

ดร.ปรเมธี เป็นเลขาธิการสภาพัฒน์ ที่เรียกได้ว่าเป็น “ลูกหม้อ” ของสภาพัฒน์อย่างแท้จริง เพราะท่านเริ่มต้นชีวิตการทำงานที่สภาพัฒน์ตั้งแต่ปี 2526 หลังจากจบการศึกษาระดับปริญญาโทด้านเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศที่ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเริ่มงานในสายงานเศรษฐกิจมหภาค ที่กองวางแผนส่วนรวม ก่อนได้รับทุนศึกษาต่อปริญญาเอก ด้านเศรษฐกิจการเงินและการคลัง ที่ประเทศแคนาดา

หลังจากจบปริญญาเอก ดร.ปรเมธี กลับมาเริ่มงานในฐานะเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน จากนั้นก็ก้าวขึ้นเป็นผู้อำนวยการที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน รองเลขาธิการสภาพัฒน์ จนก้าวขึ้นมาเป็น “เบอร์หนึ่ง” ของสภาพัฒน์ เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2558 ก่อนจะได้รับการแต่งตั้งเป็นปลัดกระทรวง พม. เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2561

ตลอด 31 ปีที่สภาพัฒน์ ไม่ว่าอยู่ในตำแหน่งใด ดร.ปรเมธี สนุกที่ได้ใช้ความรู้ความสามารถในการทำหน้าที่เป็น “มันสมอง” ของประเทศเพื่อหาข้อมูล คิดทฤษฎี วางแนวทางปฏิบัติ และตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ โดยในช่วงแรกที่เริ่มงาน สภาพัฒน์อยู่ระหว่างการวางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ซึ่งวันนั้นท่านอาจจะไม่ได้มีส่วนร่วมมากนัก แต่บทบาทของท่านก็เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนได้นั่งเป็น “หัวเรือใหญ่” ในการวางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มีความเปลี่ยนแปลงสำคัญคือ มีกรอบเป้าหมาย 20 ปี ยึดโยงเป็นกรอบใหญ่ระยะยาว โดยทิศทางของแผนต้องสอดคล้องกับ “ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)” ในลักษณะของการถ่ายทอดยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่แผนปฏิบัติในช่วง 5 ปี เพื่อให้สอดรับกับความเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงและรอบด้าน ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ รวมถึงสอดรับกับกระแสการเรียกร้องให้มีการปฏิรูปประเทศในแทบทุกด้าน

สำหรับผลงานส่งท้ายที่ ดร.ปรเมธี มอบให้แก่สภาพัฒน์ คือ การริเริ่มกระบวนการปฏิรูปสภาพัฒน์เพื่อเพิ่มศักยภาพให้พร้อมรับภารกิจใหม่ในการเป็นสำนักงานยุทธศาสตร์ชาติ และการปฏิรูปประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการปรับโครงสร้างองค์กรให้เข้มแข็ง การปรับ พ.ร.บ. สภาพัฒน์ ซึ่งถือเป็นครั้งแรกในรอบ 40 ปี หรือการจัดตั้งสำนักวิจัยเพื่อติด “อาวุธทางสมอง” ให้องค์กร

“สิ่งที่อยากฝากคนสภาพัฒน์ คือ อยากให้ช่วยกันรักษาสิ่งที่เป็นรากฐาน เป็น “ค่านิยม” ที่คนรุ่นเก่า ๆ ถือปฏิบัติจนทำให้สภาพัฒน์เป็นองค์กรที่เข้มแข็งมาถึงทุกวันนี้ ไม่ว่าจะเป็น ความน่าเชื่อถือ ความโปร่งใส คุณธรรม หลักการทำงานโดยยึดข้อเท็จจริง ความถูกต้อง และผลประโยชน์ของประเทศชาติ รวมถึงการทำงานเป็นทีม สิ่งเหล่านี้ต้องอยู่คู่กับองค์กร”

ภารกิจท้าทายในฐานะ “ปลัดกระทรวง พม.”

ท่ามกลางการจับตาของกระแสสังคมจากกรณีการทุจริตงบประมาณอุดหนุนช่วยเหลือคนไร้ที่พึ่งของกระทรวง พม. คณะรัฐมนตรีจึงได้ตัดสินใจส่ง “อัศวินขี่ม้าขาว” ดร.ปรเมธี ข้าราชการที่ขึ้นชื่อทั้งเรื่องความรู้ ความสามารถ ความซื่อสัตย์ และตรงไปตรงมา เข้ามานั่งเก้าอี้ปลัดกระทรวง พร้อมด้วยพันธกิจสำคัญเร่งด่วน คือ การกู้ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระทรวง พม. ให้กลับคืนมาด้วยการปฏิรูปกระทรวงให้มีความโปร่งใส น่าเชื่อถือ และทำให้กลไกต่าง ๆ ทำงานได้ตามความคาดหวังของสังคม

“ทุกคนที่ผมได้คุยด้วยเห็นว่ากระทรวงนี้เป็นกระทรวงที่มีความสำคัญ ยิ่งนโยบายของประเทศไทยจะเป็นประเทศพัฒนาที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลังและได้เข้าสู่สังคมสูงวัย จึงจำเป็นที่จะต้องมีมาตรการเพื่อดูแลคนตลอดช่วงชีวิต และกำหนดกรอบนโยบายมหภาคด้านสังคม และนโยบายภาพรวมเกี่ยวกับระบบสวัสดิการสังคม ซึ่งเป็นพันธกิจของกระทรวง พม. ดังนั้น ทุกคนก็หวังอยากจะเห็นกระทรวงนี้เป็นกระทรวงที่เข้มแข็งสำหรับอนาคตด้านสังคมของประเทศ”

ดร.ปรเมธี เล่าว่า กระทรวง พม. ยกระดับขึ้นมาจากหน่วยงานปฏิบัติที่ทำหน้าที่ดูแลในเรื่องสังคมสงเคราะห์ โดยรวมกรมประชาสงเคราะห์ของกระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าไว้ด้วยกัน จึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการดูแลและให้บริการ โดยเฉพาะสำหรับคนที่เดือดร้อน ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ และขาดโอกาสทางสังคม ให้ได้รับการช่วยเหลือดูแลที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งถือเป็นพันธกิจสำคัญประการที่สอง

“ในระยะยาว นโยบายด้านสังคมจะมีความสำคัญมากขึ้น โดยเฉพาะสังคมไทยกำลังก้าวเข้าสู่ ‘สังคมสูงวัย’ และเรามุ่งเน้นการพัฒนาที่จะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ดังนั้น บทบาทของกระทรวงต้องเปลี่ยนจากการเป็นผู้ให้บริการ (Operator) ไปสู่การเป็นผู้กำกับดูแล (Regulator) และผู้สนับสนุน (Facilitator) ให้หน่วยงานท้องถิ่น ภาคเอกชน องค์กรทางสังคม ฯลฯ ได้เข้ามาช่วยดูแล ‘คนตัวเล็ก’ ในสังคม ส่วนกระทรวงก็หันไปทำด้านนโยบายมากขึ้น เพื่อวางแผนว่าในอนาคตเราควรดูแลเรื่องสวัสดิการสังคมและดูแลคนอย่างไรให้ไม่เป็นภาระทางการคลัง มีความยั่งยืน และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม”

ดร.ปรเมธี มองว่า ทั้งสองพันธกิจเป็นเรื่องท้าทาย ด้วยความร่วมมือร่วมใจของคนในองค์กรบวกกับความมีจิตใจทุ่มเทของผู้ปฏิบัติงานในการดูแลคนให้ดีขึ้น ทำให้การขับเคลื่อนกระทรวง พม. น่าจะไม่ยากลำบากนัก และแม้ว่าในประเทศไทยจะมี “คนที่ดูแลตัวเองไม่ได้” จำนวนมาก จนงบประมาณปีละหมื่นกว่าล้านบาทก็ยังดูแลได้ไม่ทั่วถึง แต่อีกด้านหนึ่ง สังคมไทยก็ยังมี “จิตอาสา” และมูลนิธิต่างๆ จำนวนไม่น้อย ที่พร้อมเข้ามาเป็นพลังขับเคลื่อนสังคมไทยไปสู่การเป็น “Sharing-Caring-Giving Society” ซึ่งเป็นสังคมในอุดมคติของใครหลายคน รวมถึง ปลัดกระทรวง พม. คนนี้ด้วย

พันธกิจหลักและภารกิจรองภายใต้หมวกประธานคณะกรรมการ ธปท.

เพียง 3 เดือนหลังนั่งเก้าอี้ปลัดกระทรวง พม. ดร.ปรเมธี ได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานคณะกรรมการ ธปท. (กกธ.) ซึ่งเป็นตำแหน่งสำคัญและท้าทายไม่แพ้กัน ทั้งความท้าทายในการดำเนินนโยบายการเงินของ ธปท. ในช่วงของการดำเนินนโยบายการเงินกลับสู่ภาวะปกติ (Normalization Policy) ของธนาคารกลางสหรัฐฯ (FED) และความท้าทายในการดำเนินนโยบายกำกับดูแลสถาบันการเงินและนโยบายระบบการชำระเงิน ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการทางการเงิน

ในฐานะประธาน กกธ. ดร.ปรเมธี มองว่า แม้ ธปท. จะเป็นองค์กรตัวอย่างที่มีความเข้มแข็ง มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ อีกทั้งเป็นองค์กรแถวหน้าที่มีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจและเป็นองค์กรที่สังคมให้ความเชื่อมั่นและเชื่อถือในเรื่องของการดูแลความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงและคลื่นความผันผวน ธปท. จำเป็นต้องเตรียมตัวรับมือและเร่งปรับตัวให้ทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปและเทคโนโลยีใหม่ที่จะเข้ามา

“ธปท. ต้องเพิ่มความเร็วในการปรับตัวให้ทันในเรื่องของข้อมูลใหม่ ๆ องค์ความรู้ และเครื่องมือ เพื่อจะติดตามการเปลี่ยนแปลงและนำมาปรับใช้ เพื่อรักษาเสถียรภาพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ”

นอกจากภารกิจหลักในด้านการดูแลเศรษฐกิจให้มีความเติบโตและมีเสถียรภาพ ดร.ปรเมธี มองว่า เมื่อพิจารณา “ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี” ธปท. น่าจะมีภารกิจรองเพิ่มเข้ามาอีกบทบาท นั่นคือการทำนโยบายเพื่อสนับสนุนเป้าหมายด้านสังคม โดยเฉพาะเรื่องของการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ซึ่งเป็นเรื่องที่ยาก แต่หากปล่อยทิ้งไว้จะกลายเป็นปัญหาต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ทางสังคม หรือแม้แต่ระบอบประชาธิปไตย

“ในฐานะสถาบันหนึ่งในสังคม ธปท. ควรจะมีบทบาทในเรื่องการลดความเหลื่อมล้ำ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญในยุทธศาสตร์ชาติ ไม่ว่าจะเป็นการเปิดโอกาสให้ ‘คนตัวเล็ก’ ‘คนที่ถูกลืม’ หรือ ‘คนที่เคยไม่มีโอกาส’ ให้สามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่ต่ำลง หรือเรื่องการได้รับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย หรือการประกอบอาชีพที่สร้างความมั่นคงในชีวิต ซึ่งหลายเรื่อง ธปท. ก็ทำอยู่ แต่ก็ยังมีอีกหลายเรื่องที่ ธปท. สามารถนำความรู้ความชำนาญและนำศักยภาพที่องค์กรมี เข้าไปช่วยขับเคลื่อนเป้าหมายทางสังคมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้” ประธานคณะกรรมการ ธปท. คนใหม่ ฝากไว้

เคล็ดลับความสำเร็จและความสุขที่แสนเรียบง่าย

ดร.ปรเมธี ยอมรับว่า ภารกิจที่ล้นมือตั้งแต่สมัยดำรงตำแหน่งเลขาสภาพัฒน์ ทำให้สมดุลชีวิตการทำงานอาจไม่ค่อยดีนัก ยิ่ง

ช่วงนี้เพิ่งเข้ามารับตำแหน่งที่ท้าทายและมีความสำคัญต่อประเทศอย่างมาก และมาพร้อมกันถึง 2 ตำแหน่ง อาจกล่าวได้ว่า ชีวิตของท่านช่วงนี้คงไม่มีสมดุล น่าจะมีแต่งาน

"ตั้งแต่ตอนที่เป็นเลขาสภาพัฒน์ ก็มีเรื่องน่าเครียดเยอะแยะไปหมด การดูแลเรื่อง EQ จึงเป็นเรื่องสำคัญ แต่ถือเป็นความโชคดีเพราะโดยธรรมชาติแล้ว ผมเป็นคนใจเย็น สามารถควบคุมอารมณ์และจัดการความเครียดได้ดี แต่ก็มีการหากิจกรรมผ่อนคลายทำบ้าง ผมชอบฟังเพลง ฟังได้ทุกแนว และก็ชอบเล่นฟุตบอล"

ความชื่นชอบเสียงดนตรีของท่าน ไม่ใช่จบแค่การฟังเพลง แต่ท่านยังจัดตั้งวงดนตรีสภาพัฒน์ ขณะที่การชื่นชอบฟุตบอลของท่านก็ไม่ได้จบแค่การออกกำลังชิล ๆ เป็นครั้งคราว แต่จริงจังถึงขนาดเป็นกัปตันทีมฟุตบอลของสภาพัฒน์ และเคยนำทีมไปแข่งชนะมาแล้วหลายแมทช์

"ตอนนี้ไม่ค่อยได้เตะบ่อย แต่ก็ยังมีโอกาสได้ไปเตะอยู่บ้าง มันเป็นกีฬาที่ได้ออกกำลังเต็มที่ภายในเวลา 2 ชั่วโมง แถมยังได้รู้จักคนเยอะ เล่นครั้งนึงก็รู้จักกันเป็น 20 คน จริง ๆ ฟุตบอลก็เหมือนกีฬาอีกหลายประเภทที่สอนหลาย ๆ อย่าง โดยเฉพาะเรื่องของทีมเวิร์ค เพราะในเกมฟุตบอล เราเก่งคนเดียวก็คงชนะไม่ได้ นอกจากนี้ยังสอนให้รู้แพ้รู้ชนะรู้อภัย สอนในเรื่องของการทำเกมนี้ให้ดีที่สุด และสอนให้รู้จักความทุ่มเทและความพยายามเพื่อความสำเร็จ"

บนเส้นทางชีวิตการทำงานของข้าราชการ ดร.ปรเมธี กล่าวว่า

> *"ทำในสิ่งที่เรารัก และเห็นว่าสิ่งนั้นสำคัญ และเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ เพียงเท่านี้ก็จะทำงานออกมาได้ดี"*

เคล็ดลับความสำเร็จของท่านไม่มีอะไรมาก หลักการข้อแรกคือ "ทำในสิ่งที่เรารัก และเห็นว่าสิ่งนั้นสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ เพียงเท่านี้ก็จะทำงานออกมาได้ดี" ส่วนหลักการสำคัญอีกข้อ ได้แก่ "การทำงานเป็นทีม" โดยในการทำเป็นทีมต้องรู้จักให้เกียรติเพื่อนร่วมงาน ต้องทำความเข้าใจจุดแข็งจุดอ่อนและข้อดีข้อเสียของคนอื่น แล้วพยายามให้โอกาสเขาได้แสดงศักยภาพและช่วยให้เขาได้พัฒนาตัวเอง

สำหรับบุคลากรในหน่วยงานที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายสำคัญของประเทศอย่างสภาพัฒน์ และ ธปท. ท่านย้ำว่า ยังมีอีกหลักการสำคัญที่ต้องใช้เป็นหลักยึดในการทำงาน นั่นคือ การยึดมั่นในความถูกต้องและความโปร่งใส ทั้งในเรื่องของข้อมูลข้อเท็จจริง หลักคิดทฤษฎีที่นำมาใช้ และความถูกต้องตามหลักคุณธรรมจริยธรรม

เรื่อง : กองบรรณาธิการ

ศิริชัย สาครรัตนกุล
นักเศรษฐศาสตร์เพื่อสังคม

คุณศิริชัย สาครรัตนกุล เป็นลูกหม้อของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ทั้งในฐานะนักเรียนทุน ธปท. ประเภทมัธยมปลาย รุ่นที่ 7 ซึ่งเป็นปีแรกที่ ธปท. เริ่มขยายการให้ทุนไปที่ประเทศเยอรมนี และในฐานะพนักงาน โดยได้เริ่มทำงานในรั้ววังบางขุนพรหมเมื่อปี 2520 รวมระยะเวลาทั้งเป็นนักเรียนทุนและทำงานที่ ธปท. กว่า 27 ปี

บุคคลต้นแบบในดวงใจของคุณศิริชัยมี 2 ท่าน ท่านแรก คือ อาจารย์ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ซึ่งคุณศิริชัยยังจำคำสอนตอนไปกราบลาท่านก่อนไปเยอรมนีได้แม่นยำมาจนถึงทุกวันนี้ ว่า "เมืองไทยมีคนเก่งเยอะ เอาง่าย ๆ ถือว่า 'คนติดบอร์ด' ทุกคนเป็นคนเก่ง คุณดูสิ ปีหนึ่งมีตั้งร้อยคนทุก ๆ ปี แต่จะหาคนที่เป็นทั้งคนเก่งและเป็นคนดีด้วยนั้นหายาก เพราะฉะนั้น 'จงเป็นทั้งคนเก่งและคนดี'" ท่านที่สอง คือ คุณไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม นักเรียนทุน ธปท. รุ่นพี่ รุ่นที่ 1 คุณไพบูลย์เป็นลูกศิษย์ที่ดำเนินรอยตามอาจารย์ป๋วย ได้อย่างครบถ้วน ทั้งยังเป็นพุทธมามกะ ที่ปฏิบัติธรรมเข้าถึงธรรมะและสามารถนำพุทธธรรมมาใช้ในชีวิตได้อย่างบังเกิดผล" นอกเหนือไปจากบทบาทหน้าที่ผู้บริหารระดับสูงและกรรมการในองค์กรรัฐวิสาหกิจและเอกชน คุณศิริชัยยังสนใจในเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเคยเป็นที่ปรึกษาสถาบันธุรกิจเพื่อสังคม (CSRI) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเคยเป็นกรรมการมูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ที่อาจารย์ป๋วยได้ตั้งขึ้น และคุณไพบูลย์ได้เข้ามาฟื้นฟู ปัจจุบันคุณศิริชัยเป็นประธานกรรมการเครือข่ายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสถาบันไทยพัฒน์ จะว่าไปแล้วเขาคือ หนึ่งในบุคคลที่ติดตามพัฒนาการของการพัฒนาอย่างยั่งยืนมาตั้งแต่ยุคเริ่มแรกเลยทีเดียว

คุณศิริชัย สาครรัตนกุล
นักเศรษฐศาสตร์เพื่อสังคม

ผู้เฝ้ามองพัฒนาการของ Sustainable Development

ด้วยความเป็นเด็กต่างจังหวัดและโตมาในครอบครัวที่ไม่ได้ร่ำรวยนัก จึงได้เห็นวิถีชีวิตเรียบง่ายแบบที่คนต่างจังหวัดคุ้นเคย เมื่อสอบเป็นนักเรียนทุน ธปท. และได้เรียนรู้วิถีการทำงานของ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ทำให้คุณศิริชัยสนใจปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาสังคม และปัญหาของคนยากไร้ไปด้วย เมื่อได้พบกับระบบการเรียนมหาวิทยาลัยในเยอรมนีที่เปิดเสรีให้เลือกเรียนอะไรก็ได้ จึงให้ความสนใจกิจกรรมและลงเรียนวิชาปรัชญา สังคมวิทยา และวิชาอื่น ๆ ที่นอกเหนือไปกว่าเศรษฐศาสตร์ ความสนใจเหล่านั้นบ่มเพาะให้เขาไม่ใช่นักเศรษฐศาสตร์ที่สนใจเพียงแค่เรื่องตัวเลขและการคำนวณ

"ผมเป็นนักสังคมศาสตร์มากกว่านักเศรษฐศาสตร์ด้านเทคนิค ผมสนใจปัญหาของโลก ปัญหาความยากจน ความเหลื่อมล้ำ ความไม่เท่าเทียมกัน ไปจนถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้งหมดนี้คือประเด็นของการพัฒนาอย่างยั่งยืน"

คุณศิริชัยเล่าว่า คำว่า Sustainable เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 17 - 18 โดยโยงใยกับคำว่า Sustainable Forest Management เพราะตอนนั้นในอังกฤษคนตัดไม้ทำลายป่ากันมาก จึงเกิดกระแสการดูแลรักษาป่าและพัฒนามาเรื่อย ๆ จนกระทั่งในปี 1987 มีรายงานที่ยิ่งใหญ่ฉบับหนึ่งชื่อว่า Our Common Future ได้จุดประกายเรื่อง Sustainable Development และได้นิยามคำว่า Sustainable Development ไว้ในทำนองนี้

"การพัฒนาอย่างยั่งยืนนั้น จะต้องตอบสนองความต้องการพื้นฐานหรือปัจจัยสี่ของคนในยุคปัจจุบันให้ได้ แต่โลกเรายังมีปัญหาคนจนเต็มโลก ปัญหาเรื่องโรคภัยไข้เจ็บและสุขภาวะ เหล่านี้คือความต้องการพื้นฐานของชีวิตที่ต้องตอบสนองให้ได้ แต่ Sustainable เป็นมากกว่านั้น คือ ต้องตอบสนองความต้องการในปัจจุบันให้ได้โดยที่ไม่ไปเบียดเบียนความต้องการของคนรุ่นหลัง ก็คืออย่าไปใช้ทรัพยากรเสียจนคนรุ่นหลังไม่มีใช้"

หากจะแยกให้เห็นชัด ความยากไร้และสุขอนามัย คือ ปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคม และการไม่ไปเบียดเบียนทรัพยากรของคนรุ่นหลัง คือ ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม การพัฒนาอย่างยั่งยืนจึงเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยคำนึงถึงทั้ง 3 ด้านเป็นสำคัญ

ความตื่นตัวเรื่อง Sustainable Banking

โลกเริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนจนกระทั่งกลายเป็นวาระของโลก มีการจัดประชุม United Nations Conference on Environment and Development (UNCED) ในปี 1992 ที่กรุงริโอ-เดจาเนโร ที่เรียกกันว่า Rio Summit หรือ The 1st Earth Summit โดยนานาประเทศตกลงกันว่าจะทำอย่างไรให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนขึ้นจริง ในช่วงเดียวกันนั้น ก็มีคนกลุ่มหนึ่งที่คิดว่า หากมัวแต่เรียกร้องให้รัฐบาลสนใจการพัฒนาอย่างยั่งยืนแล้วปล่อยให้ธุรกิจที่มีอำนาจมากในปัจจุบันทำตามใจชอบคงไม่ได้ คำว่า Corporate Social Responsibility หรือ CSR จึงเกิดขึ้น

"ในช่วงนั้น United Nations Environmental Programme หรือ UNEP คิดว่าคานงัดที่ผลักดันให้ธุรกิจมี CSR นั้นอยู่ที่ธนาคาร เพราะธุรกิจต้องพึ่งเงินทุนจากธนาคาร จึงพยายามผลักดันให้ธนาคารสนใจ CSR และ Sustainable Development อันเป็นที่มาของการเกิด UNEP Banking Initiative และ UNEP Insurance Initiative ซึ่งล่าสุดรวมกันเป็น UNEP Finance Initiative ซึ่งปัจจุบันมีสถาบันการเงินเป็นสมาชิก 200 กว่าแห่ง กระจายอยู่กว่า 40 ประเทศ ในช่วงต่อมา คือ ในปี 2003 ก็เกิด The Equator Principles (EPs) ขึ้น ที่กำหนดว่า เมื่อธนาคารจะปล่อยกู้ให้กับโครงการใดก็ต้องคำนึงถึงปัญหาสังคม ปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยต้องดูแลให้โครงการนั้นไม่สร้างปัญหาให้กับชาวบ้านและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม หรือถ้าต้องทำด้วยความจำเป็นก็ต้องมีมาตรการชดเชย เช่น การสร้างเขื่อน นอกจากจะดูแลไม่ให้เขื่อนพังแล้ว ชาวบ้านที่ถูกไล่ที่ต้องได้รับการชดเชยให้ไม่เดือดร้อน ป่าที่ถูกทำลายจะดูแลอย่างไร เช่น ให้มีการปลูกป่าทดแทน เป็นต้น"

ปัจจุบัน มีธนาคารชั้นนำ 92 แห่งจาก 37 ประเทศได้ร่วมลงนามรับ EPs อย่างเป็นทางการ และ EPs นี้จะถูกนำไปใช้กับธุรกรรมทั่วโลก ใน 4 ลักษณะ คือ (1) สินเชื่อโครงการ (2) บริการที่ปรึกษา (3) สินเชื่อแก่ธุรกิจที่เกี่ยวกับโครงการ และ (4) Bridge Loans

จาก MDGs มาเป็น SDGs

ในปี 2000 สหประชาชาติกำหนด Millennium Development Goals (MDGs) หรือเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ 8 ประการ (1) มุ่งขจัดความยากจนและความหิวโหย (2) ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา (3) ส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและบทบาทสตรี (4) ลดอัตราการตายของเด็ก (5) พัฒนาสุขภาพของสตรีมีครรภ์ (6) ต่อสู้กับเอดส์ มาลาเรีย และโรคอื่น ๆ (7) รักษาและจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และ (8) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาในประชาคมโลก โดยกำหนดระยะเวลาเพื่อบรรลุเป้าหมาย MDGs ไว้ 15 ปี เมื่อครบกำหนดในปี 2015 สหประชาชาติได้กำหนดเป้าหมายใหม่ โดยปรับเพิ่ม 8 เป้าหมายของ MDGs เป็น 17 เป้าหมาย และตั้งชื่อว่า Sustainable Development Goals หรือ SDGs

"สมัย MDGs ดูเหมือนว่าประเทศร่ำรวยมองมาที่โลกก็เห็นปัญหาของประเทศยากจนทั้งหลาย จึงตั้งเป้าจะแก้ปัญหาออกมาเป็น 8 ประการตามที่กล่าวมาข้างต้น โดยลืมดูตัวเองว่าก็มีปัญหาเหมือนกัน แต่ SDGs คิดใหม่ทำใหม่ โลกทั้งโลกต้องพัฒนาไปด้วยกัน ต้องแก้ปัญหาไปด้วยกัน ประเทศร่ำรวยก็มีปัญหาเหมือนกัน ภาคธุรกิจก็ต้องเข้ามาร่วม คำว่า CSR ก็เลยถูกเปลี่ยนไปเป็น Sustainable Business ทุกองค์กรต้องหันมาสนใจ SDGs"

ภาคการธนาคารเองก็หนีไม่พ้นการกระโดดเข้าร่วมขบวน SDGs ด้วยเช่นกัน คำว่า การธนาคารที่ยั่งยืน (Sustainable Banking) จึงเกิดขึ้น ความคืบหน้าล่าสุดคือ UNEP Finance Initiative ได้รวบรวมธนาคาร 26 แห่งมาร่วมกันร่าง Principle for Responsible Banking (PRB) เป็นแนวทางสำคัญสำหรับการธนาคารที่ยั่งยืน และมีกำหนดจะหารือร่วมกันที่ UNEP Finance Initiative Global Roundtable ในเดือนพฤศจิกายน 2018 นี้ ที่กรุงปารีส โดยจะนำ PRB เปิดเผยต่อสาธารณะเพื่อจะทำ "ประชาพิจารณ์" ก่อนที่จะนำเข้าสมัชชาในเดือนกันยายน 2019

PRB จะ

- Direct banks' efforts to align with society's goals as expressed in the SDGs, the Paris Agreement, as well as national and regional frameworks
- Set the global benchmark for "sustainable banking"
- Drive ambition by requiring signatory banks to set goals for and report on their contribution to national and international social, environmental and economic targets
- Ensure accountability and transparency on banks' impacts
- Challenge the banking industry to play a leading role in creating a more sustainable future

จะเห็นได้ว่าเรื่องการธนาคารที่ยั่งยืนในระดับโลกยังอยู่ในช่วงของการพัฒนา ส่วนของไทยก็ได้ประกาศเริ่มแล้วโดย ดร.วิรไท สันติประภพ ผู้ว่าการ ธปท. คนปัจจุบัน เมื่อ ธปท. จัดงาน "Bangkok Sustainable Banking Forum 2018" ขึ้นเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2561 ที่ผ่านมา

หนึ่งฟันเฟืองแห่งการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเทศ

ในจังหวะชีวิตหลังจากที่คุณศิริชัยเข้ารับตำแหน่งกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) มีโอกาสเข้าร่วมงานสัมมนาเรื่อง CSR ที่กรุงเบอร์ลิน นอกจากจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับ CSR แล้วยังได้เห็นความเคลื่อนไหวของภาคธุรกิจไทยในเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืน บริษัทไทย 2 บริษัทที่เข้าร่วมขบวนการ CSR โลก ตั้งแต่ต้น คือ กรุงเทพประกันภัย ที่เข้าร่วม Insurance Initiative และบริษัท ทิสโก้ ที่ตอนนั้นยังเป็นบริษัทไฟแนนซ์ได้เข้าร่วม Banking Initiative ของ UNEP

"พอผมกลับจากเบอร์ลินในปี 2001 ตอนนั้นก็รู้จักสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยและ Thailand Business Council for Sustainable Development (TBCSD) แล้วจึงได้เชิญ ดร.ไชยยศ บุญญากิจ จากสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยและ TBCSD รวมทั้งท่านอื่น ๆ อีกหลายท่านที่ทำเรื่องนี้อยู่ หรือยังไม่ได้ทำแต่น่าจะสนใจในเรื่องนี้ มาคุยเพื่อผลักดัน CSR ในประเทศไทยที่พอจะนึกออก มีคุณมัชฉิมา กุญชร ณ อยุธยา นายกสมาคมบริษัทจดทะเบียนไทยในขณะนั้น คุณปรีดา เตียสุวรรณ์ ประธาน SVN Asia (Thailand) คนแรก และ ผศ. ดร.สมพร กมลศิริพิชัยพร แห่งคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้บุกเบิกเรื่องระบบรายงานเพื่อความยั่งยืนเป็นคนแรกของประเทศไทย รวมทั้งผู้บริหาร Kenan Institute Asia หลายท่าน เช่น Mr. Paul Wedel ผู้อำนวยการในช่วงนั้น คุณกิตติ คัมภีระ และคุณปิยบุตร ชลวิจารณ์ ผู้อำนวยการคนปัจจุบัน ทุกคนที่ชวนมาคุย คิดไปในทิศทางเดียวกันจึงมีเฮ และได้ทำเรื่อง CSR ร่วมกัน ตั้งแต่วันนั้นจนถึงวันนี้"

หลังจากนั้นไม่กี่ปี เกิดอะไรขึ้นมากมายในประเทศไทย ในเรื่อง CSR ตัวอย่างเช่น ในปี 2014 คุณศิริชัยได้จัด CSR และ SRI (Socially Responsible Investment) Conference ขึ้นที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยมีวิทยากรชาวอังกฤษที่เป็นผู้ผลักดัน SRI ในเอเชียมาร่วมด้วย และในปี 2007 มีการจัดตั้งสถาบันธุรกิจเพื่อสังคมขึ้นที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยมี คุณไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม เป็นประธานคณะที่ปรึกษา และคุณศิริชัยร่วมเป็นที่ปรึกษาอยู่ด้วย ที่ ก.ล.ต. มีการตั้งคณะทำงานเรื่อง CSR และ SRI โดยมีคุณกิตติรัตน์ ณ ระนอง เป็นประธาน และคุณศิริชัยร่วมอยู่ด้วย ที่กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีการจัดตั้ง CSR Center ขึ้น โดยคุณศิริชัย เป็นประธานที่ปรึกษา รมช. (นพ.พลเดช ปิ่นประทีป) ทำหน้าที่ดูแลศูนย์นี้

อีกเหตุการณ์หนึ่งที่คุณศิริชัยได้เล่าให้ฟังเป็นเกร็ดของการผลักดัน CSR ในประเทศไทยที่มีการส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น คือ กิจกรรมของ SVN Asia (Thailand) โดยมีตัวตั้งตัวตี คือ คุณปรีดา เตียสุวรรณ์ ซึ่งมีการจัด SVN Conference ทุกปี โดยมอบรางวัลให้กับธุรกิจที่ทำดี บุคคลที่ทำดี ให้กับองค์กรไม่ว่าจะเป็นมูลนิธิหรือ NGO ที่ทำดี ในปี 2004 คุณศิริชัยได้รับเชิญให้เป็น Keynote Speaker พูดเรื่อง CSR

"ตอนนั้นผมได้พบกับ ดร.พิพัฒน์ ยอดพฤติการ ที่ได้รับรางวัล SVN และมาได้ยินเรื่อง CSR จากผมเป็นครั้งแรก หลังจากนั้นเขาพัฒนาตัวเองเป็น CSR Expert และประสบความสำเร็จอย่างมาก จนกระทั่งตั้งสถาบันไทยพัฒน์ ภารกิจหนึ่งของสถาบัน คือ การออกรายงานประเมินสถานการณ์ CSR ในประเทศไทยเป็นรายปี ประเมินว่าที่ผ่านมาเป็นอย่างไร และทิศทางในอนาคตจะเป็นอย่างไร รวมถึงจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน หลังจากเกิด SDGs

เขาก็ตั้งคณะกรรมการเครือข่ายการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีผมเป็นประธาน เรามีเป้าหมายร่วมกันที่จะรณรงค์ให้บริษัทไทยเข้าขบวน SDGs มาร่วมพัฒนาอย่างยั่งยืน ให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมแก้ปัญหาของโลก ปัจจุบันรวบรวมได้ 80 บริษัทแล้ว"

ต่อมาในปี 2009 เกิด CSR Club ขึ้นที่สมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย และในปีนั้น คุณศิริชัยได้รับแต่งตั้งจากศูนย์คุณธรรมให้เป็นประธานจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 4 ในหัวข้อ "ธุรกิจคุณธรรม" "ผมได้เชิญผู้คนและหน่วยงานจำนวนมากมาร่วมจัดงานและได้จัดให้มีการพบปะพูดคุย ทั้งก่อนวันงานและในช่วงงานสมัชชาอย่างสนุกสนาน ในมิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ CSR ไม่ว่าจะเป็นมิติเชิงประเด็น เช่น สถาบันการเงิน การท่องเที่ยว การผลิต การบริโภค ฯลฯ และมิติเชิงพื้นที่ โดยอาศัยความเป็นศิษย์เก่า ธปท. ขอความร่วมมือจากสำนักงานภาคต่าง ๆ ของ ธปท. มาเป็นแกนให้ ซึ่งก็ได้รับความร่วมมือด้วยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากภาคเหนือที่มีผู้ช่วยผู้ว่าการ จันทวรรณ สุจริตกุล ที่ขณะนั้นดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการอาวุโสที่เชียงใหม่

คนหนุ่มอีกคนหนึ่งที่จะต้องเอ่ยถึง คือ คุณสุนิตย์ เชรษฐา แห่ง Change Fusion ที่เป็น NGO สมัยใหม่ สามารถดึงดูดหนุ่มสาวรุ่นน้อง ๆ มาร่วมขบวนพัฒนาสังคมได้มากมาย คุณสุนิตย์ สนใจ CSR โดยเฉพาะ SRI และได้ชวนบริษัทหลักทรัพย์จัดการลงทุนมาทำเรื่องนี้อย่างเป็นผล

ธปท. หัวจักรการขับเคลื่อน Sustainable Banking

ธปท. เป็นองค์กรกำกับดูแลสถาบันการเงินทั้งระบบ จึงจะต้องเป็นหัวหอกในการขับเคลื่อนการธนาคารที่อย่างยั่งยืนได้

"Sustainable Business หรือ CSR พูดสั้น ๆ คือ 'ธุรกิจทำดี' ซึ่งมันยิ่งใหญ่มาก ยิ่งใหญ่กว่าทำบุญบริจาคและไม่ทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง" คุณศิริชัยยังให้ความเห็นเพิ่มเติมถึงสิ่งที่ ธปท. สามารถช่วยส่งเสริมให้ "สถาบันการเงินทำดี" หรือเป็น "Sustainable Banks" นั่นคือ "นอกจากไม่ทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง คือ ไม่ทำผิดกฎหมายต่าง ๆ (กฎหมายสถาบันการเงิน กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ฯลฯ) ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้บริโภค คู่ค้า ลูกจ้าง ฯลฯ ไม่เอาข้อมูลลูกค้าไปหาผลประโยชน์อันมิควรแล้ว ยังทำดีอีกด้วย เช่น ดูแลพนักงานไม่ให้เครียดจากการทำเป้าต่าง ๆ ดูแลลูกค้าให้กู้อย่างเหมาะสมไม่พัฒนาเป็น NPL ในอนาคต และอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งถ้าตั้งใจทำดี ก็จะคิดออกเอง และอาจสนใจปัญหาของสังคมโดยดูไปที่เป้าหมายทั้ง 17 ของ SDGs และพัฒนาว่าองค์กรของตน จะมีส่วนร่วมตรงไหนได้บ้าง นี่คือ 'ทำดีสมัยใหม่' หลังปี 2015 คือ ทำดีตามสไตล์ SDGs"

คุณศิริชัยยังแตะไปถึงปัญหาหนึ่งในสังคมไทยที่เป็นเรื่องการเงินที่เกี่ยวกับ ธปท. และสถาบันการเงินที่ ธปท. กำกับ คือ การสร้างวินัยทางการเงินของประชากร "ผมเห็นความพยายามที่ ธปท. กระทรวงการคลัง ตลาดหลักทรัพย์ หน่วยงานอื่น และบุคคลต่าง ๆ ที่พยายามทำเรื่องนี้อยู่ อาจจะอยู่ในชื่อ 'ความรู้ทางการเงิน (Financial Literacy)' ก็ขอชื่นชม แต่ผมอยากจะเสนออะไรที่เป็นการขับเคลื่อนอย่างมีพลัง ปูพรมทั้งประเทศ ไม่ใช่ทำเป็นจุด ๆ อย่างที่ทำกันอยู่ ผมเคยฝันว่า ถ้าเราสามารถระดมบุคลากรธนาคารพาณิชย์ที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ มาเป็นหัวจักรสำคัญในเรื่องวินัยทางการเงินได้ จะเป็นพลังมหาศาล และจะเป็นการสนับสนุนให้เขาสร้างความดีแบบหนึ่ง โดยจะต้องทำให้เป็นระบบ เราจะต้องมีวิธีการเข้าถึงคนกลุ่มต่าง ๆ ในเชิงรุก เช่น เด็กอนุบาล เด็กมัธยม เด็กมหาวิทยาลัย ชาวบ้าน มี Tool Kits มีการฝึกแกนนำ มีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยจัดระบบให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยมีทั้งคนในพื้นที่และมีคนส่วนกลางคอยสนับสนุน จะกลายเป็นระบบที่เคลื่อนไปเพื่อสร้างวินัยทางการเงินให้ได้ภายในเวลาอันสั้น หรือไม่สั้นนักแต่ตั้งความหวังได้ว่าจะสำเร็จ"

> *"ผมเป็นนักสังคมศาสตร์มากกว่านักเศรษฐศาสตร์ด้านเทคนิค ผมสนใจปัญหาของโลก ปัญหาความยากจน ความเหลื่อมล้ำ ความไม่เท่าเทียมกัน ไปจนถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้งหมดนี้คือประเด็นของการพัฒนาที่ยั่งยืน"*

ต่อด้วยคำถามถึงบุคลากร ธปท. ว่าจะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้อย่างไร คุณศิริชัยตอบว่า "บุคลากรของ ธปท. เป็นที่เลื่องลือกันว่ามีแต่คนเก่ง ถ้าจะยึดตามคำสอนของอาจารย์ป๋วยที่ว่า ให้เป็นทั้งคนเก่งและเป็นคนดีนั้น จะต้องทำอย่างไร ง่ายนิดเดียว ดูไปที่อาจารย์ป๋วย ท่านไม่ได้ยึดถือแต่ภารกิจของผู้ว่าการ ธปท. แต่อะไรที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ ต่อสังคมไทย โดยเฉพาะต่อส่วนของสังคมที่ยากไร้ที่มีปัญหา อาจารย์ป๋วยก็จะให้ความสนใจ ทุ่มเทสติปัญญา และพละกำลังเข้าไปช่วย ไม่ว่าจะในฐานะผู้ว่าการ ธปท. (เช่น เงินให้กู้แก่รัฐบาลเป็นสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ไปทำโครงการโรงพยาบาลรามาธิบดี เป็นต้น) ในฐานะประธานมูลนิธิบูรณะชนบทฯ ในฐานะคณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ฯลฯ อาจจะมีคน ธปท. แย้งว่าไม่ได้เป็นผู้ว่าการ ธปท. นี่ จะทำเหมือนที่อาจารย์ป๋วยทำได้อย่างไร ก็ไม่ต้องทำเหมือนอาจารย์ป๋วยก็ได้ แต่ทำแบบอาจารย์ป๋วย คือ **กินง่าย อยู่ง่าย ไม่เป็นภาระของใคร เห็นแต่ประโยชน์ของคนอื่น"** คุณศิริชัยฝากทิ้งท้ายไว้ว่า ให้ทำงานโดยยึดประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก และไม่ทำให้ประโยชน์ของส่วนรวมเสียหายหรือไม่ได้เท่าที่ควร โดยให้พยายามมองส่วนรวมให้กว้างกว่าองค์กร หรือหน่วยงานที่ตนรับผิดชอบอยู่

มุมมองคนรุ่นใหม่กับการธนาคารเพื่อความยั่งยืน

นันท์ - สณัฏฐนันท์ สังสิทธิวงศ์ *บอย - เกรียงศักดิ์ อารีย์จิตเกษม* *บุ๊ค - ณัชชา ชุณหจินดา*

การกำกับตรวจสอบสถาบันการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) นับเป็นอีกหนึ่งสายงานที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนแนวคิดเรื่องการธนาคารเพื่อความยั่งยืน (Sustainable Banking) สู่อนาคต ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทั้งในแง่เทรนด์ของเทคโนโลยีทางการเงิน หรือแม้กระทั่งแพลตฟอร์มใหม่ ๆ ที่เข้ามาตอบโจทย์การใช้บริการทางการเงินของคนไทยในรอบหลายปีที่ผ่านมา

โดย BOT พระสยาม MAGAZINE มีโอกาสได้ร่วมพูดคุยอย่างเข้มข้นกับ 3 กำลังสำคัญตัวแทนคนรุ่นใหม่ ได้แก่ **นันท์ - สณัฐฐนันท์ สังสิทธิวงศ์ ผู้วิเคราะห์อาวุโส ฝ่ายกลยุทธ์สถาบันการเงิน บอย - เกรียงศักดิ์ อารีย์จิตเกษม ผู้วิเคราะห์อาวุโส ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน** และ **บุ๊ค - ณัชชา ชุณหจินดา ผู้วิเคราะห์ ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน**

หน้าที่รับผิดชอบในการดูแลสถาบันการเงิน

บอย : ปัจจุบันผมอยู่ทีมนโยบายการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน โดยความรับผิดชอบหลัก คือ ศึกษาและเสนอแนวทางพัฒนากรอบ Crisis Management และการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินของไทยให้มีประสิทธิภาพ โดยอ้างอิงมาตรฐานสากลจากต่างประเทศ พร้อมปรับให้เหมาะกับบริบทของระบบสถาบันการเงินของไทย เพื่อส่งเสริมให้ภาคการเงินไทยมีกรอบดังกล่าว ไว้รองรับวิกฤติการณ์ทางการเงินหากเกิดขึ้นในอนาคต พูดง่าย ๆ ก็คือ เป็นการเตรียมแผนดับเพลิงและอพยพหนีไฟให้พร้อมก่อนที่จะเกิดเหตุอัคคีภัยขึ้นมาจริง ๆ

บุ๊ค : งานที่รับผิดชอบในฐานะผู้ออกนโยบายการกำกับดูแลสถาบันการเงิน นับว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญต่อการช่วยเสริมสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงของสถาบันการเงิน เช่น การกำกับดูแลด้านธรรมาภิบาล ให้สถาบันการเงินมีโครงสร้างที่เหมาะสมกับการดำเนินธุรกิจ โดยมีกรรมการและผู้บริหารระดับสูง ที่จะสามารถนำพาธุรกิจสถาบันการเงินให้เติบโตได้อย่างยั่งยืน

นันท์ : งานตามแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน จะเน้นด้านการสนับสนุนการเข้าถึงบริการทางการเงิน (Inclusion) โดยเฉพาะสำหรับ SMEs ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการจัดหามาตรการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs โดยศึกษาบทบาทผู้ให้บริการ และผลิตภัณฑ์ทางการเงินสำหรับ SMEs ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อประเมินว่าควรสนับสนุนผู้เล่นหรือธุรกรรมประเภทใหม่ ๆ ที่จะไม่ทับซ้อนกับผู้ให้บริการประเภทเดิม และสามารถตอบสนองความต้องการของ SMEs ได้อย่างแท้จริง อีกส่วนหนึ่งจะเป็นการศึกษารูปแบบโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการเข้าถึงบริการทางการเงินของ SMEs โดยเฉพาะในเรื่องของ Information-based Lending

มุมมอง ถึงนิยามคำว่า Sustainable

บอย : การเติบโตและดำเนินไปอย่างมั่นคง สง่างาม คือ รู้จักนำจุดแข็งของตนเองมาต่อยอด สร้างประโยชน์ให้กับคนรอบข้าง และขยายวงออกไปเพื่อตอบแทนสังคมที่เราอยู่

บุ๊ค : การพัฒนาที่ยั่งยืน คือ การพัฒนาหรือการเจริญเติบโตที่ไม่มีวันสิ้นสุด โดยธุรกิจที่ยั่งยืนได้นั้น ไม่ควรมุ่งแต่การแสวงหากำไรเพียงอย่างเดียว แต่จะต้องดำเนินธุรกิจ พร้อมคำนึงถึงผลเสียที่อาจส่งผลกระทบกับสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องด้วย มิฉะนั้นผลเสียที่เกิดขึ้นเหล่านั้น ก็จะย้อนกลับมาเป็นอุปสรรคที่จะทำให้ธุรกิจไม่สามารถเติบโตไปได้อย่างยั่งยืน

นันท์ : หัวใจสำคัญที่ทำให้เกิดความยั่งยืน คือ การมีความรับผิดชอบ คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม และมองการณ์ไกลหรือมุ่งผลสำเร็จในระยะยาว ทั้งนี้ หากยกตัวอย่างในแง่มุมของธุรกิจ ธุรกิจที่ยั่งยืนจะหมายถึง ธุรกิจที่ไม่ได้มุ่งหวังการเติบโตหรือ

> *ความยั่งยืนของภาคสถาบันการเงิน ควรมาจากการเติบโตของตัวธุรกิจ คู่ขนานไปกับชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของคนส่วนใหญ่ในสังคม*
>
> **บอย - เกรียงศักดิ์ อารีย์จิตเกษม**

ผลกำไรในระยะสั้น แต่มุ่งหวังการเติบโตอย่างระยะยาวและต่อเนื่อง โดยมีหลักคิดในการดำเนินธุรกิจที่เป็นประโยชน์ หรือไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงหรือความเสียหายต่อส่วนรวม ไม่ว่าจะเป็นต่อสังคมหรือสิ่งแวดล้อม ซึ่งการดำเนินธุรกิจในลักษณะนี้จะส่งผลให้ธุรกิจได้รับความเชื่อถือและความไว้วางใจ จากสังคมและผู้บริโภค อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนในอนาคต

เทรนด์การใช้เทคโนโลยีทางการเงินกับความยั่งยืนในภาคธุรกิจการเงินการธนาคาร

บอย : ความยั่งยืนของภาคสถาบันการเงิน ควรมาจากการเติบโตของตัวธุรกิจ คู่ขนานไปกับชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของคนส่วนใหญ่ในสังคม เราจึงควรดูแลให้สถาบันการเงินนำเทคโนโลยีทางการเงินมาใช้ด้วยความรับผิดชอบ และมุ่งให้เกิดการพัฒนาของเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมอย่างยั่งยืน อาจเปรียบสถาบันการเงินเป็นเจ้าของบ้านแต่ละหลัง ที่นำคอมพิวเตอร์หรือ Internet of Things (IoTs) มาใช้ เพื่อให้สมาชิกในครอบครัว ซึ่งก็คือลูกค้า มีความสะดวกสบายและชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ขณะเดียวกันเจ้าของบ้านก็ควรเปิดใจ แบ่งปันและบอกต่อสิ่งดี ๆ ให้กับบ้านหลังอื่น ที่ยังไม่สามารถเข้าถึง หรือขาดความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีดังกล่าว พร้อมหมั่นคอยดูแลไม่ให้เกิดผลกระทบจากการใช้เทคโนโลยีต่อบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมในชุมชน เพื่อให้ทุกครอบครัวได้รับประโยชน์และพัฒนาร่วมกันไปอย่างยั่งยืน

บุ๊ค : ปัจจุบันเราไม่สามารถปฏิเสธได้เลยว่า เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาธุรกิจทุกประเภท รวมไปถึงธุรกิจการเงินการธนาคาร ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับการดำเนินธุรกิจธนาคารอย่างมาก นอกจากธนาคารแล้ว ยังมีผู้เล่นใหม่ ๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการด้านการเงินธนาคารมากยิ่งขึ้น เช่น Crowdfunding หรือ e-Wallet นอกจากนั้น ด้วยความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและคู่แข่งที่มากยิ่งขึ้น อาจส่งผลให้ตัวกลางด้านการเงินอย่างธนาคารไม่มีความจำเป็นอีกต่อไป ซึ่งนั่นหมายถึง การพัฒนาในแง่ของราคาและความรวดเร็วก็อาจยังไม่เพียงพอ แต่ธนาคารต้องคำนึงถึงการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น การให้บริการที่มีความเป็นธรรมแก่ลูกค้า หรือการให้บริการที่ตอบโจทย์ลูกค้าแต่ละรายมากยิ่งขึ้น ดังนั้น โดยส่วนตัวแล้วมองว่า เทคโนโลยีอย่างเดียวอาจไม่ได้ทำให้เกิดความยั่งยืนในธุรกิจการเงินการธนาคาร แต่ธุรกิจจำเป็นต้องปรับตัว เพื่อให้สามารถอยู่รอดโดยการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เสียมากกว่า

นันท์ : เทคโนโลยีทางการเงิน หรือ FinTech ถูกนำมาใช้ในอุตสาหกรรมการเงิน เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ พัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อตอบสนองผู้ใช้บริการทุกกลุ่ม โดยในมุมมองของพนักงาน ธปท. ซึ่งเป็นผู้กำกับดูแลสถาบันการเงิน จะต้องมั่นใจ

"ส่วนตัวเชื่อว่า ธนาคารควรมีบทบาทสำคัญในการช่วยแก้ปัญหาสังคม เพราะนั่นจะส่งผลให้ธนาคารสามารถพัฒนาและอยู่กับสังคมไปได้อย่างยั่งยืน"

บุ๊ค - ณัชชา ชุณหจินดา

ได้ว่า สถาบันการเงินและผู้ให้บริการทางการเงินอื่น ๆ จะเห็นประโยชน์ของการดำเนินธุรกิจธนาคารที่ยั่งยืนจากการนำเทคโนโลยีทางการเงินไปใช้ และไม่นำเทคโนโลยีเหล่านั้นไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสม เช่น การเข้าถึงข้อมูลส่วนตัวของลูกค้าเพื่อเน้นเสนอขายผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่จำเป็น หรือใช้เทคโนโลยีเป็นช่องทางในการฟอกเงิน

ความหวังของคนรุ่นใหม่ กับโครงการส่งเสริม Sustainable Banking ไทยในอนาคต

บอย : เนื่องจากเศรษฐกิจไทยยังคงเติบโตจากสินเชื่อของภาคธนาคารพาณิชย์เป็นหลัก จึงอยากเห็นธนาคารเริ่มหันมาเน้นการปล่อยสินเชื่อให้แก่ธุรกิจที่ช่วยส่งเสริมสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น เช่น ธุรกิจพลังงานสะอาด หรือมุ่งเน้นการปล่อยสินเชื่อที่ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของคน เช่น เรื่องของสุขภาพหรือการศึกษา สำหรับผู้ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการเงินได้ โดยโครงการเหล่านี้จะเป็นการเปิดโอกาสให้สถาบันการเงินได้แสดงออกถึงความรับผิดชอบและความใส่ใจในเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมไทย อีกทั้งยังช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้าได้อย่างแนบแน่นและยั่งยืนอีกด้วย

บุ๊ค : แม้ว่าปัจจุบันประชาชนมีความคุ้นเคยกับการเงินการธนาคารมากขึ้น แต่ปัญหาหนี้นอกระบบและการขาดความรู้พื้นฐานทางการเงินยังคงเป็นปัญหาอยู่ ดังนั้น ในฐานะผู้ใช้บริการคนหนึ่ง จึงอยากเห็นความร่วมมือของทั้งภาครัฐและภาคการเงินในการสรรสร้างแนวทางต่าง ๆ เช่น การแชร์ข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ผลิตภัณฑ์สินเชื่อสำหรับผู้มีรายได้น้อย อย่างไรก็ดี ธนาคารเองก็ควรทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับการออมการลงทุน หรือข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ แก่ลูกค้าให้ถูกต้องเหมาะสม เพราะส่วนตัวเชื่อว่า ธนาคารควรมีบทบาทสำคัญในการช่วยแก้ปัญหาสังคม เพราะจะทำให้ธนาคาร สามารถพัฒนาและอยู่กับสังคมไปได้อย่างยั่งยืน

นันท์ : อยากเห็นความร่วมมือของภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานกลางทางการเงิน เพื่อใช้ร่วมกัน (Share Resource) ซึ่งจะช่วยให้ระบบการเงินมีประสิทธิภาพ และมีการแข่งขันกันมากขึ้น รวมถึงเปิดโอกาสให้ทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินได้ โดยเฉพาะ SMEs ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีข้อจำกัดในการเข้าถึงบริการทางการเงิน เช่น e-Factoring Platform ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มกลางที่เปิดให้ SMEs ในกลุ่ม Supplier มายื่นเสนอขายลดต่อนักลงทุนสถาบันและนักลงทุนทั่วไป โดยใช้ Invoice ในการอ้างอิง และ Application Platform ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มกลางสำหรับ SMEs ที่ต้องการยื่นขอรับบริการสินเชื่อ โดยประเมินคุณสมบัติและความเสี่ยงของ SMEs ในเบื้องต้น พร้อมจับคู่ให้กับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่เหมาะสม ซึ่งเป็นการลด Search Cost ให้กับ SMEs ได้

ความท้าทายสำหรับงานด้านการกำกับสถาบันการเงินในปัจจุบัน

บอย : ส่วนตัวคิดว่าเป็นเรื่องของการดูแลความเสี่ยงภาคสถาบันการเงิน ที่มาพร้อมกับความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีทางการเงิน ความผันผวนของตลาดการเงินโลกที่เพิ่มขึ้นและเชื่อมโยงกันมากขึ้นเรื่อย ๆ รวมถึงผลกระทบที่จะตามมาจากภาวะดอกเบี้ย ซึ่งมีแนวโน้มกลับทิศมาสู่ขาขึ้น หลังจากอยู่ในระดับต่ำมาเป็นเวลานาน ดังนั้น ธปท. จะต้องสามารถกำกับดูแลความเสี่ยงของสถาบันการเงินในเชิงรุก โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงตั้งแต่รายสถาบันการเงิน ไปจนถึงความเสี่ยงในเชิงระบบ (Systemic Risk) รู้เท่าทันพัฒนาการและความเสี่ยงใหม่ ๆ ในตลาดการเงิน และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและข้อมูลที่มีอยู่จำนวนมหาศาล (Big Data) ในการออกนโยบายสถาบันการเงินที่ช่วยจัดการกับความเสี่ยงได้ตรงจุด มีประสิทธิภาพและทันเวลา

บุ๊ค : ปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้กับการดำเนินธุรกิจของธนาคารมากขึ้น ทั้งในแง่การให้บริการลูกค้าที่สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น รวมถึงในแง่ของกระบวนการหลังบ้านของธนาคาร

“หัวใจสำคัญที่ทำให้เกิดความยั่งยืน คือ การมีความรับผิดชอบ คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม และมองการณ์ไกลหรือมุ่งผลสำเร็จในระยะยาว”

นันท์ - สณัฏฐนันท์ สังสิทธิวงศ์

ซึ่งใช้เทคโนโลยีในการประมวลผลข้อมูลต่าง ๆ ได้แม่นยำและมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ขณะเดียวกัน ก็มาพร้อมกับความเสี่ยง ทั้งด้านเทคโนโลยีและด้านกฎหมาย ดังนั้น ไม่เพียงแค่ธนาคารจะต้องระวังถึงความเสี่ยงเหล่านี้ ด้านผู้กำกับดูแลเองก็จะต้องศึกษาหาความรู้เพื่อให้สามารถติดตามและควบคุมความเสี่ยงใหม่ ๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับระบบสถาบันการเงินได้อย่างเท่าทัน

นันท์ : ปัจจุบันการดำเนินธุรกิจภาคการเงินได้เปลี่ยนแปลงไปเพราะปัจจัยทางเทคโนโลยี ซึ่งนำไปสู่ความเสี่ยงประเภทใหม่ที่เกิดขึ้น ความท้าทายในฐานะผู้กำกับดูแล คือ การปรับตัวให้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง เพื่อกำหนดทิศทางและแนวทางการกำกับดูแลที่เหมาะสมได้ โดยจะต้องมีความสมดุลในเรื่องของการพัฒนานวัตกรรมและการกำกับดูแลไม่ให้การดำเนินงานของสถาบันการเงิน ก่อให้เกิดความเสี่ยงที่อาจส่งผลต่อผู้ใช้บริการ และเสถียรภาพของระบบการเงิน นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องสร้างความตระหนักรู้ เรื่องธรรมาภิบาลและ Market Conduct ให้กับบุคลากรทางการเงินทุกระดับ ตั้งแต่ผู้บริหารจนถึงพนักงานระดับปฏิบัติการ เพื่อให้ดำเนินงานโดยมีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น สังคม สิ่งแวดล้อม และคำนึงถึงผลประโยชน์ในระยะยาวตามหลักการของ Sustainable Banking ด้วย

เรื่อง : ฝ่ายบริหารการสื่อสารองค์กร

BOT
Challenge & Experience 2018

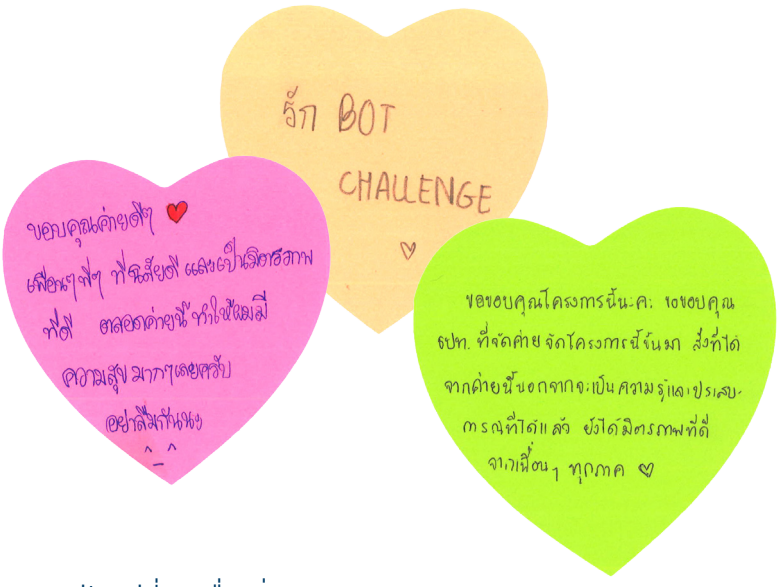
น้อง ๆ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ BOT Challenge & Experience 2018

ตั้งแต่ปี 2547 เป็นเวลา 15 ปีแล้ว ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จัดโครงการตอบปัญหาเศรษฐกิจการเงิน ที่เรียกกันว่า โครงการ BOT Challenge & Experience มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนทั่วประเทศ ได้มีความรู้ทางด้านเศรษฐศาสตร์ เศรษฐกิจการเงิน รวมถึงได้รู้จักบทบาทหน้าที่ของ ธปท. ในฐานะของธนาคารกลาง และสร้างแรงบันดาลใจให้สนใจศึกษาต่อทางด้านเศรษฐศาสตร์ โดยโครงการแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ (1) BOT Challenge : การแข่งขันตอบปัญหาเศรษฐกิจการเงินและ (2) BOT Experience : การเข้าร่วมกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ที่ดีกับ ธปท. เพื่อก้าวไปสู่การเป็นเยาวชนผู้มีความรู้และสามารถเผยแพร่ความรู้ด้านเศรษฐกิจการเงินสู่สังคมได้อย่างภาคภูมิ

โครงการ BOT Challenge & Experience 2018

ในปีนี้ จัดขึ้นระหว่างวันที่ 3 - 5 ตุลาคม 2561 โดยนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจาก 5 เขตการสอบ (เขตการสอบภาคเหนือ, เขตการสอบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, เขตการสอบภาคใต้, เขตการสอบภาคกลางรวมภาคตะวันออกและภาคตะวันตก และเขตการสอบกรุงเทพฯ และปริมณฑล) เขตละ 12 คน เข้าร่วมแข่งขันตอบปัญหาเศรษฐกิจการเงินรอบชิงแชมป์ประเทศไทย ณ ธปท. สำนักงานใหญ่ นอกจากนั้นยังได้จัดกิจกรรมเพื่อเพิ่ม Engagement กับกลุ่มนักเรียนและอาจารย์อาทิ การจัดเสวนาโดยเจ้าหน้าที่จากสายงานหลักของ ธปท. ซึ่งคนรุ่นใหม่มาถ่ายทอดประสบการณ์ในการทำงานที่ ธปท. การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความรู้ทางการเงิน และการเยี่ยมชมศูนย์การเรียนรู้ ธปท.

แนวคิดของโครงการ BOT Challenge & Experience ยังเน้นการสร้างเครือข่ายในการติดต่อกับกลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการอย่างต่อเนื่อง ผ่านช่องทาง Facebook และ Line Group ของโครงการ ซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สามารถสื่อสารนโยบาย ธปท. ไปยังกลุ่มอาจารย์และนักเรียน เพื่อส่งต่อไปสู่สังคมแวดล้อมในวงกว้างได้อย่างมีประสิทธิภาพ

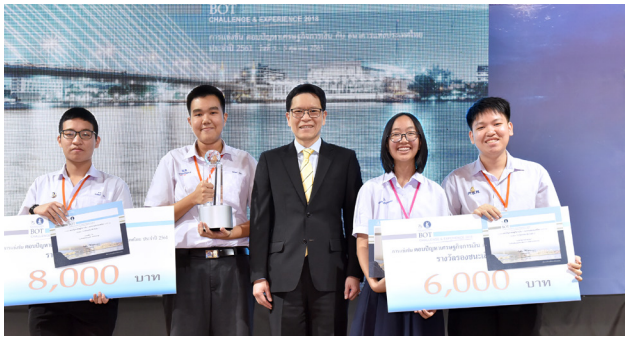
ปรับเปลี่ยนเพื่อเพิ่มพูน

ในปีนี้โครงการได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการสมัคร จากเดิมโรงเรียนละ 2 คน เป็นโรงเรียนละ 5 คน เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความสนใจในวิชาเศรษฐศาสตร์ ได้มีส่วนร่วมมากขึ้นกว่าปีก่อน ๆ นอกจากนี้ ธปท. ได้เพิ่มจำนวนทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่เข้ารอบแข่งขันชิงแชมป์ประเทศไทยรอบสุดท้าย เพื่อศึกษาในระดับปริญญาตรีสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ การเงิน บัญชี คอมพิวเตอร์ วิศวกรรมศาสตร์ สถิติ คณิตศาสตร์ และกฎหมาย ณ มหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศ จากเดิมจำนวนปีละไม่เกิน 5 ทุน เป็นจำนวนปีละไม่เกิน 10 ทุน นอกจากนี้ หากผู้ขอรับทุนมีผลการศึกษาเฉลี่ยตลอดหลักสูตรตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป ขณะขอรับทุน ธปท. จะพิจารณาให้สิทธิ์ฝึกงานที่ ธปท. อีกด้วย สำหรับเงินรางวัล ได้เพิ่มรางวัลชมเชยจากเดิม 2 รางวัล เป็น 5 รางวัล เพื่อเป็นกำลังใจในการศึกษาต่อไป

เปิดประตูความรู้ให้ครูอาจารย์

ธปท. เล็งเห็นความสำคัญของครูและอาจารย์ ผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของนักเรียน และเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมโครงการ ปีนี้จึงเป็นปีแรกที่ ธปท. จัดกิจกรรมพิเศษให้อาจารย์ในหัวข้อ "จัดการเงินดี Happy แน่นอน" โดยเน้นการให้ความรู้ทางการเงินที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และนำความรู้ทางการเงินที่ได้ไปต่อยอดเสริมสร้างความเข้มแข็งและวินัยทางการเงินให้กับนักเรียนและชุมชน นอกจากนี้ ยังจัดอบรมด้านวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นความรู้เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ เศรษฐกิจการเงิน สถาบันการเงิน และระบบการชำระเงิน ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่สำคัญของ ธปท. ในฐานะธนาคารกลางของประเทศ เพื่อให้อาจารย์ได้รับความรู้ที่เท่าทันกับยุคสมัย และสามารถนำไปถ่ายทอดให้แก่นักเรียนต่อไป

> *"ไม่ใช่แค่เฉพาะตำแหน่งผู้ว่าการ ธปท. แต่เป็นตำแหน่งใดก็ตาม...ผมมองว่าความใส่ใจในเรื่องของส่วนรวม การอยากจะเห็นสังคม ประเทศชาติดีขึ้น และดีขึ้นได้อย่างยั่งยืน รวมถึงความกล้าที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตัว ผมคิดว่าอันนี้เป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่สุด"*
>
> ดร.วิรไท สันติประภพ ผู้ว่าการ ธปท.
> ตอบคำถามนักเรียนในงาน
> BOT Challenge & Experience 2018

ผู้ว่าการ ธปท. มอบรางวัลให้นักเรียนที่ชนะการแข่งขัน

อยากเป็นผู้ว่าการ ต้องทำอย่างไร?

วันสุดท้ายของกิจกรรม ดร.วิรไท สันติประภพ ได้มอบรางวัลและตอบคำถามน้อง ๆ อย่างเป็นกันเอง หนึ่งในคำถามที่ได้รับจากน้อง ๆ คือ ถ้าอยากเป็นผู้ว่าการบ้าง ต้องทำอย่างไร? ซึ่ง ดร.วิรไท ได้อธิบายไว้ว่า "อย่างแรกคือเรื่องของความรู้ หมายถึงความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์พื้นฐาน มีความเข้าใจ หมายถึง เข้าใจเรื่องระบบการเงิน บริบทการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และความเข้าใจด้านเทคโนโลยี แต่ผมคิดว่าความตั้งใจที่จะถามคงไม่ใช่แค่เฉพาะตำแหน่งผู้ว่าการ ธปท. แต่เป็นตำแหน่งใดก็ตามที่ ธปท. หรือองค์กรสาธารณะประโยชน์อื่น ๆ ซึ่งผมมองว่าความใส่ใจในเรื่องของส่วนรวม การอยากจะเห็นสังคม ประเทศชาติดีขึ้น และดีขึ้นได้อย่างยั่งยืน รวมถึงความกล้าที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตัว ผมคิดว่าอันนี้เป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่สุด และดีใจที่ได้ยินคำถามนี้ เพราะแสดงว่ามีน้อง ๆ สนใจที่จะทำงานที่ ธปท. และองค์กรอื่น ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศ"

Future Living

เทรนด์โลกใหม่ที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืน

เมื่อโลกต้องเผชิญกับความท้าทายรอบด้าน ทั้งความเปลี่ยนแปลงด้านประชากรสู่สังคมผู้สูงอายุ วิกฤติสภาพอากาศที่แปรปรวนอย่างรุนแรง รวมถึงความก้าวหน้าสุดล้ำของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) โดยล่าสุดองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ หรือ OECD ยังคาดการณ์ด้วยว่า อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจโลกจะขยายตัวเพิ่มขึ้นอีก 4 เท่าภายในปี 2050 นั่นหมายถึงความต้องการใช้พลังงานที่เพิ่มสูงขึ้นอีกร้อยละ 80

ด้วยเหตุนี้ หลายประเทศจึงเริ่มเสาะหาโมเดลเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งเทรนด์ดังกล่าวได้สร้างแนวทางการจัดการพลังงานรูปแบบใหม่ ๆ พร้อมสะท้อนภาพความร่วมมือระหว่างประเทศที่จะนำพาไปสู่ "วิถีชีวิตที่ยั่งยืน" ร่วมกันของผู้คนทั่วโลก

Green Transformation

ประเทศโมร็อกโกซึ่งเคยขึ้นชื่อว่าเป็นผู้นำเข้าพลังงานรายใหญ่ที่สุดในตะวันออกกลาง กำลังเดินหน้าโปรเจกต์พัฒนาโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ที่ใหญ่ที่สุดของโลก ภายใต้ชื่อ "Noor Complex" ที่ตั้งอยู่บนทะเลทรายซาฮารา ห่างออกไปนอกเมือง Ouarzazate ราว ๆ 20 กิโลเมตร โดยมีเป้าหมายว่า ภายในปี 2018 โรงไฟฟ้า

Noor Complex ที่มา: www.bbc.com

พลังงานแสงอาทิตย์แบบรวมแสงแห่งนี้ จะทำหน้าที่จ่ายไฟฟ้าให้แก่ประชาชนชาวโมร็อกโกได้มากกว่า 1.1 ล้านคน และลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สู่ชั้นบรรยากาศได้มากถึง 760,000 ตันต่อปี

นอกเหนือจากยุทธศาสตร์ลดการพึ่งพาเชื้อเพลิงฟอสซิล เพื่อมุ่งสู่การเป็นผู้ให้บริการชั้นนำด้านพลังงานสีเขียวระดับภูมิภาคแล้ว โมร็อกโกยังวางแผนพัฒนาทางนิเวศน์ให้เมืองโบราณ ซึ่งครองใจนักท่องเที่ยวทั่วโลก ด้วยทัศนียภาพของตึกรามบ้านช่องสีฟ้าอย่าง Chefchaouen สู่การเป็นเมืองสีเขียว ด้วยการฝังแนวคิดการอนุรักษ์ให้ลึกลงในวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ และอุปนิสัยของผู้คน ผ่านไลฟ์สไตล์การดำเนินชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งไอเดียการเปลี่ยนผ่านเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนของโมร็อกโกนั้นยังน่าสนใจตรงที่ศักยภาพในการดึงประโยชน์ทางเศรษฐกิจ กลับคืนสู่ประเทศและประชากรชาวโมร็อกโกทุกคนนั่นเอง

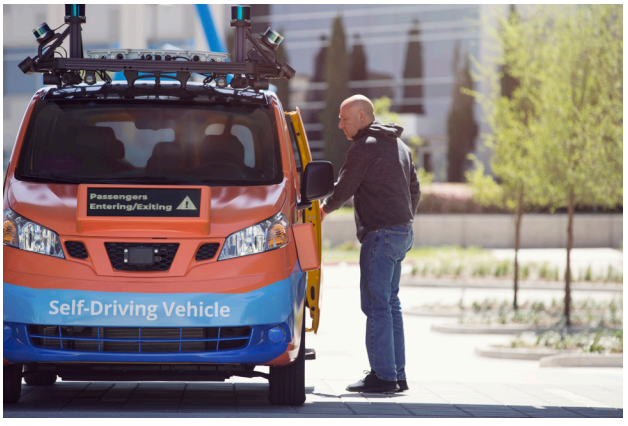
AgTech

แม้ว่าแนวทางการเร่งผลิตผลทางการเกษตร อาจไม่ใช่วิธีคิดที่ยั่งยืนสักเท่าไหร่ แต่ผู้ประกอบการ AgTech (Agriculture Technology) หลายรายทั่วโลก ก็เริ่มหันมาปรับปรุงกระบวนการทำงานของภาคเกษตรกรรม ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงมือผู้บริโภค ซึ่งยังมีปัญหาหลัก ๆ ได้แก่ การลงทุนเพาะปลูกแต่กลับไม่ได้ผลกำไรตามที่คาดการณ์ไว้ ส่งผลให้เกษตรกรต้องประสบปัญหาการเงิน โดยเทคโนโลยี AgTech จะมาช่วยจัดการฐานข้อมูล รวมถึงอุปกรณ์เซ็นเซอร์ในรูปแบบต่าง ๆ จนกลายเป็นเทรนด์สำคัญที่สามารถประยุกต์ใช้กับการเพาะปลูกในอนาคต

ที่มา: www.bext360.com

ตัวอย่างเช่น กาแฟ เป็นสินค้าที่มีการซื้อขายแลกเปลี่ยนมากเป็นอันดับ 2 ของโลก รองจากน้ำมันปิโตรเลียม โดย Fairtrade Foundation ประมาณการว่ามีผู้คนกว่า 125 ล้านคนทั่วโลกที่ปลูกกาแฟเลี้ยงชีพ แต่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยวันละไม่ถึง 2 ดอลลาร์สหรัฐฯ ผู้ประกอบการอย่าง Bext360 จึงพัฒนาหุ่นยนต์คัดกรองคุณภาพผลกาแฟ มาใช้ร่วมกับเทคโนโลยี Blockchain โดยมีเป้าหมายในการช่วยให้เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟสามารถต่อรองราคาผลผลิตที่เป็นธรรม และได้รับเงินค่าผลผลิตทันที

ที่มา: www.drive.ai

Urban Transportation

อนาคตการขยายตัวของสังคมเมืองย่อมส่งผลให้มีแนวคิดใหม่เกิดขึ้น เพื่อตอบโจทย์พฤติกรรมของคนเมือง โดยเฉพาะบริการสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เช่น การพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะของเมืองใหญ่ในสหรัฐฯ อย่างที่นครอาร์ลิงตัน รัฐเท็กซัส มีความพยายามลดการใช้งานรถบัสโดยสาร ที่วิ่งตามตารางเวลาและเส้นทางที่กำหนด ซึ่งเป็นการสิ้นเปลืองพลังงาน แล้วหันไปพัฒนาระบบขนส่งในเมืองผ่านเทคโนโลยีขับเคลื่อนอัตโนมัติ (Self-driving Car) โดยร่วมมือกับ Drive.ai สตาร์ทอัพที่ช่วยผลักดันวิสัยทัศน์ของการคมนาคมขนส่งในศตวรรษที่ 21 ให้เป็นจริงได้ ควบคู่ไปกับโมเดลการให้บริการแบบ On Demand ของ Via (คู่แข่งของ Uber ในสหรัฐฯ) ซึ่งให้บริการชาวเมืองอาร์ลิงตัน โดยคิดค่าใช้จ่ายเพียง 3 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อรอบการวิ่งในพื้นที่บริการเท่านั้น

ย้อนอดีต 2 สภากาแฟในตำนาน ย่านกรุงเก่า

โลกยุค 4.0 ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว วิถีและการใช้ชีวิตของผู้คนย่อมปรับเปลี่ยนไป BOT พระสยาม MAGAZINE ขอพาท่านกลับไปสัมผัสกับกลิ่นอายของ 2 ร้านกาแฟโบราณย่านกรุงเก่า ที่ยืนหยัดผ่านกาลเวลามากว่าครึ่งศตวรรษ นอกจากทุกท่านจะได้มาอิ่มท้องและเริ่มต้นเช้าวันใหม่ที่สดใสแล้ว ยังเป็นสถานที่พบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนข่าวสารก่อนเริ่มต้นวันทำงาน บรรยากาศแบบนี้เราคุ้นเคยกันดีกับคำว่า “สภากาแฟ”

ออน ล๊อก หยุ่น

หากท่านใดมีโอกาสใช้เส้นทางถนนเจริญกรุงในช่วงเช้า แล้วผ่านบริเวณโรงภาพยนตร์ศาลาเฉลิมกรุง จะสังเกตเห็นคนต่อแถวยาวเพื่อรอเข้าร้านอาหารห้องแถว 1 คูหาเล็ก ๆ นั้นคือร้าน “ออน ล๊อก หยุ่น” ร้านในตำนานที่เปิดมายาวนานกว่า 80 ปี ภายในร้านมีบรรยากาศที่ยังคงความดั้งเดิมของสถานที่ ไม่ว่าจะเป็นตู้โชว์ด้านหน้า ตู้เก็บของในร้าน และโต๊ะเก้าอี้ ปัจจุบันร้านนี้เป็นของคุณแม่กาญจนา ทยานุกูล ซึ่งบริหารงานโดยลูกชาย คุณประพนธ์ ทยานุกูล ทายาทรุ่นที่ 3 และทีมงานยังคงเปิดต้อนรับลูกค้าทั้งหน้าเก่าหน้าใหม่ คนไทย รวมถึงนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่แวะเข้ามาอย่างไม่ขาดสาย

เมนูของร้านนี้ เรียบง่าย แต่ถูกใจทุกเพศทุกวัย ไม่ว่าจะเป็น ไข่ดาวเด้ง ๆ ไข่ลวก หมูแฮม ไส้กรอก และเบคอนกรอบ ๆ ส่วนเมนูที่ไม่ควรพลาดเป็นอย่างยิ่งเพราะหาชิมได้ยาก คือ “ขนมปังชุบไข่” หรือ French Toast ที่มีรูปลักษณ์คล้ายกับไข่เจียว มีความกรอบของขนมปังด้านล่างและมีไข่เจียวนุ่ม ๆ อยู่ด้านบน เมื่อกินคู่กับซอสแล้ว อร่อยจนหยุดไม่ได้เลยทีเดียว

ตบท้ายด้วยของหวานที่เป็น Signature ของร้านนั่นก็คือ “ขนมปังสังขยา” นำขนมปังอุ่น ๆ เหนียวนุ่ม จิ้มสังขยาไข่สีส้มรสชาติหวานมันเข้มข้น เป็นส่วนผสมที่ลงตัวสุด ๆ จนใครที่ได้แวะมากินอาหารที่ร้านนี้เป็นต้องซื้อกลับไปเป็นของฝากแทบทุกคน

เวลาเปิด/ปิด	ทุกวัน เวลา 05.30 - 16.00 น.
โทรศัพท์	0-2223-9621
ราคาเฉลี่ยต่อคน	200 บาท
ที่จอดรถ	เจริญกรุง ซอย 3 หรือ ดิโอลด์สยามช้อปปิ้งพลาซ่า

โกปี้ เฮี้ยะไก่กี่

ถัดมาที่ร้านกาแฟโบราณที่ตั้งอยู่บนหัวมุมถนนวิสุทธิ์กษัตริย์ ร้านนี้เปิดมานานกว่า 60 ปี โดยจุดเริ่มต้นของร้านแต่เดิมเป็นร้านโชห่วยเล็ก ๆ ที่ขายของให้ชุมชนโดยรอบ จนกลายมาเป็นร้านกาแฟที่มีถึง 4 สาขาในปัจจุบัน เอกลักษณ์อย่างหนึ่งของร้าน คือ บรรยากาศแบบโบราณที่ดูอบอุ่นและเป็นกันเอง ข้าวของเครื่องใช้ และการตกแต่งภายในร้านที่ใช้โต๊ะและเก้าอี้กลม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของร้าน "โกปี้ เฮี้ยะไก่กี่"

เสน่ห์ที่ทำให้สาขาวิสุทธิ์กษัตริย์ซึ่งเป็นสาขาแรก แตกต่างจากร้านกาแฟอื่น ๆ คือ ความอบอุ่นและความเป็นกันเองของเจ้าของร้าน รูปครอบครัวตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันยังถูกแขวนประดับเรียงรายไว้ทั่วผนัง ทำให้รู้สึกเหมือนกินอาหารเช้าอยู่ในบ้านกับครอบครัว โดยมีพี่ใหญ่-คุณสิงหชัย คมนาธรรมโกมล ทายาทรุ่นที่ 3 ของร้านคอยดูแลเสิร์ฟชาร้อนและพูดคุยกับลูกค้าที่แวะเวียนเข้ามาอย่างคุ้นเคย ซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นลูกค้าวัยเก๋าขาประจำ ที่มักจะมานั่งล้อมวงสนทนาข่าวแลกเปลี่ยนมุมมองในเหตุการณ์ต่าง ๆ

นอกจากเมล็ดกาแฟที่มีให้เลือกหลากหลายแล้ว เมนูของร้านก็มีให้เลือกมากมายเช่นกัน แต่ที่พลาดไม่ได้ คือ ขนมปังปิ้งเนยน้ำตาลสูตรโบราณที่มีเนื้อขนมปังบางนุ่ม ขอบกรอบเคี้ยวเพลิน และไส้ขนมปังที่หวานมันเข้มข้น กินขนมปังปิ้งคู่กับชาร้อน ตัดความหวานมันของขนมปังได้เป็นอย่างดี และไข่กระทะที่มาพร้อมกับขนมปังกุนเชียงและหมูยอย่างหอม ๆ นอกจากนี้ ร้านโกปี้ เฮี้ยะไก่กี่ยังมีเมนูอื่น ๆ เช่น สเต็ก ข้าวต้ม ติ่มซำ และเมนูเครื่องดื่ม ให้ลูกค้าเลือกได้แบบไม่มีเบื่อ

เวลาเปิด/ปิด	ทุกวัน เวลา 05.00 - 14.00 น. (เฉพาะสาขาวิสุทธิกษัตริย์)
โทรศัพท์	09-1979-1498
ราคาเฉลี่ยต่อคน	100 บาท
ที่จอดรถ	ลานจอดรถวัดตรีทศเทพ

6 แนวคิดสู่ชีวิตที่ดี แบบ “นิ้วกลม” สราวุธ เฮ้งสวัสดิ์

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับเกียรติจาก คุณสราวุธ เฮ้งสวัสดิ์ หรือที่เรารู้จักกันในนาม “นิ้วกลม” ผู้มีชีวิตอยู่นอกเหนือมิติบนนามบัตรและทำงานอย่างหลากหลาย ทั้งนักเล่าเรื่อง ครีเอทีฟ พิธีกร ช่างภาพ คนแต่งเพลง นักบรรยาย ศิลปิน และอีกมากมายหลายสิ่ง มาเล่าเรื่อง “ชีวิตที่ดี” Inspiration ฉบับนี้ ขอนำเสนอเนื้อหาบางส่วนเพื่อขับเคลื่อนแรงบันดาลใจให้กับทุกคน

ชีวิตที่ดี คือ ชีวิตที่มีความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์ คือ หน่อของต้นอะไรบางอย่างที่ทำให้เราได้ใช้สมอง ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ไม่เบื่อชีวิต รวมถึงยังช่วยแก้ปัญหาให้กับตนเองและผู้อื่น

“เวลาเราเห็นความคิดสร้างสรรค์ในอินเทอร์เน็ต เราจะคิดว่า ตลก เออ ฉลาดดีนะ แล้วทำไมเราคิดไม่ออก ผมว่าทุกคนเคยคิดออก แต่พอเราโตขึ้น เราเริ่มถูกกรอบ ถูกคำสั่งบางอย่างที่ทำให้เรากลัวที่จะคิดทำอะไรแปลก ๆ อีกอย่างเรากลัวโง่ กลัวทำไปแล้วไม่หล่อไม่สวย ความคิดเหล่านี้ทำให้เราไม่กล้าคิดอะไรใหม่

“ความคิดสร้างสรรค์ให้ประโยชน์กับเรา ในแง่ที่เป็นคนดู ทำให้เราสนุกสนาน สปาร์คไอเดียอะไรบางอย่าง ในแง่ของคนทำ มันทำให้เรารู้สึกว่าทุกวันนี้ ไม่มีอะไรที่ซ้ำกัน เราตื่นมาแล้วเจออะไรใหม่ ๆ ไม่รู้สึกว่าตื่นมาแล้วเจออะไรที่เหมือนเดิม”

ชีวิตที่ดี คือ ชีวิตที่เห็นจุดขาวในพื้นดำเสมอ

เมื่อประมาณ 4 ปีที่แล้ว นิ้วกลมเดินทางไปทำสารคดีที่มณฑลชินเจียง ประเทศจีน ซึ่งมีพื้นที่ส่วนมากเป็นทะเลทราย ที่เมืองถูหลู่ฟานแห้งแล้งมาก จนเขาถึงกับเอ่ยปากกับทีมงานว่า “น่าสงสารคนที่นี่ แห้งแล้งขนาดนี้จะปลูกอะไรได้ ชาวบ้านจะเอาอะไรกิน” แต่เมื่อได้ไปเดินตลาดก็พบว่า มีผักผลไม้ตากแห้งวางขายเต็มไปหมด เพราะเมืองนี้ขึ้นชื่อเรื่องการ “ตากแห้ง”

การเดินทางในครั้งนั้นทำให้เขาพบว่า สิ่งสำคัญที่ต้องระวังคือทุกครั้งที่เรามองโลก เรามองจากมุมมองของตัวเอง แต่เราอาจจะลืมคิดไปว่าสิ่งที่เห็นมันแคบกว่าสิ่งที่เป็นนัก ในภาวะที่เหมือนจะมีแต่อุปสรรค ถ้าเรามองให้ดี ๆ จะเห็นจุดขาวในพื้นดำเสมอ เพราะทุกสิ่งในโลกล้วนมีข้อดี

ชีวิตที่ดี คือ ชีวิตที่เติบโตผ่านเรื่องยาก

“ตอนผมไปทำสารคดีเกี่ยวกับนักมวย ผมพบว่า นักมวยเป็นอาชีพที่ซ้อมหนักมาก ไม่ได้ไปเที่ยว ดูหนังกับเพื่อนหรือแฟน กินข้าวก็ต้องกินอย่างระมัดระวัง ผมถามนักมวยหลายคนว่า ‘การซ้อมหนักหน่วงขนาดนั้น ไม่อึดอัดเหรอ’ ทุกคนตอบว่าอาชีพนักมวยเหนื่อย หนัก แต่ก็ต้องซ้อม เพราะถ้าซ้อมน้อย ก็เจ็บหนัก ถ้าซ้อมหนัก ก็เจ็บน้อย เขาต้องขึ้นไปสู้กับใครสักคนที่แกร่ง และไม่รู้ว่าใครจะแกร่งกว่ากัน

“ผมว่าไม่ใช่แค่อาชีพนักมวยเท่านั้น ทุกวันมีคนที่ตื่นมา แล้วคนหนึ่งกำลังทำอะไรอยู่ กับอีกคนที่ไม่ทำ ผมว่าในเวทีที่เรามาเจอกัน ก็จะเห็นเองว่าคนที่ตื่นมาทำ แกร่งกว่าอีกคนอย่างไร เพชรจีจ้า อ. มีคุณ (นักมวยหญิง) สอนผมในเรื่องนี้ว่า ในแต่ละวันที่ตื่นมาเราต้องรู้ตัวว่ากำลังทำอะไรอยู่”

> *ทุกวันมีคนที่ตื่นมา*
> *แล้วคนหนึ่งกำลังทำอะไรอยู่ กับอีกคน*
> *ที่ไม่ทำ ผมว่าในเวทีที่เรามาเจอกัน*
> *ก็จะเห็นเองว่าคนที่ตื่นมาทำ*
> *แกร่งกว่าอีกคนอย่างไร*

นิ้วกลมยกตัวอย่างหนังสือชื่อ Resilience: Hard-Won Wisdom for Living a Better Life โดย Eric Greitens ที่พูดถึงทหารนายหนึ่งที่เข้มแข็งมาก เมื่อกลับมาจากสนามรบ แล้วกลายเป็นคนซึมไม่อยากทำอะไร และนั่งเฉย ๆ อยู่บ้าน ผู้เขียนได้สรุปว่าสิ่งที่ทหารนายนี้ขาดไปก็คือ "ภารกิจ" เพราะในสนามรบ เรารู้ว่าทุกวันต้องตื่นขึ้นมาทำอะไร

ในหนังสือเล่มนี้ยังสรุปถึงความสุขของมนุษย์ว่ามี 3 ประเภท คือ ความสุขพื้นฐานทั่วไป เช่น การกินอาหารอร่อย และได้อยู่กับคนที่เรารัก ความสุขประเภทที่สอง เกิดขึ้นในบรรยากาศที่รู้สึกว่าตัวเราหายไป เช่น การอยู่ในธรรมชาติที่สวยงามและยิ่งใหญ่ เป็นช่วงเวลาที่อัตตาเราหายไป ซึ่งความสุขทั้ง 2 ประเภท เป็นความสุขที่เราเดินเข้าไปหามันได้

ความสุขประเภทที่ 3 จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อได้ข้ามผ่านเรื่องยาก ๆ เท่านั้น ธรรมชาติของมนุษย์ที่เมื่อเอาชนะความลำบากได้ สมองจะหลั่งสารแห่งความสุข แต่มนุษย์ก็ไม่ชอบเรื่องยาก ถ้าเราหลีกเลี่ยงบ่อย ๆ ชีวิตจะว่างเปล่า ไม่รู้ว่าตื่นขึ้นมาเพื่ออะไร ดังนั้น มนุษย์จึงจำเป็นที่ต้องเผชิญกับเรื่องยาก เพราะหากผ่านไปได้ เราก็จะมีความสุขและเติบโต นิ้วกลมเลือกการวิ่งมาราธอนให้เป็น "เรื่องยาก" ที่เขาต้องข้ามผ่าน และพบกับความสุขประเภทนี้

ชีวิตที่ดี คือ ชีวิตที่มีมิติอื่นนอกนามบัตร

"เวลาที่เราไปทำงาน ทุกคนมีนามบัตร เมื่อถามว่าทำอะไร เราจะตอบตามอาชีพบนนามบัตร ซึ่งได้จำกัดกรอบให้มนุษย์ละทิ้งศักยภาพหลายอย่างไปโดยที่ไม่รู้ตัว เราเป็นได้หลายอย่าง ผมเคยคิดว่า มนุษย์เป็นเหมือนท่อนซุง แล้วเราก็เหลาท่อนซุงนั้นจนกลายเป็นไม้จิ้มฟันที่มีปลายแหลมเพียงด้านเดียว ต่อมาผมก็คิดว่า เราควรมีปลายแหลม 2 ด้าน คือ มีสิ่งที่ถนัด และอาจไม่ถนัดบ้าง และต่อมาก็คิดว่าเราควรเป็นคนที่เหมือนมีดพับสวิส คือ ทำอะไรได้หลาย ๆ อย่าง มีศักยภาพด้านอื่น ๆ ด้วย"

ชีวิตที่ดี คือ ชีวิตที่กว้างขวาง

ประเด็นนี้ นิ้วกลมยกตัวอย่างการเดินทางโบกรถเที่ยวประเทศไทยตั้งแต่ใต้สุดถึงเหนือสุด รวมทั้งภาคอีสาน โดยใช้เวลาเดินทาง 30 วัน อาศัยรถ 140 คัน ทำให้ได้พบมิตรภาพใหม่และเรียนรู้ผู้คนที่หลากหลาย

"ก่อนออกเดินทางผมเป็นคนแบบหนึ่ง แต่การเดินทางทำให้หัวใจผมเปิดมากขึ้น เส้นทางที่เดินทางทั้งหมด นวดให้หัวใจนุ่มขึ้น กล้าไว้ใจ และกล้าหาญขึ้น เพราะไม่รู้เลยว่าพรุ่งนี้จะเกิดอะไรขึ้น มีวิธีคิดยืดหยุ่นในชีวิตสูงขึ้น ผมเชื่อว่าการเดินทางทำให้หัวใจเรานุ่มขึ้น แต่การเดินทางมีหลากหลาย การคุยกับคนที่คิดไม่เหมือนเราเลย อายุไม่เหมือนกัน เพศไม่เหมือนกัน การดูหนังที่ไม่เคยคิดจะดู อ่านหนังสือที่ไม่เคยอ่าน เหล่านี้คือ การเดินทางทางความคิด และทำให้เราออกจากวังวนที่คิดว่าโลกมีอยู่เพียงแค่นั้น"

ชีวิตที่ดี คือ ชีวิตที่ตระหนักว่าสิ่งที่ทำอยู่มีความหมาย

"ครั้งหนึ่งผมมีนัดเวลาหกโมงเย็น แต่ออกจากออฟฟิศห้าโมงกว่า คิดว่าสายแน่ ๆ ผมเลยจอดรถและนั่งมอเตอร์ไซค์รับจ้าง โดยบอกเขาว่าช่วยเร่งหน่อยเพราะมีนัดสำคัญ พี่คนขับมอเตอร์ไซค์เขาทุ่มเทมาก พยายามหาเส้นทาง และทำเวลาให้ถึงเร็วที่สุด โดยช้าไปแค่ 5 นาทีเท่านั้น ระหว่างที่เดินไปหาคนที่นัดผม ผมคิดว่าพี่มอเตอร์ไซค์เขาทุ่มเทกับสิ่งที่ทำมาก ทำให้งานเขามีคุณค่าขึ้นมา ถ้าเราทำงานแบบเดียวกับพี่เขา งานของเราคงมีคุณค่ามากเช่นกัน

"สุดท้ายแล้ว ความหมายของชีวิตเกิดขึ้นเมื่อเราเชื่อมโยงกับคนอื่น เมื่อเราเป็นลูกของแม่ เป็นเพื่อนของเพื่อนร่วมงาน เป็นพี่น้อง เป็นสามี เป็นภรรยา เป็นของกันและกัน ถ้าเราตระหนักถึงความหมายของชีวิตในแง่นี้ ไม่ว่าในแง่มุมของชีวิต หรือแง่มุมของการทำงาน เราจะรู้ว่าเราอยู่ไปทำไม ทำไมเราต้องงอกรากและอยู่ตรงนี้ แผ่กิ่งก้านออกไป เพราะมีชีวิตที่แวดล้อมเราอยู่ สิ่งนี้ทำให้ชีวิตเรามีความหมาย"

สุรพล เย็นอุรา
ผู้ร่วมวางรากฐาน วารสาร “พระสยาม”

วารสาร BOT พระสยาม MAGAZINE เล่มที่อยู่ในมือของท่านขณะนี้ ยืนหยัดมานานถึง 48 ปี ผ่านการพัฒนาจากวารสารภายในองค์กรเพื่อสื่อสารให้พนักงานได้ทราบข่าวคราวความเป็นไปต่าง ๆ ใน ธปท. และเพื่ออำนวยให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น มาสู่การเป็นหนึ่งในสื่อตัวแทนธนาคารกลางที่น่าเชื่อถือ วารสาร “พระสยาม” ของชาว ธปท. ทุกคน คงไม่เกิดขึ้น หากขาดผู้ร่วมผลักดันที่ชื่อ สุรพล เย็นอุรา

คุณสุรพล เกิดเมื่อปี 2469 ในครอบครัวที่มีฐานะยากจน แต่ด้วยเป็นผู้มีความอุตสาหะทำให้เรียนจนจบการศึกษาชั้นมัธยมปีที่ 6 และเริ่มทำงานในตำแหน่งเสมียน ที่กรมไปรษณีย์โทรเลข บางรัก เมื่ออายุเพียง 20 ปี ทำงานได้เพียงสองปีก็ต้องไปเกณฑ์ทหาร แต่ด้วยความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเอง จึงใช้เวลาในขณะนั้นฝึกพิมพ์ดีดจนเก่งทั้งภาษาไทยและอังกฤษ นอกจากนี้ยังไปเรียนภาษาอังกฤษกับ British Chamber of Commerce จนได้รับประกาศนียบัตรจากมือของอัครราชทูตอังกฤษโดยตรง ซึ่งต่อมากลายเป็นจุดเด่นที่ทำให้ได้รับคัดเลือกเข้าทำงานที่ ธปท. โดย ม.ร.ว.เทวไทย เทวกุล หัวหน้าส่วนการเลขานุการ รับคุณสุรพลเข้ามาเป็นเสมียนในส่วนเลขานุการในปี 2493

เมื่อผู้ว่าการป๋วย อึ๊งภากรณ์ ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการ ธปท. ในปี 2502 เลขานุการของผู้ว่าการป๋วย จึงขอให้คุณสุรพลมาช่วยงานในฐานะ “หน้าห้องผู้ว่าการ” และอยู่ช่วยงานตลอด 12 ปี 2 เดือน 4 วัน ที่ผู้ว่าการป๋วยดำรงตำแหน่ง คุณสุรพลได้บันทึกช่วงเวลาที่ได้ช่วยงานผู้ว่าการที่ดำรงตำแหน่งยาวนานที่สุดในประวัติศาสตร์ธนาคารกลาง

วารสาร "ธ.ป.ท. ปริทรรศน์" ฉบับแรก เมื่อปี 2515

วารสาร "พระสยาม" ฉบับแรก เมื่อปี 2521

ของไทยในหนังสือชื่อ "12 ปี 2 เดือน 4 วัน ในตำแหน่งผู้ว่าการ ธปท." เมื่อผู้ว่าการป่วยลาออกในปี 2513 คุณสุรพลก็ได้ไปเป็นเลขานุการ ช่วยงานรองผู้ว่าการฉลอง ปึงตระกูล และสิ้นสุดภารกิจใน ธปท. ด้วยตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนสารบรรณและสื่อสาร ฝ่ายธุรการด้วยอายุงานที่ ธปท. รวม 37 ปี

นอกจากงานประจำแล้ว เป็นที่รู้กันในหมู่พนักงานว่าคุณสุรพลรักการเขียนเป็นชีวิตจิตใจ และเข้าสู่วงการครั้งแรกเมื่ออายุราว 30 ปี โดยเขียนเรื่องสั้นลงหนังสือพิมพ์พิมพ์ไทยและนิตยสารสยามนิกร ต่อมาจึงได้เขียนลงหนังสือพิมพ์รายวันสยามรัฐและวารสารต่วยตูนอีกด้วย ผลงานเขียนที่สร้างชื่อเสียงและความภูมิใจให้คือ "สวนหลวง...เสี้ยวหนึ่งของชีวิต" ที่ได้รับเลือกให้เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่าน ระดับมัธยมศึกษา จัดพิมพ์โดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เมื่อปี 2533 แต่สิ่งที่ทำให้ชาว ธปท. จดจำได้ไม่เคยเปลี่ยน คือ การเป็นหนึ่งในกลุ่มผู้ร่วมจัดทำวารสารภายในชื่อ "ธนาคารสาร" เมื่อปี 2513 ก่อนจะปรับเป็น "ธ.ป.ท. ปริทรรศน์" ที่ในเวลาต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นวารสาร "พระสยาม" โดยคุณสุรพลรับหน้าที่เป็นทั้งบรรณาธิการและนักเขียนประจำจนเกษียณอายุ แต่ด้วยความรักและความผูกพันกับวารสาร แม้ท่านจะเกษียณไปก็ยังคงส่งบทความมาตีพิมพ์ให้ชาว ธปท. อ่านเป็นประจำ

นับเป็นวิสัยทัศน์เรื่องการสื่อสารภายในองค์กรจากพนักงานกลุ่มเล็ก ๆ ในยุคที่เทคโนโลยีการสื่อสารยังไม่ก้าวไกลเท่าปัจจุบัน วารสารพระสยามเปรียบเป็นสะพานที่เชื่อมพนักงาน ธปท. เข้าไว้ด้วยกัน และเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่สำคัญของพนักงาน มีคอลัมน์หลากหลายอาทิ ผู้บริหารมาเล่าแนวคิดและนโยบายให้ทุกคนได้อ่าน ไปจนถึงคอลัมน์วาไรตี้ที่พนักงานเขียนส่งเข้ามาแบ่งปันความรู้ ท่องเที่ยว กลอน ศิลปะ เรื่องราวหยอกล้อ และข่าวสารกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่เป็นประโยชน์จนทำให้ผู้อ่านรอคอยฉบับใหม่อยู่เสมอ พูดได้ว่าคุณสุรพลและคณะผู้จัดทำในยุคแรกได้สร้างเครื่องมือชิ้นสำคัญที่ทำหน้าที่สื่อสารภายในองค์กร แม้ว่าปัจจุบัน วารสาร "BOT พระสยาม MAGAZINE" จะเปลี่ยนแปลงไปอยู่ในรูปแบบวารสารองค์กร และเผยแพร่ผ่านช่องทางอื่น ๆ ที่กว้างขึ้น เช่น คลิปวิดีโอ และบทความออนไลน์ตามยุคสมัย แต่เจตนารมณ์เดิมของผู้จัดทำรุ่นแรก ๆ คือ การเป็นวารสาร "ของธนาคารและพนักงาน เพื่อพนักงานและธนาคาร" ก็จะยังคงอยู่

เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2561 ที่ผ่านมา นักเขียนผู้เป็นที่รักยิ่งของชาว ธปท. และอดีตบรรณาธิการผู้สรรสร้างวารสารพระสยามที่เติบโตขึ้นพร้อม ๆ กับ ธปท. มาเกือบครึ่งศตวรรษ ได้ละจากโลกนี้ไปด้วยวัย 92 ปี ทิ้งแนวคิดและงานเขียนมากมายไว้เป็นมรดกทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ให้ชาว ธปท. ร่วมภาคภูมิใจและสานต่อเจตนารมณ์ตราบนานเท่านาน

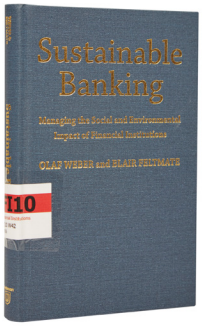
ทีมงานวารสารพระสยามขอแสดงความเสียใจต่อการจากไปของคุณสุรพล เย็นอุรา และขอรำลึกถึงคุณูปการและผลงานที่ท่านมีต่อวารสารพระสยาม และ ธปท. ตลอดไป

ด้วยรักและเคารพ

แหล่งที่มา :

1. สุรพล เย็นอุรา. (2548). สองรส. กรุงเทพฯ: บริษัท พลัสเพรส จำกัด.
2. ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2551) เล่าเรื่องแบงก์ชาติด้วยภาพ. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
3. รณดล นุ่มนนท์. (2561). บุรุษหน้าห้องผู้ว่าการป่วย (ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์). Weekly Mail,

Sustainable **Banking**

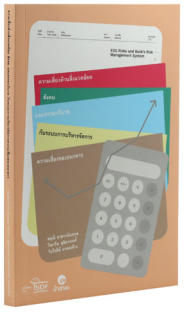

Sustainable Banking: Managing the Social and Environmental Impact of Financial Institutions

โดย Olaf Webber และ Blair Feltmate

การธนาคารที่ยั่งยืน (Sustainable Banking) วิธีการที่ทำให้ธนาคารและสถาบันการเงินสามารถดำเนินธุรกิจในรูปแบบที่ก่อผลเชิงบวกต่อสังคม และดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืน ตอบสนองความต้องการของคนในยุคปัจจุบัน โดยไม่สร้างผลกระทบต่อคนรุ่นหลัง

หนังสือเล่มนี้นำเสนอแนวคิดการธนาคารที่ยั่งยืนสำหรับการดำเนินธุรกิจภาคการเงินการธนาคาร ด้วยวิธีจัดการ ลด และบรรเทาผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม อาทิ การสร้างผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินที่สนับสนุนความยั่งยืน การลงทุนและการปล่อยสินเชื่ออย่างรับผิดชอบต่อผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้น ฯลฯ เพื่อสร้างผลกำไรขององค์กรควบคู่ไปกับการพัฒนาทางสังคมและสิ่งแวดล้อม

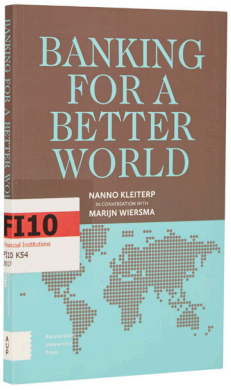

ESG Risks and Bank's Risk Management System ความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล กับระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงของธนาคาร

โดย สฤณี อาชวานันทกุล, วีณาริน ลุลิตานนท์ และวันไรมีย์ แวดอเล๊าะ

หนังสือเล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการ "การจัดทำและเผยแพร่ชุดงานวิจัยเพื่อส่งเสริมการพัฒนา 'การธนาคารที่ยั่งยืน'" ที่สนับสนุนโดยมูลนิธิมั่นพัฒนา มีเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล โดยเฉพาะความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจของลูกค้าธนาคาร นับเป็นรากฐานที่ขาดไม่ได้ของสถาบันการเงินทุกแห่งที่มุ่งปรับเปลี่ยนวิธีการทำธุรกิจให้สอดคล้องกับหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งนอกจากจะเป็นผลดีต่อสังคมแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อธนาคารด้วย

คณะวิจัยเชื่อว่าไม่ช้าก็เร็วธนาคารไทยทุกแห่งจะต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับกระแสโลกและหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนในที่สุด

Banking for a Better World: Nanno Kleiterp in Conversation with Marijn Wiersma

โดย Nanno Kleiterp

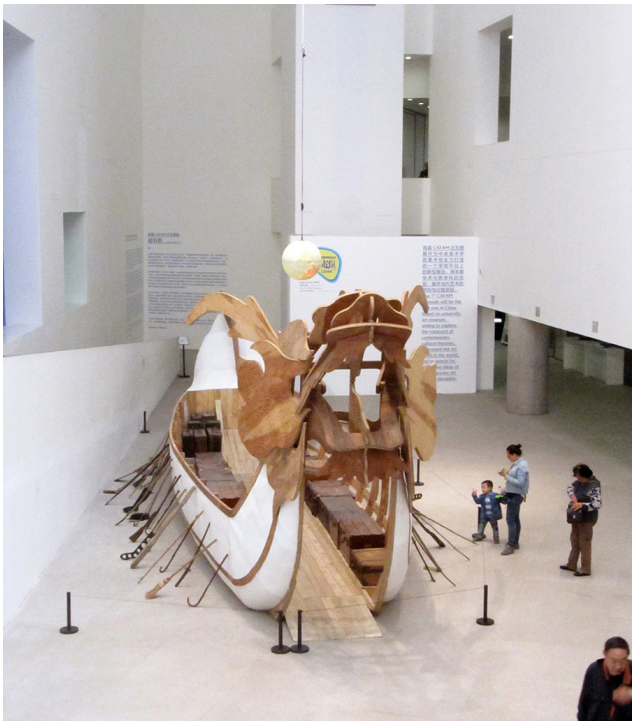
ปัจจุบันโลกกำลังเผชิญกับปัญหาที่ท้าทายหลายประการ เช่น ความไม่เท่าเทียมกันทางสังคม การย้ายถิ่นฐานของประชากร และการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ โดยแนวคิดธนาคารเชิงพัฒนา ได้ถูกมองและกล่าวถึงในบทบาทที่เกี่ยวข้องเพื่อการดูแลปัญหาเหล่านี้

หนังสือเล่มนี้ เขียนโดยผู้เขียน 2 ท่าน ที่มีประสบการณ์ทำงานในหัวข้อนี้ถึง 45 ปี มาร่วมกันวิเคราะห์และวิพากษ์ถึงธนาคารเชิงพัฒนาว่า สามารถมีบทบาทในเชิงสร้างสรรค์ได้หรือไม่อย่างไร จะเกิดอะไรขึ้นหากภาคการเงินการธนาคารมีการลงทุนอย่างยั่งยืนในระยะยาว ในหนังสือผู้อ่านจะได้พบตัวอย่างที่น่าสนใจอย่างมากของการดำเนินธุรกิจของ FMO : the Dutch Development Bank ที่ดำเนินธุรกิจด้านการเงินการธนาคารในรูปแบบที่คำนึงถึงผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เนื้อหาของหนังสือเป็นการผสมผสานระหว่างประสบการณ์ส่วนตัวกับข้อมูลที่รวบรวมและสัมภาษณ์ นำเสนอภาพที่ชัดเจนระหว่างธุรกิจที่สร้างกำไรจากการลดผลกระทบ กับธุรกิจที่ก่อให้เกิดผลกระทบจากการสร้างกำไร ซึ่งเป็นเรื่องท้าทายอย่างมากสำหรับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาคการเงิน ภาคธุรกิจ ภาครัฐบาล และภาคสังคม ที่ต้องหันมาให้ความสำคัญ และเริ่มค้นหาวิธีการดำเนินชีวิตที่ช่วยลดช่องว่างระหว่างความต้องการส่วนตัว กับความรับผิดชอบต่อโลกของเรา

ผู้สนใจสามารถอ่านหนังสือทุกเล่มได้ที่ห้องสมุดพระองค์เจ้าวิวัฒนไชย ศูนย์การเรียนรู้ธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่มา : www.nymag.com

ที่มา : www.baanlaesuan.com

กินลมชมงานอาร์ต ริมสะพานพระราม 8
กับเทศกาลศิลปะ
Bangkok Art Biennale 2018

เทศกาลศิลปะระดับโลก Bangkok Art Biennale 2018 ครั้งแรกกับการแสดงผลงานศิลปะร่วมสมัยของศิลปินชื่อดังในสถานที่ท่องเที่ยวและสถานที่สำคัญต่าง ๆ ทั่วกรุงเทพฯ ตั้งแต่วันที่ 19 ตุลาคม 2561 - 3 กุมภาพันธ์ 2562

ศิลปิน 2 กลุ่มที่ไม่ควรพลาด คือ กลุ่มของศิลปินสตรีทอาร์ตชาวไทยและต่างชาติที่รวมตัวกันภายใต้ชื่อ Souled Out Studios (SOS) ซึ่งหนึ่งในนั้นคือ ALEX FACE ศิลปินสตรีทอาร์ตชื่อดังของเมืองไทย มาพร้อมกับผลงานเด็กน้อยสามตา หรือที่รู้จักกันในชื่อ มาร์ดี (Mardi) มาร่วมจัดแสดงในงานนี้ด้วย

อีกหนึ่งผลงานคุณภาพ จากสุดยอดปรมาจารย์ และศิลปินหัวก้าวหน้าของจีนผู้ก่อตั้งกลุ่ม "เซียะเหมิน ดาดา" (Xiamen Dada) ซึ่งเกิดจากการผสมผสานแนวคิดศิลปะแบบดาดา (Dadaism) ของโลกตะวันตก เข้ากับแนวคิดนิกายเซนของโลกตะวันออก หวง หย่ง ผิง (Huang Yong Ping) ศิลปินชาวจีนที่ย้ายไปใช้ชีวิตที่ประเทศฝรั่งเศส โดยการมาเยือนประเทศไทยครั้งนี้ เราจะได้พบกับประติมากรรมเรือมังกรขนาดใหญ่ที่สื่อถึงเรื่องราวของการพลัดถิ่นฐานของชาวจีน มีความยาวถึง 16 เมตร สูง 4.2 เมตร จะข้ามน้ำข้ามทะเลจากมลฑลฝูเจี้ยน มาให้ชมกันถึงเมืองไทย

ผลงานจากศิลปินชื่อดังทั้งสองกลุ่ม จะมาจัดแสดงให้ชมกันที่ศูนย์การเรียนรู้ธนาคารแห่งประเทศไทย แล้วอย่าลืมหาโอกาสมากินลมชมงานอาร์ต ในบรรยากาศสบาย ๆ ริมสะพานพระราม 8 กับเทศกาล Bangkok Art Biennale 2018 กันนะคะ

ข้อมูลเพิ่มเติม : www.botlc.or.th หรือ www.bkkartbiennale.com

ธนาคารแห่งประเทศไทย